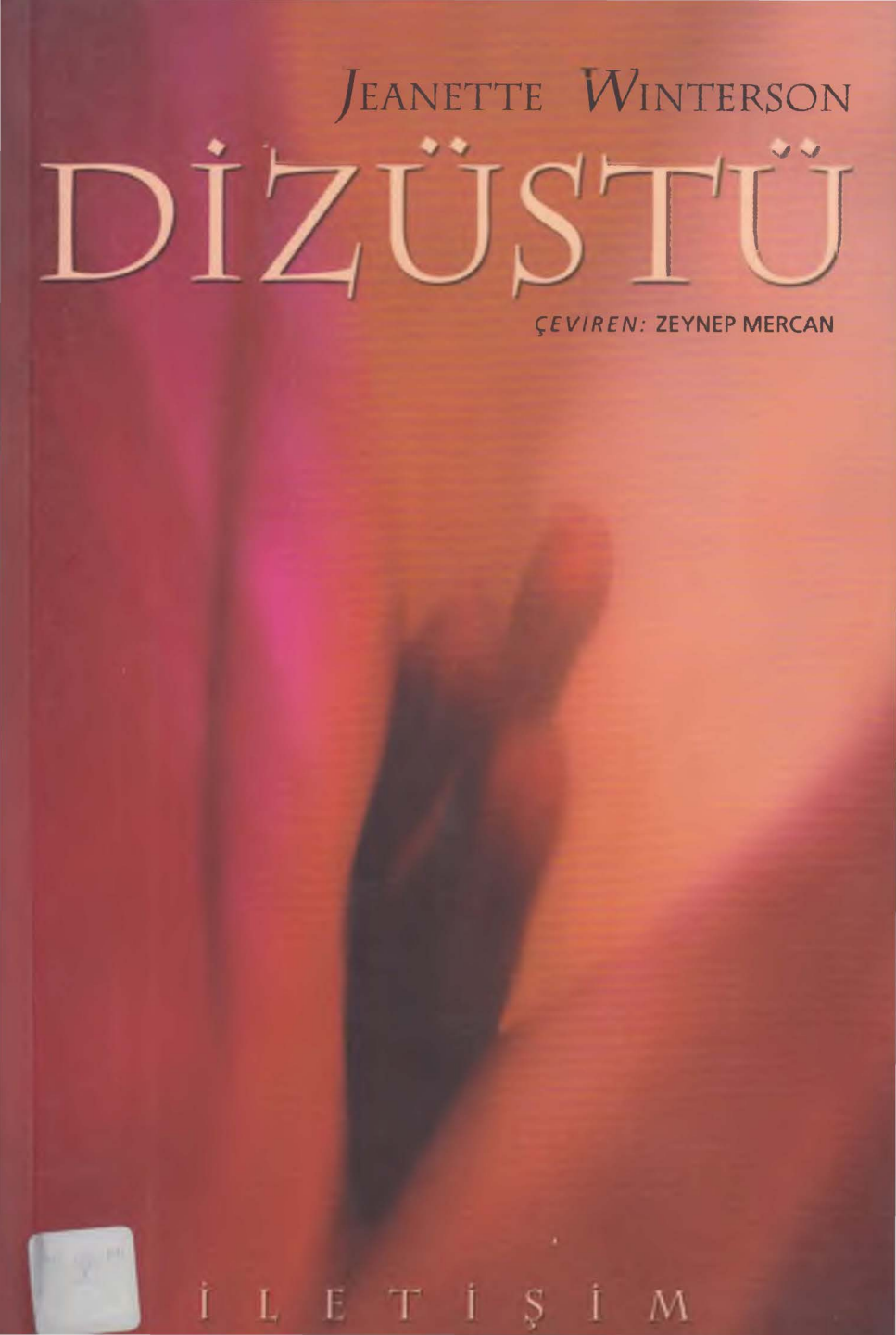
JEANETTE WINTERSON

DİZÜSTÜ

ÇEVİREN: ZEYNEP MERCAN

İLETİŞİM

JEANETTE WINTERSON 1959'da İngiltere'nin Lancashire kentinde doğdu. Halen Londra'da yaşıyor ve hayatını yazarlıkla kazanıyor. İlk romanı *Oranges Are Not The Only Fruit* (*Tek Meyve Portakal Değildir*, İletişim 2000) büyük ilgi gördü ve yayımlandığı yıl Whitbread İlk Roman Ödülü'nü kazandı. Yönetmenlerin de ilgisini çeken roman daha sonraki yıllarda sinemaya uyarlandı. İkinci romanı *Passion* (*Tutku*, İletişim 1997) ile 1987'de John Llewellyn Rhys Ödülü'nü kazandı. Winterson'ın diğer kitapları arasında *Sexing The Cherry* (*Vişnenin Cinsiyeti*, İletişim 1994), *Written On The Body*, *Boating For Beginners* ve *Art and Lies* sayılabilir.

The PowerBook
© 2000 Jeanette Winterson

İletişim Yayınları 811 • Çağdaş Dünya Edebiyatı 171
ISBN 975-05-0051-2
© 2002 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 2002, İstanbul (1000 adet)

EDİTÖR Osman Yener
KAPAK Utku Lomlu
KAPAK FİLMİ 4 Nokta Grafik
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Serap Yeğen
MONTAJ Şahin Eyilmez
BASKI ve CİLT Sena Ofset

İletişim Yayınları
Klodfarer Cad. İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34400 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Fax: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

JEANETTE WINTERSON

Dizüstü

The PowerBook

ÇEVİREN ***Zeynep Mercan***

iletişim

MENÜ

dil kostümcüsü 7

SABİT SÜRÜCÜYÜ AÇ 11

bir çiçeğe yapılabilecek en korkunç şey 27

YENİ BELGE 33

sanal yol 61

BUL 65

büyük ve harap âşıklar 75

aç şunu 81

GÖRÜNÜM 85

gece ekranı 115

SİMGE DURUMUNA GETİR 119

hepsi ailemin suçu 127

ÇÖP SEPETİNİ BOŞALT 131
ÖZEL 143
kendi kendinin kahramanı 149
tenuzayı 155
spitalfields 159
YARDIM 167
BALONLARI GÖSTER 185
SEÇİCİ 191
tuhaf 201
OTURUMU SONLANDIR 205
OTURUMU SONLANDIRMAK İSTEDİĞİNİZDEN EMİN MİSİNİZ? 213
YENİDEN BAŞLAT 219
KAYDET 227

dil kostümcüsü

Keşfedilmekten kaçınmak için sürekli yoldayım. Kendi adıma birşeyler keşfetmek için sürekli yoldayım.

Gece. Ekranının başında oturuyorum. Bana bir e-posta var. Açıyorum. Diyor ki - *Özgürlük, yalnızca bir gece için.*

Yıllar önce, öğle sonralarının bitiminde, annene yoksullar için yapacak işlerinin olduğunu söyleyip dükkânıma gelirdin.

Çanın çıngırdamasıyla kendini boş dükkânda bir an için yapayalnız bulur, zırhlara, rahibe örtülerine, av çizmelerine ve koparılmış kafalar gibi görünen, çivilere asılı peruklara bakardın.

Dükkânın üstündeki tabelada VERDE yazıyor, başka hiçbir şey yok, ama herkes içeride tuhaf birşeylerin sürüp gittiğini biliyor. İnsanlar buraya kendileri olarak geliyor, başka biri olarak çıkıyorlar. Bir zamanlar Karındeşen Jack'in de buraya geldiği söyleniyor.

Boş dükkânda tek başına duruyorsun. Arka taraftan ben çıkıyorum. İstediğin nedir?

Bir gecelik özgürlük, diyorsun. Yalnızca bir gece için başka biri olma özgürlüğü.

Geldiğini gören oldu mu?

Hayır.

Öyleyse güneşlikleri çekip lambayı yakabilirim. Saat tıkırdıyor, ama ancak sırası gelince. Dışarıdan içeriye bakıldığında yalnızca gölgelerin kımıldanışı görülecek - bir ayı kafasının karaltısı, bir bıçak.

Dönüştürülmek istediğini söylüyorsun.

İşte öykü burada başlıyor. Burada, bu dizüstü DNA'sının uzun ipliklerinde. Burada senin kromozomlarını alıyoruz, yirmi üç çift; sonra boyunu, gözlerini, dişlerini, cinsiyetini değiştiriyoruz. Bu, icat edilmiş bir dünya. Yalnızca bir gece için özgür olabilirsin.

Soyun.

Giysilerini çıkar. Bedenini çıkar. Kapının arkasına as. Bu gece maskelerden daha derine inebiliriz.

Bu yalnızca bir öykü, diyorsun. Öyle; bununla birlikte yaşamın geri kalanı da öyle - yaratılış öyküsü, aşk öyküsü, korku, suç öyküleri, seninle benim tuhaf öykümüz.

DNA'mın alfabesi belirli sözcükleri biçimlendiriyor, ama öykü anlatılmıyor. Onu benim anlatmam gerek.

Tekrar tekrar kendime anlatmam gereken nedir?

Her zaman yeni bir başlangıcın, farklı bir sonun olduğu.

Öyküyü değiştirebilirim. Ben öykünün kendisiyim.

Başla.

SABİT SÜRÜCÜYÜ AÇ

Bir lale ile başlamak istiyorum.

On altıncı yüzyılda ilk lale Türkiye'den Hollanda'ya ithal edildi. Bunu biliyorum - ben götürmüştüm.

1634'e gelindiğinde Hollandalılar bu balık ağızlı çiçek için öylesine deli oluyorlardı ki bir koleksiyoncu beş yüz kilo peynir, dört öküz, sekiz domuz, on iki koyun, bir yatak ve bir takım elbiseyi tek bir lale soğanı ile takas etmişti.

Lalenin bu kadar özel olacak neyi vardır ki?

Şöyle söyleyelim... Lale ne zaman lale değildir?

Papağan ya da Tuhaf olduğu zaman. Alacalı ya da Cüce olduğu zaman. Güzelliğin Ödülü ya da Yürek Canlandıran diye adlandırıldığı zaman. Haz Anahtarı ya da Âşığın Rüyası diye adlandırıldığı zaman...

Laleler, her biri -ve daha yüzlercesi- her biri belirgin biçimde farklı, hepsi aynı. İnsanlarla lalelerin paylaştığı o çeşitlilik özelliği.

1591 yılında Muhteşem Süleyman'dan alıp Leiden'a götürdüklerim, Haz Anahtarı ile Âşığın Rüyasıydı. Tam ola-

rak söylemek gerekirse, onları pantalonumun içine bağlamıştım...

. . .

"Şöyle koyalım."
"Olmaz. Dinlenirken ezerim."
"Şöyle koyalım..."
"Olmaz. Dua ederken ezerim."
"Birini şuraya birini şuraya koyalım..."
"Olmaz! Korkunç bir şişliğim varmış gibi görünür."

Pekâlâ, paha biçilmez bir çift soğanı nerede saklarsınız?

Bu bana bir fikir verdi.

Paha biçilmez bir çift testisle aynı yere.

Evet! Evet! Evet!

Doğduğum zaman annem, daha fazla kız çocuğu besleyecek parası olmadığı için beni erkek çocuğu gibi giydirmiş. Cinsiyetin ve ekonominin gizemli yasalarına göre, kızının önüne yarım çanak incir koymak bir köylüyü mahveder, oysa oğlu bütün ağacı tıkınıp odun niyetine yaktıktan sonra kütüğün üstüne işese bile babasının gözünde bir nimet sayılır.

Doğduğum zaman babam beni boğmak istemiş, ama annem onu, kılık değiştirerek yaşamama izin vermeye razı etmiş; eve bolluk getirip getirmeyeceğimi görmek için.

Getirdim.

O kadar inceyim, o kadar hafifim ki hiç görülmeden bir saray kapısının altından süzülebilir, bir ağılın zemini ile

yerdeki pisliklerin arasına sokulabilirim.

Bir altın sırma, bir anlık bir konuşma, birazcık dökülmüş kahve, bir karabiber tohumu, işte bir yanımdan öbür yanıma bütün uzaklığım bu.

Casus oldum.

Beni bizzat Süleyman görevlendirdi; şimdiki buyruğu ise bir gemiye binip, dostu Hollandalılara bir armağan götürmem. Her alçak kaptanın, her cüzamlı tacirin çalmaya çalışacağı bir armağan.

Nasıl gizlemeli?

Şöyle koyalım...

Annem bir parça sağlam ip alıp soğanların doğal olarak kuruyan tepelerine kemer gibi bağladı. Sonra onları dar bir deri kayışa dikerek kalçamın çevresine tutturdu.

"Bunlar böyle ölü gibi ortada asılı mı durur?"

(Annem babamı incelemeye gitti.)

"Sol tarafa yatır."

"Güzel oldu ama bir şey eksik."

"Ne?"

"Ortadaki parça."

Tepelere gittim, çünkü laleler orada hırsızlar kadar sık biter. Kendime yuvarlak uçlu, uygun boyutlarda, kırmızı bir kafayı tutan güzel biçimli, besili bir sap buldum. Bıçağımla dibinden çenttim; özsuyu parmaklarımı kapladı.

Evde annem laleyi mumyaladı; birkaç gün sonra lale giyilmeye hazırdı.

Bu benim merkez parçamdı. Yaklaşık yirmi santimetre boyunda, tombul bir şey, keyifli bir ağırlığı var. Onu bedenime iliştirdik ve sonucu inceledik. Hayvana dönüştürülen adamlara ve ağaca dönüştürülen kadınlara ilişkin pek çok efsane vardır ama sanırım bahçıvanlığa özgü küçük bir aşı-

lamayla erkek olan bir kadına ilişkin olanına şimdiye kadar rastlanmamıştır.

Annem diz çöküp burnunu yaklaştırdı.

"Bahçe gibi kokuyorsun," dedi.

. . .

Güneş doğdu. Gemi yelken açtı. Kollarımı kaldırdım, durmadan el salladım. Sonra lalemi düzeltip aşağı indim.

Rüyamda, su teresi yataklarına dökülen berrak ırmakların kıyılarını çamura bulayan mandalar gördüm. Güneşli bir masada billur portakallar, küçük fincanlarda şekerli kahveler ve kasabamızın küçük işlikleriyle dokuma barakaları vardı.

Yol kenarında, katı yumurtayla ev yapımı dolmalar satan kadınlar vardı; bu sırada çocukları basit yaygılar örüyor, kocalarıysa mangal kömürü ya da paketlenmiş tütün arabalarını boşaltıyor veya tefeci Nikolaus'un evine girip çıkıyorlardı.

Rüyamda bir tarlayı sürdüğümü ve bir leyleğin arkamdan beni izleyerek altı üstüne gelmiş toprağı incelediğini, kurbağa yakalamak için toprağın bataklığa dönmüş kenarlarında beklediğini gördüm.

Öküz arabalarına istiflenmiş bakır lambalar pazara getiriliyordu. Hevesli eller, üzerlerindeki yağmur damlalarını silip parlatmak üzere onları gölgeli kilimlere taşıyordu. Tüm lambalar mühürlüydü - mühür, cini içeride tutar; hiçbir Türk, cini olmayan bir lambayı istemez.

Yapılan her şey, ister önemsiz olsun ister yüce, yapılamayanın anısını içinde taşımalıdır. Dokunmuş kumaşta, savrulan toprakta, dövülen lambada ve gümüş kutuda Allah vardır - Tanrı'nın dünyevi şeylerdeki ruhu.

Atom ve rüya.

Bir tıkırtıyla uyandım. Kamaramdaki tek ışık, topraktan yapılmış bir yağ kabında duran bir fitildi. Onu hamağımın üstündeki raftan alıp aşağı baktım. Yıkanmak ve içmek için tahta bir kovaya su doldurmuş, zincirinin ucundaki metal kupamı kovanın içinde bırakmıştım. Su içerken kupayı kovanın bir yanından öbür yanına çarptıran, uzun tüylü bir sıçandı.

Sabah olduğunda, baharat gemisindeki ücret ödeyen tek yolcu olarak Kaptanla kahvaltı etmeye davet edildim. Bana kızarmış tavukla, karısının yaptığı, balkabağı çekirdekleriyle kaplı, iyi pişmiş ekmekten ikram etti.

Dünyayı tanıyan ve dünyevi bir adamdı; kazancını İngilizlerle ticaret yaparak sağlıyor, mücevherlerle İngilizlerin sevdiği süs eşyalarının karşılığında, Sultanın ordularına gereken kalay konserve kapları, kaba kumaş ve gülleleri düzenli olarak taşıyordu.

Eğer altın karşılığında kalay, yakut karşılığında gülle tuhaf bir alışveriş gibi görünüyorsa, bu Papa'nın suçu. Papa, bir tek değil pek çok Papa, başlangıcı ve sonu olmayan topyekûn-aralıksız Papa, sürüsüne Kâfirlerle ticaret yapma iznini vermeyi reddetmişti ve tüm Avrupa onun sürüsü olduğundan Osmanlı İmparatorluğu savaş araçlarını sağlamakta güçlük çekiyordu. Sonra, 1570'te, Papa en sonunda Kraliçe Elizabeth'le uyruklarını aforoz etti. Artık hepimiz kâfirdik; Britanya ile Doğu ticaret yapmaya başladı.

Kaptan, İstanbul'da büyümüştü. Zihni minarelerle kubbelerden oluşuyordu. Büyük bir rahatlıkla takkesini taktı. Kendi kendisini duaya çağırıyordu.

"Güvenli ol," diye öğüt verdi bana. "Yanlışlarında bile güvenli ol. Allah'ta yanlış yol yoktur. Yalnızca gidilecek yol vardır."

"Peki ya yol hiçbir yere götürmüyorsa?"

Omuz silkti. "Hiçbir Yeri, Bir Yere dönüştür."

Gülümsedi. "Gençsin. Umutların, korkuların var, oysa deneyimin yok. O yaldızlı sarayların, o pazar yerlerinin gerçekte var olmadıklarını bilmiyorsun. Olması gereken de bu. Sanki gerçekmiş gibi bu dünyada yaşayacaksın, ta ki artık gerçek olmayana kadar; o zaman sen de benim gibi tüm serüvenlerinin, tüm sahip olduklarının, tüm kayıplarının ve sevdiğin her şeyin -şu altın, şu ekmek, şu yemyeşil cam gibi deniz- rüyanda gördüğün şeyler olduğunu, mandalarla su terelerini rüyanda gördüğünü bildiğin kadar kesin olarak bileceksin."

"Her zaman uyuyor muyum?"

"Ne uyku ne uyanıklık. Yalnızca beden uyur ve uyanır. Zihin, kendi kendisinin içinde hareket eder."

"Peki ya öldüğümde?"

"Yalnızca beden yaşar ve ölür."

Tavuk kemiklerini denize attı.

Bir hayvan, kendini kurtarmak için saklanır. Kaptan ölçüsüzce denize işerken ben de deniz tutmasını bahane ederek bir ip kangalının arkasına çömeldim.

Kılık değiştirmeyi bilirim. Saldırganlardan saklanırım. Koşullardan saklanırım. Kullandığım kamuflajlar ayrıntılı biçimde hazırlanmıştır ama onların ne olduğunu bilirim. Bugün, bedenim bile maskeli.

Peki ya bedenim bir maskeyse? Ya deri, kemik, karaciğer, damarlar, saklanmak için kullandığım şeylerse? Onları bir kez kuşandım ve üzerimden çıkaramıyorum. Bu beni kapana mı kıstırıyor yoksa özgürleştiriyor mu?

"Ali!"

Seslenen, Kaptandı.

"Sana Antakya'nın* öyküsünü anlatayım...

"Bugün Antakya'yı gezen hiç kimse, erkeklerin pembe mermer kütüphanelerde kitap okuduğu, meydandaki çeşmelerin başında varoluşun sınırlarını tartıştığı bir zamanı hayal edemez.

"Oysa öyleydi.

"Rüzgârın uçaladığı kayaların kızıl tozları arasında eşeğinin üzerinde giden hiç kimse, kadınların burada ışık kadar derin havuzlarda yıkandığı, su kemerlerinin gölgesinde tatlısu balıklarının bir oraya bir buraya gidip geldiği bir zamanı hayal edemez.

"Oysa öyleydi.

"Bir şahinin bile güçlükle yaşayabileceği ıssız vadilerde yolculuk ederken, kimi zaman Mısır'dan yola çıkmış kırmızı porfir gemilerini ve bugün çobanların keçileri için kullandığı taş lahiti görürdüm. En acıklısı ise Pisidia Antakyası'nın çorak topraklarıydı; bir zamanların ticaret ve ilim kenti, şimdiyse bir mezarlık bile değil.

"Antakya bir su kemerleri kentiydi. Taştan kemerler, hem tepeleri hem de düzlükleri yenerek uzaklardaki bir kaya tünelinden su çekerdi. Bu köpüklü yaşam kendi kendine geri döner, ekinlerin, insanların üzerine dökülürdü, ta ki her ikisi de serpilene kadar. Söylediklerine göre Antakya'nın suları kör bir adamı iyileştirebilir, bir bakireyi baştan çıkarabilirdi. Hurma ağaçları kulelerden daha yüksekti.

"Öyleydi.

"Bir su kemeri üzerinde inşa edilmiş bir uygarlık, tehlike altındadır. Bu uygarlığın insanları yiyip içerken, okuyup tartışırken, birilerinin yaşam veren kemeraltı yolunu savunması gerekir. Başaramazlarsa, uyurlarsa, elinde baltasıyla bir barbar tüm düşünceleri kurutabilir.

(*) Pisidia Antakyası: Bugün Isparta ili sınırlarındaki Yalvaç ilçesi - ç.n.

"Hiç kimse bir kap su olmadan düşünemez. Ölmekte olan kimselerin hayalleri tazelenemez. Dünya sona erer, sen de yeniden Tanrı'nın zihnine sığınmak üzere onunla birlikte sona erersin.

"Barbarlar mermer sokakları parçalayıp mezar taşlarından koyun ağılları yaptılar. Tapınağın görkemi uğruna gemilerle getirilip öküzlere çektirilen parlak sütunlar yıkılıp duvarlara dayanak olsun diye yatay olarak yerleştirildi. Sokak çeşmelerinin kuruyan çanaklarında kuşlar yuva yaptı. Barbarlar çadırlarını kurdular, suyu ellerinde taşıdılar. Bu onlara yetiyordu. Gelmelerinin nedeni buydu.

"Antakya'nın yıkılan su kemerlerinde, bir zamanlar dünyanın büyük isimleri arasında ışıldayan Efes'in, Milet'in, Bergama'nın ve Anadolu'daki başka görkemli kentlerin yıkılışının tarihi vardır."

"Barbarlar kimdi?" diye sordum.

Kaptan, "Siz," dedi. "Antakya'nın su kemerlerini Türkler yıktı."

Kızmıştım. "Türkler barbar değildir," dedim.

Bana sert bir bakışla baktı. "Her zaman bir kent vardır. Her zaman bir uygarlık vardır. Her zaman baltalı bir barbar vardır. Bazen kent sen olursun, bazen uygarlık sen olursun, ama o kent, o uygarlık olmak için sen de bir zamanlar eline baltayı alıp nefret ettiğin şeyi yok etmişsindir; nefret ettiğin şeyse anlamadığın şeydir.

"Antakya ticaret demekti, incelik, boş zaman, titizlik, düşünce demekti. Biz Türkler keçi derisini zor dikerken oranın yurttaşları ipekler giyiyordu. Onların kütüphanelerinden, tapınaklarından bize neydi ki?

"Oysa şimdi İstanbul, Venedik'ten daha zengin; Allah tüm dünyada ticaret yapıyor. Çocuklarımıza oyun oynasınlar diye yakutlar veriyoruz; harem dairelerinin panjurları altınla kaplı."

"Biz yenilmez bir halkız," dedim.

"Öyle mi sanıyorsun?" dedi. "Üç yüz yıl içinde Türkler yeniden keçilerinin arasına dönebilirler."

"İmkânsız!" diye bağırdım. "Hem söylediğiniz gibi eğer hiçbir şey yoksa, gelecek diye bir yer de olamaz." (Bunu söylediğim için kendimle gurur duyuyordum.)

Kaptan gülerek keyifle bana bir tekme attı. "Gelecek olacak. Kendi gerçekdışılığımıza o kadar inanıyoruz ki ondan vazgeçemeyiz."

Sustum. Kaptanın tekmesi üzerimdekileri yerinden oynatmıştı; kendi gerçekdışılığım beni zorlamaya başlıyordu. Kaşınmak için can atıyordum.

"Yaşam bir nimettir, Ali, ölümse bir şanstır."

Soğanları kaşınırken Ali nasıl felsefe bezirgânlığı yapabilirdi ki? İki elini birden pantalonunun içine sokma şansına kavuşmak için şu uçucu evrenden memnuniyetle vazgeçebilirdi; Cenevizli korsanlar gemiye çullandıkları sırada işte tam olarak bunu yapıyordu.

Bu adamlar ateşte yanmış ekmek kadar karaydılar, oysa gözleri ateş kadar berraktı. Tayfaları öldürdüler, Kaptanın kafasını kestiler; tam Ali'yi de nar gibi sıkacakları sırada içlerinden biri Ali'nin ellerinin soğanlarını -yani testislerini- kavradığını fark etti.

"Altına mı işiyorsun yoksa?" dedi korsanların reisi.

Ali öyle korkmuştu ki doğruyu söyleyiverdi.

"Hazinemi koruyorum," dedi; verdiği yanıt öyle aptalcaydı ki korsan kahkahalarla güldü. Penisini çıkarıp Ali'nin burnuna tuttu.

"Hazine bu. Sense beş para etmezsin."

Ali onu emdi. Başka ne yapabilirdi ki? Bunu daha önce hiç yapmamıştı ama çaresizlik iyi bir öğretmendir; çok geçmeden dili piyasadaki herhangi bir fahişeninki kadar bece-

rikli olmuştu.

Korsan homurdandı.

"Seni satabilecekken neden öldürelim ki?"

Böylece Ali, kendini, İtalya'nın Türklere gönderdiği elçinin dairesinde buluverdi.

Titreyen, aç, pis ve yapayalnız Ali başına neler gelebileceğini merak ederek yere oturdu. İki hizmetkâr içeri girdi. Biri bakırdan bir banyoyu doldururken diğeri ona yiyecek ve giysi bıraktı. İşlerini bitirene kadar ikisi de Ali'yle konuşmadı. Sonra biri, "Yemeğini yiyeceksin, yıkanıp giyinecek ve günbatımında hazır olacaksın," dedi.

"Neye hazır olacağım?"

"Prensese."

Kayışını çözüp banyonun içine uzandım. Buna göğüs germem gerektiğini düşünüyordum ama mesele göğüslerim değildi. Bir kadın olarak kaderim ne olacaktı? Merhamet mi, ölüm mü?

Bir erkek olaraksa bekleyecek bir şeyim yoktu, belki bir tek şey dışında...

"Cinsel konular," dedi Prenses.

Bir çeşmeymişim gibi çevremde daireler çizerek yürüyor, arada bir durup sanki ellerine su serpiyordu. Güzel, genç ve mağrurdu.

"Bir ay içinde evleneceğim; kocam aşk sanatına ilişkin birşeyler öğrenmemi istiyor. Bana öğretmen için de seni görevlendirdi."

"Ben bir şey bilmiyorum," dedim.

"Seni seçmesinin nedeni de bu. Sen yalnızca bir çocuksun; ne bana zarar verebilirsin ne de onuruma gölge düşürebilirsin. Nazik olursun. Yavaş olursun. Senden hoşlanmazsam kafanı uçururum."

"Kendiniz mi?"

"Elbette hayır."

"Bayan," dedim, "krallığınızda benden daha donanımlı pek çok kişi vardır."

"Sendeki hazine onlarda yok," dedi. "Duyduğumuza göre yaşamından çok organın için korkmuşsun."

"Bendeki hazine düşündüğünüz şey değil."

"Ben hiçbir şey düşünmüyorum. Öp beni."

Onu öptüm. O kadar kötü değildi.

Günler, geceler geçti. Dudaklarını, boynunu öptüm. Göğüslerini, karnını öptüm. Karnından aşağısını öptüm; orada bulduğum haz dalgacıkları hoşuma gitti. Prenses narin ve tatlıydı, güzel bir havada bir tabak incir gibi.

Kaçınılmaz olana yaklaşıyorduk ama henüz oraya gelmemiştik.

. . .

Günler, geceler. Hazzın perçinleriyle birbirine bağlanan günler, geceler. Aşk ocağımız zamanı ısıtarak saatlerin ayrıklığını birbiriyle kaynaştırdı; zaman, peygamberin dediği gibi oldu - sürekli, kesintisiz.

Benim için bu günler hiç bitmeyecek. Her zaman orada, o odada onunla olacağım; ben olmasam bile damgam -aşkımın fosili- orada olacak ve sen bunu keşfedeceksin.

"Pantalonunu çıkar da seni göreyim."

İşte o an gelmişti. Her şey açığa çıkacaktı. Artık umursamıyordum. İster ölümde olsun ister yaşamda, oynanacak bir rol vardır, hepsi bu.

Duraksayarak, mavilerle ve altın renkleriyle bezenmiş pantalonumu indirdim. Bir sessizlik oldu. Sonra Prenses

dedi ki...

"Daha önce hiç erkek görmemiştim."

(Şimdi de görmüyorsun.)

"Duyduğum öyküler ... etli oluşu, kabarması ... oysa sen bir çiçeğe benziyorsun."

(Bu doğruydu.)

Soğanlarıma dokundu.

"Kestane şekerine benziyorlar."

(Lale, canım, lale.)

Soğanları korumak için sürekli tazelediğim balmumu kaplamayı okşadı. Parmaklarının uçları parıldadı.

"Bunlara ne denir?"

"Şu Haz Anahtarı, bu da Âşığın Rüyası." Bunu oldukça içtenlikle söylemiştim, çünkü doğruydu.

"Peki buna ne denir?"

Artık parmakları tam ortaya ulaşmıştı. Hızlı düşünmek zorundaydım.

"Ona Bahar Dalım diyorum."

Keyifli bir kahkaha atarak, yaprakları bir kafa oluşturacak biçimde sıkıca bağlanmış kırmızı çiçeği öptü. Neyse ki annem bunu oldukça sağlam yapmıştı; Prenses onunla istediği gibi oynayabilirdi.

Sonra tuhaf bir şey olmaya başladı. Prenses lalemi öpüp okşadıkça benim heyecanım da artmıştı; yine de bu heyecan, maskemin canlandığını fark ettiğim andaki şaşkınlığım kadar güçlü değildi. Lale, dikleşmeye başladı.

Aşağı baktım. İşte oradaydı, benim bedenimden onunkine uzanan bir köprü gibi.

Tüniğim hâlâ üzerimdeydi; Prenses, her şeyi üstünde taşıyan deri kayışı göremiyordu. Tüm görebildiği, tüm hissedebildiği, soğanlarımla sapımın arzularıydı.

Diz çöktüm; lale, onu kestiğim o akşamüstü tepedeyken yaptığı gibi bana el sallıyordu.

Prenses çok yumuşak bir hareketle eğilerek bacaklarını dizlerimin üzerinden geçirdi; sert, kırmızı kafayla soluk renkli sapın, bedeninin içine yerleştiğini hissettim. Hafif yeşil renkte bir özsu, Prensesin kahverengi uyluklarından incecik aktı.

Bütün akşamüstü onunla seviştim.

bir çiçeğe yapılabilecek en korkunç şey

Gece. Ekranımın başında oturuyorum. Bana bir e-posta var. Açıyorum. Diyor ki -

Bu, bir çiçeğe yapılabilecek en korkunç şeydi.

Klavyemi tıkırdatıyorum: "Nete girdiğinde dönüştürülmek istediğini söylemiştin."

"Çiçekle sevişen bir prensese mi?"

"Ama takma adın Lale."

"Benim romantizm anlayışım bu değildi."

"Sen romantizm mi istiyordun?"

"Herkes istemiyor mu?"

"*Romeo ile Juliet*'i indir."

"Yeniyetme cinselliği."

"*Uğultulu Tepeler.*"

"Hava berbat ve o giysilerden de nefret ediyorum."

"*Sıcak ve Toz.*"

"Toza alerjim var."

"*Tutku.*"

"Hiç duymadım."

"Eh peki..."

"Haydi, bu senin mesleğin. Öykü yazdığını söylüyorsun. Bana bir öykü yaz."

"Yalnızca bir gecelik özgürlük, demiştin."

"Evet."

"Tamam, ama bu öyküye başlarsam..."

"Ee?"

"Ellerimin altında değişebilir."

Ekran kararıyordu. Hava ağırlaşmıştı. Sen ve ben, mesafelerle ayrılmış, düşüncelerimizde içten, bekliyorduk. Parmaklarımız ruh çağıran bir çift gibi hafifçe klavyenin üzerinde duruyordu - neyi bekliyorduk?

"Kimsin sen?" dedin.

"Bana Ali de."

"Gerçek adın mı?"

"Gerçek sayılır."

"Erkek misin, kadın mı?"

"Önemi var mı?"

"Bir çıkış noktası olur."

"Bu sanal bir dünya."

"Tamam tamam -yalnızca bilmek istiyorum- erkek misin, kadın mı?"

"Prensese sor."

"O yalnızca bir öyküydü."

"Bu da yalnızca bir öykü."

"Bence bu gerçek bir öykü."

"Nereden biliyorsun?"

"Biliyorum, çünkü içindeyim."

"Artık ikimiz de içindeyiz."

Bir suskunluk oldu - sonra klavyemi tıkırdattım: "Haydi

başlayalım. Ne renk saç istersin?"

"Kızıl. Hep kızıl saçlı olmak istemişimdir."

"Lalenle aynı renk mi?"

"Baksana ona ne oldu."

"Korkma. Bu farklı bir kostüm."

"Peki ne giyeyim?"

"Sen bilirsin. Rahat birşeyler mi istersin, yoksa modaya uygun giysiler mi?"

"Giysiler için ne kadar para harcayabilirim?"

"Bin dolar iyi mi?"

"Tüm gardırobum için mi yoksa bir tek giysi mi?"

"Öyküyü bütçene göre mi kuruyorsun?"

"Yazar sensin."

"Bu senin öykün."

"Her şeyi bilen yazara ne oldu?"

"Interaktif yazar oldu."

"Bak... bu benim fikrimdi, biliyorum, ama belki de vazgeçmeliyiz."

"Sorun ne? Bunun adı sanat, telefon seksi değil."

"Biliyorum. Başka biri olma özgürlüğü istediğimi söylemiştim - bir tek gece için."

"O halde öyle yapalım."

"Yarın erken kalkacağım. Saçlarımı yıkamam gerek. Gerçekten diyorum ki..."

"Artık çok geç."

"Ne demek artık çok geç?"

"Başladık. Buradayız."

"Peki ama neredeyiz?"

"Onu sen söyle. Neredeyiz?"

"Paris. Paris'teyiz. Karşımızda Eyfel Kulesi var."

"Evet, ben de görebiliyorum. Akşam olmuş, güneş batıyor..."

"Ve Paris'teyiz..."

YENİ BELGE

Seine Nehri boyunca uzanan arnavutkaldırımlı geniş yolda birlikte yürüyorduk. Arkamızda, cuma gecesi otomobilleri fren lambalarıyla egzoz sislerinden oluşan bir ambalajın içinde kuyruk olmuşlardı; eve gitme zamanının zehirli kırmızısı.

Kazağını omuzlarına sarmıştın; biz yolda yürürken, daha hızlı hareket eden koşucu grupları bize çarpmamak için yollarını değiştiriyorlardı; daha yavaş hareket eden sevgililerse önümüzde durup birbirlerinin sigarasını yakıyor ya da öpüşüyorlardı.

Biz sevgili değildik.

O zamanlar.

Gece, geriniyordu. Gündüzün kasları gevşemeye başlamıştı. Üzerine yapışan elbisesiyle bir kız cep telefonunda konuştuğu biriyle gece için sözleşti. Yağmurluklu bir adam durmadan çalan telefonunu açmıyor, alarm zili gibi çınlayan evrak çantasına bakan herkese gülümsüyordu.

İskelede çiftler neonlarla ışıklandırılmış yemekli dans

teknelerinden birine katılmak üzere bekleşirken diğer teknelerde -mavnalarda- bir kedi tütmekte olan bir bacanın yanında durmuş tüylerini temizliyor, saçlarını eşarpla bağlamış bir kadın suya kahve döküyordu.

Aralarında bizim yaşamlarımızın da olduğu bir sürü yaşam bu geceye, bu yabancılara karışıp düğüm oluyordu. Biz de yabancıydık.

Önemsiz rastlantılar yepyeni dünyalar açar.

İkimiz de aynı otelde kalıyorduk. Oraya bir önceki gün gelmiştik; yanımızdaki insanlar lobide aniden birbirlerini fark ettiler ve eski dostlar gibi sarmaş dolaş oldular. Bunda şaşılacak bir şey yoktu, çünkü gerçekten eski dosttular.

Seninle ben hiç karşılaşmamıştık. Paylaşamadığımız bu yakınlıktan hafifçe rahatsızlık duyarak geri çekilip birbirimize gülümsedik. Ardından, ertesi akşam yakınlardaki bir lokantada yemek yeme planı yapıldı; acaba uzun zamandır görüşmemiş bu iki dostun önden gitmesinin bir sakıncası var mıydı -hayır, keyifli olurdu- seninle ben de lokantaya birlikte yürür, birbirimizi tanırdık.

Basit. Kolay.

Evet.

Seni tanımadığım, havadan sudan konuşmanın da en iyi becerdiğim şey olmadığını bildiğim için, sana Everest dağcısı George Mallory'i anlatmaya başladım. Onu, yazmakta olduğum bir kitaba koyuyorum; yabancılar genellikle yazarların kitaplarını nasıl yazdıklarını öğrenmek isterler. Böylece okuma zahmetine katlanmaktan kurtulurlar.

"Demek yazarsın?"

"Evet."

"Adını hiç duymadım."

"Evet."

"Yayımlanmış bir şeyin var mı?"

"Evet."

"Kitapçılardan alabilir miyim?"

"Evet."

"Nasıl yani, burada, Paris'te mi?"

"Evet."

"Fransızca mı?"

"Evet."

"İngilizcesi de var mı?"

"Evet."

"Ah, ciddi misin?"

(Havadan sudan konuşmanın en iyi becerdiğim şey olmadığını söylemiştim.)

"Demek yazarsın?"

"Evet."

"Ne tür şeyler yazıyorsun?"

"Çoğunlukla kurgu."

"Yani uydurduğun şeyler mi?"

"Evet."

"Gerçek yaşamı tercih ederim."

"Neden?"

"Sürpriz yoktur."

"Sürprizleri sevmez misin?"

"Patlayan bir pasta aldığım beşinci yaş günümden beri sevmem."

"Yiyebilmiş miydin?"

"Mumlar küçük dinamit çubuklarıydı ve tüm kremayla keki havaya uçurup odanın her yanına saçmışlardı."

"Ne yaptın?"

"Hepsini duvarlardan kazıdım. Normal davranmaya çalıştım."

"Zor..."

"Ah, evet."

(Sonra durakladı. Sonra dedi ki...) "Bence yaşam bu - üzerinde küçük dinamit çubukları olan bir pasta."

"Hiç de sürprizleri olmayan bir yaşama benzemiyor."

"Ah, ama öyle. Aynen öyle. Görüyorsun işte, hepsinin suratıma patlayacağını biliyorum ya."

Yürürken belli etmeden ona baktım. Yumuşak, siyah kot pantalonu, beyaz gömleği, azıcık sürdüğü dudak boyası ve bir kredi kartıyla bir makyaj fırçasını alacak büyüklükteki el çantasıyla, kendine güvenli, dengeli biri gibi görünüyordu. Çuval gibi bağladığı, desenli, hâkim yaka kaşmir kazağı bir dansçı gibi sallanıyordu.

Sade.

Pahalı.

"Seni Paris'e getiren nedir?" (Havadan sudan konuşma, fena değil.)

"Eyfel Kulesi."

"Kuleleri sever misin?"

"Kaplamasız yapıları severim."

"Evet, iyi bir düstur."

"Çizgilerin görünmesini sağlamaya çalışırım. Yüzümde değil tabii, ama geri kalan her yerde. İşimde, yaşamımda, bedenimde."

(Birdenbire, çok kötü bir biçimde onun bedenini görmek istedim. Bu düşünceyi bastırdım.)

"Temiz yaşam mı?" dedim.

"Pek sayılmaz."

"Ne o halde?"

"Açık alan. Dünyanın en kolay şeyi kendini baştan ayağa duvar kâğıdıyla kaplayıp midene bir koltuk yerleştirmektir."

"Kulağa çok rahatsız geliyor."

"Hayır, çok rahattır. Bu yüzden herkes öyle yapıyor."

"Ama sen yapmıyorsun."

(Birdenbire elimi tuttu.) "Her şeyi hissettiğim yer burası."

(Elimi düşük belli kotunun kemerine yönlendirdi.) "Heyecan, tehlike..."

(Elimi düzleştirip karnının üstüne koydu ve orada tuttu.) "Cinsellik. Ve hissetmeyi sürdürebilmek için biraz boş alan bırakmak zorundayım."

(Birdenbire elimi bıraktı. Üzüntüyle elime baktım.)

"Ya sen?" dedi. "Seni Paris'e getiren nedir?"

"Yazmakta olduğum bir öykü."

"Paris'le mi ilgili?"

"Hayır, ama içinde Paris geçiyor."

"Neyle ilgili peki?"

"Sınırlar. Tutku."

"Diğer kitapların neyle ilgili?"

"Sınırlar. Tutku."

"Başka bir şey hakkında yazamaz mısın?"

"Hayır."

"Öyleyse neden Paris'e geldin ki?"

"Başka bir kent. Başka bir maske."

Küçük, tahta bir köprüye çıkıp metal korkuluklara oturduk. Âşıkların, köpeklerin, elektrik ışıklarının uyandırdığı amatör el kamerası duygusu ve sağdan soldan geçen, fikrini değiştiren, duraksayan, odağın dışına çıkan, fazla yaklaşıp birer karaltıya dönüşen insanların doğal, kararsız hareketleriyle nehrin uçsuz bucaksız görünümü, hafta sonunun bir sine-filmi gibiydi. Hiç durmayan nehir, çırpınan, makarasından boşanan, kendini açık gökyüzüne ve İle de la Cite'nin itiş kakışına yansıtan bir film şeridiydi.

O cuma gecesinin her karesi tek tek çekildi, kartlara basıldı ve bir kenara atıldı; nehir onları alıp götürdü, zaman

alıp götürdü, yalnızca bellekte saklandılar; ama her sahne kendi içinde kusursuzdu.

"Sahip olduğum tek şey bu," diye düşündüm. "Emin olabileceğim tek şey. Gerisi yok oldu. Gerisi olmasa da olur."

Yanımda, ayin yaparcasına kendini kaptırmış dondurma yiyen bir kadın vardı. Yüzündeki anlatım, dikkatini toplayışı sunağa aitti.

Bir adam diz çöküp İskoç teriyeri cinsi köpeğine yünlü, kareli bir giysi giydirdi. Çevresinden ayaklar geçip gidiyordu. Parmakları beceriksizce kopçalarla uğraşıyordu.

Annesinin elini tutmuş bir çocuk, patlayan Miki Fare balonunun ardından ağlıyordu; gevşeyip zayıflayan helyum kulaklarla sönük siyah burun, korkulukların üzerinde sendeleyerek kaydı ve suyun üstüne dümdüz uzandı.

Yitip gittiler - fare, köpek, dondurma, şimdi. Başka bir şimdiye girmiştik bile; gökyüzünün pembesi solmuştu.

"Lokanta nerede?" dedin.

"Bilmiyorum. Sen biliyorsun sanmıştım."

"Hayır - ben de sen biliyorsun sanmıştım."

"Ee, adı neydi?"

"Ali'nin Yeri. Bir Türk lokantası."

"Emin misin?"

"Oteli arayabiliriz. Kapı görevlisi biliyordur."

"Geç kalacağız."

"Epey zamanımız var."

Gülümseyerek kolunu omuzlarıma attı. Doğal görünmeye çalıştım.

. . .

"Yabancılara genellikle böyle dostça mı davranırsın?"

"Her zaman."

"Belirli bir nedeni var mı?"

"Bir yabancı, güvenli bir yerdir. Bir yabancıya her şeyi anlatabilirsin."

"Ya bunları kitabıma koyarsam?"

"Kurgu yazıyorsun."

"Yani?"

"Yani beni gerçeklerle bağlayamazsın."

"Ama doğruyu söyleyebilirim."

"Gerçekler hiçbir zaman doğru söylemez. En basit gerçekler bile aldatıcıdır."

"Tıpkı tren zamanları gibi."

"Ya da şimdiye kadar kaç tane sevgilin olduğu."

Ona merakla baktım. Bunun sonu nereye varacaktı?

"Kaç sevgilin oldu?"

"Dokuz kırk sekiz," dedi, bir peron anonsu gibi.

"Önceki sevgilin mi, yoksa şimdi burada olan da dahil mi?"

"Şimdi burada olanın adı tarifede yok."

"Ne demek bu?"

"Şu demek, ben evliyim ama onunla değil."

"Öyleyse kiminle?"

"Ah, yemekli vagona benzeyen bir adamla - sağlam, davetkâr, her an yemek servisi yapmaya hazır."

"Hoşuna gitmiyor mu?"

"Bazı geceler yataklı vagonu tercih ettiğim oluyor."

"Paris'te olmanın nedeni bu mu?"

"Bazı gecelerse hiçbir şeyi tercih etmiyorum."

"Kaplamasız bir yapı."

"Yaşın ilerledikçe açık alanlar kapanmaya başlıyor."

"Aradan kaymayı başarmışsın gibi görünüyor."

"Pervasızlaştım. Gerekenden fazlasını tehlikeye atıyorum."

"Kocanı terk mi ettin?"

"Hayır, yalnızca yalan söyledim."
"Sevdiğin birine yalan söyleyebilir misin?"
"Doğruyu söylemekten daha az yaralıyor."
"Hâlâ yakın mısınız?"
"Uzaklaşmakta olan iki insan ne kadar yakın olabilirse."

. .

Önden yürümeye başladı; kazağı sırtında sallanıyordu. Sonra bana döndü.

"Sahip olduğun şeyin biçimini ve alışkanlığını koruyorsun, ama yavaş yavaş anlamını boşaltıyorsun."
"Böyle hissediyorsan onu terk etmelisin."
"Onu hâlâ seviyorum."
"Birini sevdiğin halde terk edebilirsin. Bazen bunu yapman gerekir."
"Ben yapmam."
"Evet, her neyse, beni ilgilendirmez."

Sonra bir konuşma yaptı. Ana hatlarını tahmin edebilirsiniz sanırım.

Evliliğinde çok fazla saat vardı; yeterince zaman yoktu. Çok fazla mobilya vardı; yeterince boş alan yoktu. Evliliğinin dışındaysa onu tutacak, biçimlendirecek hiçbir şey olmayacaktı. Bulduğu boş alan, dış alan olacaktı. Yerçekiminin ve ağırlığın olmadığı, benliğin parça parça ayrışıp dağıldığı alan.

.

"Bunu anlayamıyor musun?"
"Evet."
"Ama?"

Yanıt vermedim. Bu akıl yürütmeleri daha önce de duymuştum. Kendim de kullanmıştım. Bunlar bir bakıma doğruyu dile getirirler ama aslında söyledikleri hiç de doğru değildir; yadsıdıkları doğru ise yürekle ilgili bir doğrudur. Beden uzlaşmaya katlanabilir; zihin onun tarafından ayartılabilir. Yalnızca yürek itiraz eder.

Yürek. Silikon bir dünyadaki karbon bazlı ilkel.

"Yanlış olan bir şey var."

"Nerede?"

"Bütün bunlardaki o tatlı mantıklılıkta."

"Yanıma bir duvar halısı, bir çift de şamdan alıp sokağa fırlamamı mı istiyorsun?"

"Yanına alacaklarını düşünmüyordum."

"Tanıdığım bir arkadaş öyle yapmıştı. Başka hiçbir şey almadan terk etmişti."

"Ona hayran oldum."

"Öyleyse sen mutlakçısın."

"O ne demekmiş?"

"Ya hep ya hiç."

"Başka ne var ki?"

"Orta. Hiç orada bulundun mu?"

"Haritada görmüştüm."

"Bence gidip bir gezmelisin."

"Oraya ulaştığımda da herkes gibi daireler çizerek dönüp dururum artık."

"Bunu hak edecek ne yaptım?"

"Tehlikeden, özgürlükten, kaplamasız yapılardan söz eden sensin."

"Yani?"

"Yani sen de yalnızca herkesin istediğini istiyorsun - her şeyi."

"Bunun nesi yanlış?"

"Hiçbir şeyi - ama bedelini kendin ödemelisin."

"Demek ben hem her şeyim olsun hem de bir bedel ödemeyeyim istiyorum, öyle mi?"

"Tarihçene bakılırsa bu anlaşılabilir bir şey."

Bir kahkaha atarak kolumu tuttu; beni kendine çekti.

"Senden hoşlanıyorum."

"Neden?"

"Savaşmak istiyorsun."

"Dünya benim boks ringim."

"Herkesle savaşmak zorunda mısın?"

"Yalnızca düşmanla."

"Bu kadar basit mi?"

"Öyle karmaşık olabilirsin ki kendini düğüm düğüm bağlayabilirsin."

"Öyle basit olabilirsin ki dokuz raunt boyunca kendinle savaşabilirsin."

"Hmm, evet, bunu sık sık yaparım."

"Niçin?"

"Parmak uçlarımda durmak için."

"Biraz rahatlamalısın."

"Koltukta otururken çok aptal görünüyorum."

"Peki yatakta nasıl görünüyorsun?"

Öyle şaşırmıştım ki hiçbir şey söylemedim. Sonra, köprüde, hiç kimseyi umursamadan öne eğilip beni öptü. Yumuşak, apaçık bir öpücük.

"Bu kötü bir fikir."

"Neden?"

"Biriyle evlisin, başka biriyle Paris'tesin ve yemeğe geç kaldık."

"İnsan bir kez yaşıyor."

"Bedelini ödemek koşuluyla istediğin kadar çok kez yaşayabilirsin."

"Demek bana akşam yemeği ısmarlamayacaksın."

Gülüyordu. Huzursuzluğuma, ciddiliğime gülüyordu. Onu böyle anımsıyorum, Paris'te tahta bir köprünün üstünde bana gülerken.

Les Halles'da yağmura yakalandığımız o akşamüstü de gülüyordu. Tek başıma dışarı çıkmış, kapan satın alabileceğim belirli bir dükkânı arıyordum. Kapanın benim için kurulacağını bilmiyordum.

Dükkân -Exterminateur des Animaux Nuisibles- 1920'lerden bu yana eski et pazarının içindedir; ahşap ve camdan vitrini, pırıl pırıl cilalanmış tezgâhı hiç değişmemiştir. Müşteri burada hamamböcekleriyle ilgili çizelgeye bakarak uzun uzun düşünebilir ve hemen hemen her şeyi öldürebilecek bir *nasse* ya da *piege* alabilir. Tezgâhtarlar banka memurlarının ağırbaşlılığıyla hizmet ederler. Yaptıkları iş, gizli ve kutsaldır. Satın aldığınız şey kahverengi bir kağıda sarılıp iple bağlanır. Ben oradayken, kahverengi iş tulumu giymiş bir adam bir parça roklor peyniriyle fare kapanlarını deniyordu.

Dışarı çıktığımda sen kahkahalar atarak üstüme atladın ve kolumu yakalayıp beni sürüklemeye başladın. Metrodaki bir yaylı dörtlüsü hakkında birşeyler söylüyordun. Yağmur, dilimler halinde yağıyordu. Paçavraya dönmüş şemsiyesiyle bir dilenci bir frank istedi.

Koştuk.

Bir tentenin altına sığınmış bir grup adamın -yaka uçları düğmeli gömlekler, hırkalar, sigaralar- önünden koşarak geçtik; yağmur, çadır bezinden aşağı boşanarak adamların ayakkabılarının ucuna damlıyordu.

Kaçışan müşterilerin, bisikletli çocukların, barmenin içeriye fırlattığı hasır sandalyelerin arasında koştuk.

Afrikalı satıcıların bağırışları arasında bir muşambanın altında kaybolan taklit Louis Vuitton çantaların oluşturduğu engelli koşu pistini geçtik. Dosdoğru, buğulu Metro'ya koşup bir Vivaldi çağlayanına ulaştık.

Dört çocuk -gerçekten çocuktular- müzik sehpalarını kurmuş, çalgılarının kutusunu açmış, duraksamadan, tutkuyla, giriş çıkışları engelleyerek çalıyordu; bunu kimse umursamıyordu çünkü müzik eve gitme gereksiniminden de sel basmış akşamüstünden de daha güçlüydü.

Çok keyifliydin. Saçlarındaki sular omuzlarına damlıyordu; ağzın hafifçe açıktı. Koşmaktan ve yağmurdan yüzün kızarmıştı. Çok şirin olduğunu düşünerek ben de gülümsedim, bunun hazzına ve şansa.

Akşamüstünü tasarlamıştım. Şans, tasarıları değiştirdi. Şans bir tuzak mıdır yoksa tuzağı parçalayan şey mi?

Louvre'a giden treni yakaladık. Büyük cam piramidin içinden yukarı çıkmak istiyordun. Bunun yeniden doğmak gibi bir şey olduğunu söyledin. Sana kendini Mısırlı bir prenses gibi hissettirdiğinden söz ettin; bir an, seni Karnak'taki su kenarından tanıdığım duygusuna kapıldım; bitki özleriyle yağlanmış sargılarının kokusunu aldım; bir de seni, dönüşü olmayan o karanlığın içine taşırlarken duyduğun korkunun kokusunu.

Ama oradaydın, kendi benliğinin bodrum katından çıkmış, döne döne merdivenlerden yukarı koşuyordun, sonunda özgürdün; çelik ve metal piramidin içinde beliriverdiğin sırada güneş çıkarak su birikintilerini camda parlayan on binlerce aynaya dönüştürdü, sanki camı ısıtmak istiyorlardı.

Hiçbir şey sağlam değil. Hiçbir şey sabit değil. Bunlar zamanla değişen ve zamanı değiştiren imgeler, tıpkı güneşle yağmurun, nesnelerin yüzeyinde oynadığı oyunlar gibi.

"Şampanya?"

Cafe Marly'i gösterdin; ışıltılı bir masaya doğru yürüdük. Beyaz ceketli bir garson mermer yüzeyden yağmur damlalarını sildi, sonra otelcilikle uğraşanlarda görülen o kölelik ve tiksinti karışımı duyguyla burnundan soluyarak bize baktı.

"*Deux coupes de champagne.*"

Garson, gürültülü bir biçimde kafasındaki bir kapağı kapatır gibi başını salladı. Çevremizde, ölmüş Fransız erkeklerinin heykelleri altında, yeniyetmeler sırt çantalarına kartpostallar sokuşturup şişeyle kola içiyorlardı. Güneş yakıcıydı. Herkes mutluydu. Yabancı bir kentte olmanın hafifliği ve bu sayede kendi kimliğimden kurtulmanın rahatlığıyla mutluydum. Bacaklarımı gevşettim. Zihnimi gevşettim. Zihnim, bağlı olduğu kulübeden onu çözüp çıkardığım zamanlarda kapladığı sınırsız uzaya doğru uzandı.

Garson, gümüş tepsisiyle döndü; flüte benzeyen iki bardağı küçük bir tıkırtıyla masaya koydu. Bardağını kaldırdın.

"Evet, neye içelim?"

"Şans'a."

"İşte geliyor, Şans'a."

"Şimdi sen seç."

Bir an durup düşündü, sonra gülümsedi.

"Tamam. Harold Bloom'a."

"Harold Bloom'a mı?"

"Yahudi şükran duasını çevirdiği için. Herhalde Yahudi değilsindir?"

Başımı salladım. Bardağını yeniden kaldırdı.

"Sınırları olmayan bir zamanda daha çok yaşamaya."

Sonra gözünde yağmur damlasına benzeyen bir şey belirdi.

Akşam havası serinliyordu. Birlikte, hiç konuşmadan yine Pont Neuf'ü geçip her yanında küçük lokantalar olan üçgen biçiminde ufak bir çim alana ve huş ağaçlarına doğru

yürüdük. Burada yemeyi severim. Bir keresinde birisi buraya "Paris'in cinsiyeti" demişti.

Kendime kızıyordum. Tüm akşamüstü bir beklentiyle doluydu -neyin beklentisi olduğunu bilmiyorum- neyin beklentisi olduğunu biliyorum, ama hiçbir şey olmaya başlamasaydı hem memnun olurdum hem de hayal kırıklığına uğrardım. Eğer tasarlandığı gibi lokantaya gitseydik ve geri kalan her şey, içtenliği ayrıntılarda olmayan bir anı olarak kalsaydı.

Sorun şu ki, imgelemde herhangi bir şey kusursuz olabilir. Gerçek yaşama indirildiği zamansa her şey karmakarışıktı. O karmakarışıktı. Ben karmakarışıktım. Kendimi suçluyordum. Yakalanmayı ben istemiştim.

Yavaşladık. Konuştu.

"Bana kızgınsın."

"İşte burası - Paul'ün yeri."

"Çok erken bir zamanda çok fazla şey söyledim."

"Dekor 1930'lardan beri hiç değişmedi."

"Benim için değersiz değilsin."

"Servis yapan kadınlar beyaz önlük giyiyor ve kesinlikle İngilizce konuşmuyorlar."

"Yalnızca sana sarılmak istiyorum."

Beni kollarına aldı; o kadar kızgındım ki ona vurabilirdim, oysa öfkemin altında, onu yöneten, kıpkızıl bir tutku sarmalı vardı.

"Ve seni öpmek istiyorum."

Ağaçların altında bir adam iki Dalmaçyalıya idman yaptırıyordu. Gözümün önünde benekler uçuşuyordu.

. . .

"Şuradan ve şuradan öpmek."

Adam onlara iki kırmızı tenis topu attı; köpekler topların peşinden koşarak yakalayıp geri getirdiler - siyah ve beyaz ve kırmızı, siyah ve beyaz ve kırmızı.

Bütün bunlar, perdede noktacıkların oynaştığı bir film gibi - Paul'ün ışıklı pencerelerinin ardında hareket eden kadınların siyah elbiseleriyle beyaz önlükleri. Senin siyah kotunla beyaz gömleğin. Seni bir kazak gibi sarmalayan gece. Beni sarmalayan kolların. İki Dalmaçyalı.

Evet, hepsi siyah beyaz. Sınırlar apaçık. Sırt çevirmeliyim. Neden çevirmiyorum?

Ağzımın içinde tutkunun kırmızı topu var.

"Boynundaki şu incecik tüyler..."

Yakala. Yüreğim, sırt çevirdiğim şeyi bana geri getiriyor. Kendi kendimin efendisiyim ama her zaman kendime söz geçiremiyorum. Bu kadının istediği...

"Senin sevgilin olmak."

•

İçeri girdik. Soslu enginar, dilimlenmiş ördek eti ve *haricots verts* ısmarladım. Sense bezelye çorbasıyla, tütsülenmiş yılanbalığı söyledin. Şişeler dolusu şarap içebilirdim ama ev sürahisinden doldurulmuş, tek yudumluk bir Paris kadehinde karar kıldım.

Sinirli parmaklarla ekmeği böldün.

"Nerede kalmıştık?"

"Benim istediğim yerde değil."

"Sana sarıldığımda bana hiç öyle gelmedi."
"Evet, haklısın."
"Öyleyse?"

Elleri çok güzel, diye düşündüm, baget ekmeğiyle origami yapışını izlerken. Çok güzel eller - becerikli, hafif, pratik, deneyimli. Benim bedenim ilk değildi, son da olmayacaktı. Ekmeği ağzına attı.

"Nereden başlayayım?" dedim; savunmamı hazırlamıştım.
"En baştan başlama," dedi ağzıma ekmek kırıntıları verirken.
"Neden?"
"Her zamanki nedenleri, yazılı olmayan kuralları ikimiz de biliyoruz. Tekrarlamaya gerek yok."
"Hiç umursamıyorsun, değil mi?"
"Seni mi? Umursuyorum."
"Bütün bunların neden olacağı kargaşayı."
"Ben Başak burcu değilim."
"Ama ben öyleyim."
"Ah, Tanrım, şansa bak. Çamaşır takıntın olduğuna bahse girerim."
"Var, ne yapalım."
"Ah, evet, bir zamanlar bir Başak erkeğiyle birlikteydim. Çamaşır makinesini bir türlü rahat bırakmazdı. Gece gündüz, yıka, yıka, yıka. Ona Leydi Macbeth derdim."
"Bana ne diyeceksin?"
"Bir şey düşünürüm."

Enginar geldi; çatalımı batırarak onu kat kat, katman katman soymaya başladım. Enginar yemenin ya da bu eylemin neye benzediğinin gizemli bir yanı yoktur. Başka hiçbir şey böyle tatminkâr bir biçimde kendini bırakıp merkezine

ulaşmanıza izin vermez. Başka hiçbir şey böyle vaat edip ödüllendirmez. Şu incecik tüyler, hazzın bir parçasıdır.

Ne yemeliydim? Herhalde pancar.

Bir keresinde bir dostum, enginar ve şampanya sevmeyen biriyle sevgili olmayı asla aklımdan geçirmemem konusunda beni uyarmıştı. Bu iyi bir öğüttü, ama sevgilin olmaması gereken biriyle yemek yerken asla enginar ve şampanya ısmarlamamak daha iyi bir öğüt olurdu.

En azından, alelade bir kırmızı şarap içmeyi seçmiştim.

Ama sonra akşamüstünü anımsadım.

Bana bakıp gülümsedi, dudakları yağdan pırıl pırıldı.

"Ne düşünüyorsun?"

"Bu akşamüstünü."

"Bu akşamüstü sevişmeliydik."

"Daha birbirimizle altı cümle bile konuşmamıştık."

"Öyle olması en iyisidir. Henüz karışıklıklar başlamadan."

"Üzülme. Başlamak yok. Karışıklık yok."

"Hep böyle ahlakçı mısındır?"

"Sanki Yehova Şahidiymişim gibi konuşuyorsun."

"İstediğin bir gece kapıma gelebilirsin."

"Keser misin şunu?"

"Söylediğin gibi, henüz başlamadık."

"Yemekten sonra otele döneceğiz ve birbirimize iyi geceler diyeceğiz."

"Yarın da Londra'ya giden Eurostar'ı yakalayacaksın."

"Sen de sonraki gün Air France ile New York'a uçacaksın."

"Gerçekten Yehova Şahidi olmalısın."

"Neden öyle olmalıymışım?"

"Evli değilsin ama benimle sevişmiyorsun."

"Sen evlisin."

"O benim sorunum."

"Doğru..."

"Öyleyse..."

"Bunu daha önce de yaptım ve benim sorunum haline geldi."

"Ne oldu ki?"

"Âşık oldum."

Uzun zaman önceydi. Bunun kendi yaşamım olduğunu anımsayana kadar sanki başka bir yaşammış gibi geliyor, tıpkı kendi elyazınla yazılmış bir mektup bulup, orada neler dediğine inanamamak gibi.

Evli bir kadını seviyordum. O da beni seviyordu; ortada daha az aşk ya da daha az evlilik olsaydı belki kaçabilirdim. Aslında belki de hiç kimse kaçamıyordur.

Beni istiyordu çünkü ben onun su içtiği bir havuzdum. Onu istiyordum çünkü o bir sevgiliyle bir annenin karışımıydı. Onu istiyordum, çünkü o, kayalara vuran güneşiyle ılık bir akşamüstü kadar güzeldi.

Hasar, olağanüstü oldu.

"Onu yitirdin mi?"

"Elbette yitirdim."

"Üstesinden gelebildin mi?"

"Bu bir aşk ilişkisiydi, saldırı dersi değil."

"Aşk bir saldırı dersidir."

"Bazı yaralar hiç kapanmaz."

"Üzgünüm."

Elini uzattı. Bu ne tuhaf bir dünyadır ki istediğin kadar cinsel ilişki yaşayabilirsin ama aşk bir tabudur. Ben gerçek olandan söz ediyorum, şefkate, rahatlığa ya da mutluluğa yer vermeyebilen o büyük tutkudan. Doğrusu şu ki, aşk, yaşamınıza bir buz kütlesi gibi çarparak girer ve yüreğiniz *Titanik* gibi inşa edilmiş olsa bile batarsınız. Onun büyük-

lüğü, enginliği böyledir. Uygun değildir, temiz değildir, sınırlandırılabilir değildir.

.

Elini uzattı. "Hâlâ kızgınsın."

"Hâlâ yaşıyorum."

Ne söylenebilir ki? Aşkın sonu, bir hayaletin bitmez tükenmez ziyaretleridir. Rüyaların ziyareti. Sessizliğin ziyareti. Hayaletler tarafından ziyaret edildikçe sizin de bir hayalet olmanız kolaylaşır. Yaşamın suları çekilir. Nabız çok hafiftir. Hiçbir şey sizi heyecanlandırmaz. Bazı insanlar bunu onaylar; buna iyileşme derler. Bu, iyileşme değildir. Ölü bir beden acı hissetmez.

"Ama acı anlamsızdır."

"Her zaman değil."

"Öyleyse acı çekmenin nasıl bir yararı var? Bana bunu söyleyebilir misin?"

Benim acıya tutunduğumu sanıyor. Acının bir anı olduğunu sanıyor. Belki de benim için, hissetmenin tek yolunun acı olduğunu sanıyor. Oysa acı, bana duygularımın hasar görmüş olduğunu anımsatıyor. Acı, benim sevmemi engellemiyor -yalnızca sahte bir iyileşme bunu yapabilirdi- acı, bana alıcılarımın da vericilerimin de kusursuz bir biçimde çalışacak durumda olmadığını söylüyor. Acı, hissetmenin kendisi değil, ne var ki, hissetmenin bir aracı haline gelmiş.

. .

"Sevişmekten hâlâ hoşlanıyor musun?" diye sordu.

"Sanki bir organımı kesip almışlar gibi konuşuyorsun."

"Öyle olduğunu düşünüyorum. Bence birisi senin yüreğini kesip almış."

Ona baktım; gözlerim berraktı.

"Öykü böyle bitmiyor."

Dur.

Otomatik yazma tehlikesi her zaman vardır. Hiçbir zaman anlatılmaması gereken bir sona doğru adım adım kendini yazma tehlikesi. Öykü belli bir noktada hız kazanır. Görünürdeki sonun, olası tek sonuç olduğuna kendini inandırır; seni de inandırmak için elinden geleni yapar. Bir bakıma insanı rahatlatan bir kadercilik, bir denetim yitimi vardır. Bu senin yazındı, ama şimdi kendi kendisini yazıyor.

Dur.

Anlatıyı kes. Buraya kadar anlatılan tüm öyküleri reddet (çünkü aslında hız budur); öyküyü farklı bir biçimde anlatmayı dene -farklı bir biçemle, farklı ağırlık noktalarıyla- yüzyıllardır kullanılmaktan nefesi tıkanmış öğelere biraz hava aldır; uçuşan dünyaya biraz cisimsellik kat.

Kuantum gerçekliğinde milyonlarca olası dünya vardır, gerçekleşmemiş, gizil, belki içimizde taşıdığımız, ama ancak bizim asla bulamayacağımız kurt delikleriyle ulaşılabilecek dünyalar. Eğer o deliklerden birini bulursak bir daha geri gelmeyiz.

O başka dünyalarda olaylar bizim dünyamızdakilerle aynı yolu izleyebilir, ama son farklı olacaktır. Bazen farklı bir sona gereksinim duyarız.

Bedenimi uzayın ve zamanın içinde taşıyamam, ama zihnimi gönderebilirim; yazılmış ya da yazılmamış tüm öykü-

leri, beni henüz var olmayan bir yere -geleceğime- yuvarlamaları için kullanabilirim.

Öyküler, haritalardır. Yapılmış ve yapılabilecek yolculukların haritaları. Gerçek ve imgesel diyarlarda çizilmiş birer Marco Polo rotası.

Bazı diyarlar bir sahil kenti kadar tanıdık hale gelmiştir. Oralara gittiğimiz zaman kumdan şatolar yapacağımızı, güneşte yanacağımızı ve kahve evindeki menünün hiç değişmediğini biliriz.

Bazı diyarlarsa daha vahşidir; söylentiler birbirini tutmaz. Rehberler ancak bir yere kadar işe yarar. Bu vahşi yerlerde haritanın bir parçası olurum; öykünün bir parçası olur, var olan versiyonlara kendi versiyonumu eklerim. Öykünün öykü üstüne, haritanın harita üstüne, Talmud'a* özgü bir biçimde böyle katman katman birikmesi, olasılıkları çoğaltır, ama aynı zamanda beni birikmenin ağırlığına karşı da uyarır. Ben, bir dünyada yaşıyorum -cisimsel, görünüşe göre somut bir dünya- bu dünyanın ağırlığı bana yeter. Ulaşabildiğim diğer dünyalar hafifliklerini, ışık hızlarını korumalıdır. O dünyalardan kendi dünyama taşıdıklarımsa başka bir şanstır.

Elini uzattı. "Seni kurtarmak istiyorum."

"Neden?"

"Geçmişten. Acıdan."

"Geçmiş, yalnızca bir konuşma biçimidir."

"Öyleyse acıdan."

"Ben tertemiz bir yaşam istemiyorum."

"Bu kadar iğneli konuşma."

"Üzgünüm."

(*) Talmud: Musevilerin kanun ve tefsir kitabı - ç.n.

"Ne istiyorsun? Söyle bana."

"Uzlaşma istemiyorum."

"Bu olanaksız."

"Yalnızca olanaksız olan uğruna çabalamaya değer."

"Sen fanatik misin yoksa idealist mi?"

"Neden bana bir yafta yapıştırma gereği duyuyorsun ki?"

"Anlama gereği duyuyorum."

"Hayır, beni kendine açıklamak istiyorsun. Emin değilsin, bu yüzden de bir yaftaya gereksinimin var. Ama ben üstünde fiyatı yazılı bir mobilya değilim."

"Bu, birazcık sevişmek için fazla çetin bir yol."

Garson kadın tabakları alıp bize kahverengi ve sarı şeritleri olan birer dondurma getirdi, tavan ve duvarlarla aynı renk. 1930'lu yılların cafcaflı havasını bile taşıyordu. Kenarlara dizilmiş kirazlar, Garbo'nun öpücükleri gibiydi. Bir tanesini çatalına saplayıp bana yedirdin.

"Benimle yatağa gel."

"Şimdi mi?"

"Evet şimdi. Bütün verebileceğim bu. Bütün isteyebileceğim."

"Güçlük yok, karışıklık yok, öyle mi?"

"Hiçbiri yok."

"29 numaralı odada seni bekleyen birinin olması dışında."

"Sarhoştur, hemen uyuyakalır."

"Beni de bekleyen biri var."

"Özel biri mi?"

"Yalnızca bir arkadaş."

"Öyleyse..."

"Nezakete ne oldu?"

"Resepsiyona mesaj bırakırım."

Telefon etmek için birkaç bozukluk arayarak ayağa kalktı.

"Bekle..."

Yanıt vermedi. İşte orada, telefonun başındaydı; yüzü başka yana dönüktü.

Eskiden kaplıca olan küçük bir otele gittik.

Banyolarında hâlâ buhar vanalarıyla incecik delikli duşlar var; eğer dişlerinizi fırçalarken yanlış musluğu çevirirseniz tüm yatak odası bir Hitchcock filminin seti gibi buharla dolar. Buharların arasında bir yerlerde telefon çalar. Merdiven sahanlığında ayak sesleriyle konuşmalar duyulur. Bu sırada siz çıplak, kör olmuş bir durumda sendeleyerek pencereye ulaşmaya çalışırsınız; Paris'le aranızda yalnızca bir diş fırçası vardır.

Tonic Otel'de tuttuğumuz oda en üst kattaydı. Üzerinde fitilli örtüler olan üç yatağımız ve caddedeki çatıların tepesinden ileriye açılan bir manzaramız vardı. Tam karşımızda, pencerenin çerçevesiyle sınırlanan karenin içinde bir delikanlı, Tina Turner'ın bir plağını dinleyerek tek başına dans ediyordu. Metal parmaklıklara yaslanarak dışarı sarktık; delikanlıyı, yol kenarından hareket eden arabaları izledik. Elini gömleğimden içeri sokup belime dokundun.

İşte böyle seviştik.

Boynumu öptün.

Delikanlı dans ediyordu.

Köprücük kemiğimden öptün.

İki taksi sürücüsü sokakta tartışıyordu.

Dilini, göğüslerimin arasındaki kanalda gezdirdin.

Alt katta bir kapı çarptı.

Bacaklarını açıp kalçamın üstünden geçirdim.

İki güvercin, çatının kırmızı kanatları altında uyuyordu.

Benimle birlikte hareket etmeye başladın - eller, dil, beden.

Yan odadaki televizyondan kahkaha efektleri.

Göğüslerimi iki elinle kavradın, kotunu üzerinden sıyırdım.

Tepsideki şişelerin tıngırtısı.

Külot giymiyorsun.

Bir kapı açıldı. Tepsi bir yere konuldu.

Göğüslerin siyah fileden bir kafesin içinde.

Tuvalet masasının aynasında yansıyan araba farları.

Uzan benimle.

Üzerime çık.

Bırak kendini, tam oraya, tam oraya...

Harry Fransızca biliyor, biraları o alacak.

Bastır.

Stella mı alayım, Bud mı?

Daha sert.

Fındık ister misiniz?

Gelmemi sağla. Gelmemi.

Sizin zamanınıza göre geceyarısından sonra onu arayabilirsiniz, dedi kadın.

Yalnızca seviş benimle.

Numarayı aldınız mı?

Seviş benimle.

Ertesi sabah geç uyandım; onu öpmek için yana döndüm.

Gitmişti. Çarşaf hâlâ sıcaktı ama o gitmişti. Öylece uzandım; zihnimde giderek büyüyen kaygı, bedenimdeki tatlı ağırlıkla savaşmaya başladı. Ne yapmam gerektiği konusunda hiçbir fikrim yoktu, bu yüzden aşikâr olanı yaptım - giyinip öteki otelimize doğru koşarak köşeyi döndüm.

Relais de Louvre'daki odam boştu. Şaşılacak bir şey yok. İçeride giysilerim, yolculuk çantam ve dönüş biletim duruyordu. Eh, biriyle birlikte yolculuk etme hakkımdan kendim vazgeçmiştim.

Koridorun sonuna, 29 numaralı odaya gittim. Kapı açıktı. Temizlik görevlisi odayı temizliyordu.

"Où est la Mademoiselle?"

Kadın omuz silkerek Hoover'ını çalıştırdı. Paris matınazel doluydu.

Resepsiyona telefon ettim.

Rien.

29 numaralı oda otelden ayrılmıştı ve adres bırakmamıştı.

Nehrin üstündeki küçük bir kahvehaneye yürüyüp kahveyle kruasan ısmarladım. Güçlük yok. Karışıklık yok. Veda bile yok. Peki öyleyse, demek ki bu bir son.

Şans eseri bir başkasının yaşamına dalmışım, orada kalmak istediğimi keşfetmişim, sonra da hiçbir ipucu, hiçbir işaret, öyküyü bitirmek için hiçbir yol olmaksızın, sendeleyerek yeniden kendi yaşamıma dönmüşüm gibi hissediyordum.

Dün gece kimdim ben? O kimdi?

sanal yol

Gece.

Nete girdim. Hiç e-posta yoktu. Öyküyü çiğneyip kaçmıştın. Beni çiğneyip kaçmıştın. Yok olmuştun.

Adresini yazdım.

Hiçbir şey olmadı.

Seni bulmak için arama motorlarından birini çalıştırdım.

Hiçbir şey olmadı.

Burada, bir günah çıkarma hücresinin içindeki bir tövbekâr gibiyim. Neler hissettiğimi sana anlatmak istiyorum, ama ekranın karşı tarafında hiç kimse yok.

Ne bekliyordum ki?

Bu, sanal bir dünya. Hiç durmadan kendi kendini icat eden bir dünya. Her gün yeni kara parçaları oluşuyor, sonra sular altında kalıyor. Yeni düşünce kıtaları anakaradan kopuyor. Kimi bir ticaret rüzgârından yararlanıyor, kimi iz bırakmadan batıp gidiyor. Bazılarıysa Atlantis gibi - hayal ürünü, üzerinde çok konuşuluyor, ama asla bulunamıyor.

Bulunmuş nesneler bilgisayarımın kıyılarına vuruyor. Te-

neke kutularla eski lastikler, korsan mallarına karışıyor. Gömülü hazine gerçekten orada, ama üstü ziftle kaplanmış ve tuhaf. Görülmesi güç çünkü yabancı ve yalnızca pek azımız, adı konmamış olanı görebiliriz.

Bir şey arıyorum, doğru.

Verilerin içindeki anlamı arıyorum.

Sahilden topladığı ganimetle geçinen bir aylak gibi ekranımı taramamın nedeni bu - seni arıyorum, beni arıyorum, maskelerin ötesini görmeye çalışıyorum. Galiba tüm yaşamım boyunca ikimizi aramışım.

BUL

Her şey bir antla başladı.

"Yaşadığım sürece seni kurtaracağım."

O karanlık gece, bir merdiven aldım ve yattığın odanın penceresine dayadım. Uyumayacaktın.

Pencerede demir parmaklıklar vardı; sen, kafesli kapının ardında inzivaya çekilmiş bir rahibe gibiydin, bense sana fısıldayıp parmaklarına dokunurken şövalyeden çok bir tövbekâra benziyordum. Bir daha güneşin doğuşunu görmeyecek olsan bile o gece yanında olmamı yeğleyeceğini söyledin.

Benim için güneş de ay da sendin.

Demir parmaklıkları kavrayarak taşın içinden çekip çıkardım, elimi kemiğe kadar kesmiştim ama hiç hissetmedim, sana geldim ve karanlığın, sessizliğin içinde seninle uzandım, bedenin ay ışığı kadar beyaz ve yumuşaktı.

Sabah, benim gidişimden çok sonra, sen geç saatlere kadar uyanmayınca, hizmetçin yatağın perdelerini çekti ve kanla sırılsıklam olmuş çarşaflarla yastıkları gördü. Kısa süre

içinde, birinin odanda seninle olduğu öğrenildi, fısıltılar başladı.

Sen sadakatsizdin. Haindin. Yakılacaktın.

Senin kocan, benimse Kralım, yakılmanı pek çok kez kederle buyurmuştu. Pek çok kez seni suçlayanla çarpışarak yaşamını kurtarmıştım, çünkü herkesin yargıcı olan Kral, kendi karısı için savaşamıyordu.

Benim adım Lancelot.

"Lancelot du Lac," demiştin, bir tekne gibi süzülerek bana yaklaşırken.

Ben, senin demir attığın yerdim. Ağırlıksız kalabildiğin derin suydum ben. Kendi yansımanı gördüğün yüzeydim. Beni avuçlarına doldurup havaya kaldırdın.

Başka biriyle evli olmanın benim için hiçbir anlamı yoktu. Hangisi daha önemlidir - ölü bir evlilik mi, yaşayan bir aşk mı? Sen hiçbir zaman kişisel mutluluğunu toplumsal görevine yeğlemedin, yalnızca mutluluğun oralarda bir yerde - pencereden görünen bir manzara, kuşatmada bir çatlak- olmasını istedin, arada sırada huzur bulabilmek, giysilerini çıkarıp içimde yüzebilmek için.

Onun seni çağırdığı ve senin yanıtlamadığın bir zaman hiç olmadı. Seni çağırmamasını, böylece yanıtlamaya gerek olmamasını istedin - hiç söylemeden.

Sonra beni çağırdın, hiçbir atmaca daha hızlı olamazdı.

Seni ateşten kurtardım, oysa söndüremediğim bir ateş ayaklarımızın dibinde yanıyordu. Senle ben pek çok kez birbirimize sırtımızı döndük, yüzlerimiz mağrur, yüreklerimiz görünüşte soğuktu; yalnızca ayaklarımız, bastıkları temiz taşları için için yakan ayaklarımız bizi ele veriyordu.

Pişmanlığımın soğuk zemininde yürürken, çıplak ve temiz ayaklarım kömür karası izler bırakıyordu. Yüreğinin kaldırım taşları, ocak taşı olmuştu. Nerede dursak duralım, ayaklarımızın dibinde ateş vardı.

Dudakların yanan parçalarımı bir maşa gibi toplarken, "Bu bir gün bizi mahvedecek," demiştin.

Bense, zaten *biz* olan bir şeyin bizi nasıl mahvedeceğini merak etmiştim. Biz, bu aşk olmuştuk. Âşık değildik biz. Aşktık.

Senin iliklerin benim kemiklerimde. Benim kanım senin damarlarında. Senin penisin benim vajinamda. Giysilerinin altında benim göğüslerimin ağırlığı var. Savaşan kolum senin omzundan güç alıyor. Ufacık ayakların beni ayakta tutuyor. Tüm zırhımı kuşandığımda bile üzerimde senin iç gömleğinden başka bir şey yok; sen saçlarını ördüğünde, örgünü benim başımın çevresine doluyorsun. Senin gözlerin yeşil. Benimkiler kahverengi. Yeşil gözlerinle baktığımda, çayırların çimlerle parıldadığını görüyorum. Gözümdeki ağtabakanın ardına süzüldüğünde, gölün sazlıklarında alabalıkların suya attığı fiskeleri görüyorsun.

Seni tek elimle kaldırabilirim, ama sen beni parmak uçlarında dengelersin. Dün gece öfkeli yumruklarınla dudağımı yardın, sonra bir yabandomuzunun açtığı yara izine ağladın.

Sen beni yaralamadığın sürece yaralanmam.

Sen benim gücüm olmadığın sürece güçlü olamam.

Onun adı Guinevere.

. . .

Söylentiler çoğaldı. Bir kumpas kuruldu. Mordred'le Agravaine, Kralı bize karşı uyararak beni senin odanda kapana

kıstırmaya hazırlandılar. Yiğitliğimize haset eden o on iki korkağı öldürdüm; sevmek yiğitliktir, çünkü aşk ölümün amansız düşmanıdır. Aşk ölümün ikizidir, aynı anda doğmuşlardır, her ikisi de egemenlik uğruna savaşırlar; eğer ölüm her şeyi alabiliyorsa, aynısını aşk da yapabilir. Yine de ölmek, sevmekten kolaydır.

Ölüm beni paramparça edecek, ama aşkın hizmetinde ben pek çok kez paramparça oldum.

Anımsıyorum da bir gün, üzerimde zırhımla senin peşine düşmüş, seni bulmak için atımı Thames Nehri'ne sürmüştüm. Karşı kıyıda atım vurulmuştu.

Yürüyerek ardından geldim ama zırhım o kadar ağırdı ki güçlükle ilerliyordum; miğferimle zırh levhalarımı memnuniyetle sökebilir, kalkanımı fırlatıp atabilirdim, ama insan tek başına zırhını bile sökemiyor.

Demir giysiler içinde, yorgun ve bitkin bir adam olarak sonunda bulunduğun yere geldim; seni esir alanları öldürdüm; seni kurtardım.

Sonra küçük bir çocuk gibi kollarımı açarak senden zırhımı sökmeni, metal eldivenlerimi çözmeni diledim. Diz çöktüm; miğferimin siperliğini kaldırdın ve beni öptün.

Üzerimden çıkardığım zırhım, sanki heykelimmiş gibi yerde duruyordu. Seninleyken çıplaktım, kahramanlık kabuğum bir kenara atılmıştı. Ben, Lancelot değildim. Senin âşığındım.

Öyleyse, bedenimin içine senin girdiğinden daha fazla girmesi olanaklı olmayan ölümden neden korkayım ki?

Öyleyse, bugün, bu gece, her zaman, beni senin içinde eridiğimden daha fazla eritemeyecek olan ölümden neden korkayım ki?

Ölüm bizi ayıramayacak. Aşk, ölüm kadar güçlüdür.

Ertesi gün öldürülmen emredildi.

Askerler ellerini bağlayıp çıplak ayaklarının altındaki kuru otları bir yığın halinde toplarken beyaz kısrağımın üstünde ben geldim; kılıcımın önüne çıkan hiç kimseye acımıyordum. Seni kucaklayıp arkama alarak kendi şatoma götürdüm; benimle Fransa'ya gelmen, sonsuza dek benim topraklarımda, benim yüreğimde kalman için sana yalvardım.

Evlilik yeminini bozamazdın.

. . .

Ardından savaşlar başladı. Hepimize yıkıntıyı getiren savaşlar.

Pek çokları seni suçladı, bazıları da beni, ama aşkımızın suçlanışının altında, ortaya çıkmak için sabırsızlanan başka pek çok gazap vardı. İyi bir neden olarak başlayan şey, iyi bir bahaneye dönüşmüştü. Savaş, her iki taraf için de herhangi bir yarar sağlayamayacak kadar uzun sürdü.

Yanmış tarlalar, kanlı ırmaklar boyunca atımı sürerek seni aradım. Atım, ölü bedenlerin arasında narin toynaklarıyla yolunu çiziyordu.

Bir manastıra girdiğini duymuştum; sonunda seni orada buldum. Atımdan inerek duvarlarla çevrelenmiş bahçeye doğru yürüdüm ve duvardaki küçük ızgaradan içeri baktım.

Beni fark etmedin. Taştan yapılmış alçak bir sıranın üzerinde, ellerini önüne koymuş, avuç içlerini yukarı çevirmiş oturuyordun, sanki okumakta güçlük çektiğin bir kitaptın. Karalara bürünmüş olmana, yüzünü göremememe karşın sırtının kıvrımı, omuzların, boynun, seni sevmekten tanıdığım bir kavis oluşturuyordu.

Her yerine dokunmuş olan ellerime baktım; tıpkı daha önce yaptığım gibi parmaklıkları kavradım, sana ulaşmak için onları duvardan sökecektim ki birdenbire başını kaldırdın. Beni gördün. Bayıldın.

Başrahibeye koşup beni bahçeye alması için yalvardım. Isteksizce boyun eğdi, çünkü sen hâlâ Kraliçesin, ben de hâlâ Lancelot'um, her ne kadar bu adlar anlamsız bir gürültüye dönüşmüş olsa da.

Bahçeye girdiğimde kendine gelmiştin. Uzun boylu, dimdik, haşindin. Sana yaklaştığım sırada elini kaldırdın; bir zamanlar olduğu gibi yine avuçlarında tutasın diye yüreğimi bedenimden memnuniyetle söküp çıkarabilirdim - benim özüm senin avuçlarında.

"Bu aşk bizi mahvetti," dedin.

"Aşk değil, başkalarının haseti."

"Seni sevmeye hakkım yoktu," dedin.

"Ama sevdin ve hâlâ seviyorsun."

Ona doğru bir adım attım. Başını salladı.

"Yaşadığım sürece bir daha asla beni görmeyeceksin."

"Seni öpmeme izin ver."

Başıyla reddetti.

Gözyaşlarım göle dönüşürken atıma binip uzaklaştım; ıssız kayalıklar, bitkin vadiler arasında yedi gece boyunca hiç durmadan, nereye gittiğimi bilmeden atımı sürdüm; sonunda küçük bir kiliseye, bir keşiş hücresine ulaştım.

Üzerime keşiş cübbesini giyip orada yedi yıl boyunca kefaretimi ödedim; yedinci yıl, aynı gece içinde üç kez aynı rüyayı gördüm.

Rüyamda bana bir tabut sedyesi alıp Almsbury'e götürmem söylendi, orada Kraliçenin ölüsüyle karşılaşacaktım. Tabutun yanında Glastonbury'e kadar yürümeli ve onu kocasının, Kralının yanına gömmeliydim.

Ertesi sabah yola çıktım; iki gün sonra gideceğim yere ulaştım. Kraliçe yarım saat önce ölmüştü; nedimelerine, ya-

şadığı sürece gözlerinde beni bir daha görecek güç olmaması için dua ettiğini söylemiş.

Onun yanında yürüdüm; sanki yıllar geriye dönmüş, yine mayıs ayı olmuş gibi geliyordu bana. Kral Arthur'la evlenmesi için Guinevere'i getirmek üzere ormanı aşmaya gönderildiğim o mayıs ayı.

Bütün o uzun yolculuk boyunca konuşmuş, birlikte şarkı söylemiş, mücevherlerle süslü bir otağda baş başa yemek yemiştik. Ona o zamanlarda âşık oldum ve onu sevmekten, her görüşümde yerimden sıçramaktan bir daha asla kendimi alamadım.

Hiçbir kefaret aşkı yatıştıramaz, hiçbir pişmanlık aşkı acılaştıramaz.

Artık kapısız, penceresiz bir odada, bana kapalı, bana kilitlisin; içeri giremiyorum. Ama sana pırıl pırıl bir gökyüzünün altında âşık olmuştum ve ölüm bunu değiştiremez.

Ölüm, bedeni değiştirebilir ama yüreğe ilişemez.

büyük ve harap âşıklar

Büyük ve harap âşıklar.

Lancelot ile Guinevere.
Tristan ile Isolde.
Siegfried ile Brünnhilde.
Romeo ile Juliet.
Cathy ile Heathcliffe.
Vita ile Violet.
Oscar ile Bosie.
Burton ile Taylor.
Abelard ile Heloïse.
Paolo ile Francesca.

Daha pek çokları var. Bu, sizin de kendi kendinize yapabileceğiniz bir liste. Bazı aşklar diğerlerinden daha büyük. Bazıları daha harap. Bazı masallar pek çok kez anlatılmış, diğerleriyse gizlice, mektupla. Aşkın elyazmasında başlangıçlar hiç bitmez. Kişiler ve dekor değişir. Olası üç son vardır: İntikam. Trajedi. Bağışlama.

Dinlemek için geç saatlere kadar oturduğumuz öyküler aşk öyküleridir. Görünen o ki, hayatımızın bu bilmecesi hakkında asla yeterli bilgiyi edinemeyiz. Kazıya kazıya anlamlarını çözmeye çalışarak aynı sahnelere, aynı sözcüklere tekrar tekrar döneriz. Hiçbir şey aşk kadar tanıdık olamaz. Hiçbir şey böyle bütünüyle elimizden kaçamaz.

Bilim, büyük evren kuramını formüle edebilecek mi, edemeyecek mi bilemem. Ama, yüreklerimizdeki süslemesiz metinlerin okunmasını hiç de kolaylaştırmayacağını biliyorum. Düz bir metin, ama gizli bir alfabe gibi görünüyor. Hepimiz, kendi kendimizin Eski Mısır uzmanları olmak üzere yetişiyor, eldeki parçaların bir öykü oluşturmasını umut ediyoruz. Geceleri birer simyacı gibi çalışarak ters dönmüş harflerin yansılarındaki şifreyi çözmeye uğraşıyoruz. Olağanüstü bir kitabın satırlarını parmağıyla takip eden insanlarız, ama dönüp yeniden okumak istediğimizde harflerin silinmiş olduğunu görüyoruz. Kitap her zaman yeniden yazılmak zorunda. Bazen tüm yapabildiğimiz, her defasında tek bir harf yazmak.

Benim seni arayışım, senin beni arayışın, aslında hiç bulunamayacak bir şeyin arayışı. Yalnızca olanaksız olan uğruna çabalamaya değer. Aradığımız, zaman zaman insan biçiminde ortaya çıkan, ama bizi insanlığımızın ötesine, hayvansal içgüdülere ve tanrısal başarılara doğru iten aşkın ta kendisi. Aradığımız aşk, insan doğasını yönetir. Onda bir vahşilik ve yaşamdan bile çok istediğimiz bir görkem vardır. Aşk hiçbir zaman bedel hesaplamaz, ne kendinde ne de başkalarında ve hiçbir şey aşk kadar acımasız değildir. Ellerle ayakları delip parçalamayan bir aşk yoktur.

İnsansal olan aşk bize tek başına doyum vermez, her ne kadar onunla yetinsek de. O, kırların kıyısında kurulmuş

bir kamptır; ateşi yakar, lambayı yukarı çevirir, gecenin geç saatlerine kadar oturup, kazanılmış ve yitirilmiş o büyük aşkların öykülerini anlatırız.

Kır, evcil değildir. Kamp ateşinin uzanabildiği yerin ötesinde -güzel ve korkunç- kır bekler. Arada sırada birileri kalkıp gitmeye hazırlanır, kendi haritalarına bakmak zorunda kalmışlardır, hazinenin gerçekten orada olacağını umarak ayrılırlar. Yolculuklarına ilişkin kayıtlar birer not biçiminde bize ulaşır; kimi zamansa elimize geçen yalnızca, ölmüş bir adamın cebinden çıkan mektup olur.

Aşk ölmeye değer. Aşk yaşamaya değer. Benim seni arayışım, senin beni arayışın, yaşamla ölümün ötesine geçerek kırlardaki uzun bir çağrıda birleşir. Duyduğum şeyin bir yanıt mı yoksa bir yankı mı olduğunu bilmiyorum. Belki de hiçbir şey duymayacağım. Önemi yok. Yolcu yolunda gerek.

aç şunu

Gece. Arama motorları sessiz.

Öyküleri, içine mesaj konmuş bir şişe gibi güverteden atıp duruyorum, okuyacağın umuduyla, yanıt vereceğin umuduyla.

Yanıt vermiyorsun.

Öykünün ellerimin altında değişebileceği konusunda seni uyarmıştım. Anlatıcının da değiştiğini unutmuşum. Ben de senin ellerinin altındaydım.

Sonra, çok sonra, ekranda bir uçak bileti beliriyor - varış yeri Napoli.

Belki de öykü değil, opera istiyorsundur.

Belki, ama öykü çoktan yola koyuldu bile. İşte orada, dalgaların arasında, gemilerle, zengin adamların yatlarıyla yarışıyor. Plastik bir şişe gibi görünüyor ama içinde bir şey var.

Her şeyi canının istediği zaman başlatıp bitirebileceğini sanmıştın, değil mi? Eline alırsın, kenara bırakırsın. Hafif birşeyler okumuş olursun. Uykudan önce öyküsü.

Yalnızca bir gecelik özgürlük.

. . .

Artık öykü seni okuyor, satır satır.
Bundan sonra ne olacağını biliyor musun?
Haydi, aç şunu.
Aç şunu...

GÖRÜNÜM

Kayalık bir ada. Denizle sarmalanmış. Kuşlardan oluşan bir çatısı var.

Ada, denizin dalıp gitmelerinden çekilip çıkarılmış bir düşünce gibi.

Ada, kendi kendisinin ideası -imgesel bir ada ve gerçek bir ada- gerçek olanla imgesel olan, suların aynasında birlikte yansıyor.

Aynaya bak. Ne görüyorsun?

Imparatorluğun kumpaslarından saklanan Tiberius* orada. Küreklerin attığı her kulaç için bir davul vuruşunun duyulduğu, flütlerinse onu yatıştırıp uyuttuğu yüz kürekli bir kadırgayla Napoli'den getirilen, antik dünyanın hükümdarı işte orada.

O, Capri'yi kutsal bir yer kabul ederek korularla kaplı yamaçlarını konaklar, tapınaklar, su zambakları ve türbelerle süsledi. Günümüzde, turistlerin yaptığı alışverişlerin altında profesyonel tanrıların kalıntıları var. Geçmişin mozaiği

---

(*) Tiberius: Roma imparatoru - ç.n.

parça parça -biraz renkli cam kırıntısı, bir çininin köşesi- ama şimdiki zaman da ondan daha tam değil. Boyası daha taze, o kadar.

Üstü açık bir teknede turistler Jovis Konağına bakmak için boyunlarını arkaya uzatıyorlar. Taş yamaç sarp; tırmanmak olanaksız. Uzaklarda, tepede, nokta gibi görünen bir insan beliriyor.

"*Èccola!*" diyor rehber. "Tiberio, kurbanlarını tam o noktadan atıp öldürüyordu. *Morte! Morte! Morte!*"

Dokunaklı bir tavırla ellerini açıyor; topluluktakiler, zamanın içinde dönerek taklalar atan bedenin düşüşünü daha iyi hayal edebilmek için, gölgeli gözlerini kısıyorlar.

"Kadınları da," diyor rehber. Sonra, "*Tiberio cattivo*," diyerek tükürüyor.

Elbette o kinci Suetonius* iftiracının teki de olabilir. Belki de Tiberius hiçbir zaman düşmanlarını uzay ve zamanın boşluğuna fırlatmamıştır. İmgesel bir ada kendi kendini icat eder. Kendi söylencesinde yer alır. Buranın, açığa vurduklarından daha fazlasını ima eden bir havası var. Capri tümüyle yağmalanmış - koruları, hazineleri, öyküleri. Burası iki bin yıldan fazla zamandır ünlü. Yine de limandaki küçük balıklar gibi, bilginin ağları arasından kolayca kayıp gidiyor.

Marina Grande, şık İngilizleri şık otellere getiren şık buharlı vapurlar için barınak olmak üzere on dokuzuncu yüzyılda inşa edilmiş. Özel bir yöntemle bakır üzerine yapılmış liman resimlerinde, bugün de olduğu gibi, el arabalarına istiflenmiş bavullar ve taksi bolluğu olan yerlerde müşteri uğruna itişip kakışan at ve eşek arabaları görülüyor.

1906 yılında tamamlanan kablolu demiryolu, limanla ana

(*) Suetonius: Romalı tarihçi - ç.n.

meydanı birleştiriyor; sarp ve başdöndürücü tırmanışı bir tür minyatür Tiberio stratejisi gibi. Yukarıdaki vagonla aşağıdaki vagon arasındaki gerilim azalırsa vagonların ikisi birden, yan yana yapılmış evlerin kırmızı kiremitli çatılarını parçalar ve yolcularıyla birlikte tren, andaç olsun diye asmalarla zeytin ağaçlarını yanına alarak, hiçbir zaman bulunamayan diğer enkazlara katılmak üzere kırık omurgalarla, burun üstü, hızla denize uçar.

Öyle olmuyor. Yukarıdaki vagon aşağıdakini frenliyor, aşağıdaki vagonsa yukarıdakine güç sağlıyor. Yolcular yerlerini almış. Bir zil çalıyor, tıpkı bir sınavın başlaması gibi. İtalyanlara özgü bir biçimde tembelce oturmuş azıcık kahvesini içmekte olan sürücü, kahveyi bir kenara fırlatıp freni bırakıyor.

Bu, hiçbir zaman hazırlıklı olunamayan o hareket anı.

Ön vagonda dikilip korkuluklara tutunarak, trenin, gün ışığının içinden aşağıya, tünele doğru hareket edişini ayrımsarken, kendimi doğuyormuş gibi hissediyorum. Parmaklığı sımsıkı kavradığımın farkına varıyorum; tek şeritli ray hattının tünele girerken ikiye ayrıldığı noktadan gözlerimi alamıyorum. Raylar, kavisli bir karo gibi, bir vajina, karanlık bir ağız gibi birbirinden ayrılıyor - adanın, bir ölüm ayininin gözlemlendiği pek çok mağarasından biri.

Ardından yine dışarıdayız, geriye dönüp bu yaşamı terk eden ruhların ağır vagonuna bir bakış atarken gün ışığında, limanın koşturmacası içindeyiz.

Bundan sonra, tıpkı şimdi olduğu gibi, olanaksız dönemeçler boyunca durmadan dönerek, gözlerden uzak, Marina Grande'dan meydana giden en hoş yoldan devam edilecek; sürücünün bir eli direksiyonda, diğer eliyse klaksona yapışmış. Düdük öttürmeyi bırakmaktansa direksiyonu bırakmayı yeğleyecek.

Herkes üstü açık vagonları tercih ediyor; bu modeli fabrikasından edinebilecek kadar şanslı olmayan sürücüler kendi vagonları üzerinde değişiklik yapıyorlar. Tavanı kesip çıkarıyorlar; kimisi cam desteklerini bırakıyor, kimisi bırakmıyor. Sonra bambudan bir güneşlik uydurup paslı mandallarla bir ucunu ön cama, diğer ucunuysa bagaj kapağına iliştiriyorlar. Bitmiş bir pili bir anda çalıştırmaya yarayan türden mandallar.

Bu bambu vagonlarda istediğiniz şeyi taşıtabilirsiniz - çocuk, köpek, çanta, bisiklet, sandal. Motor kapağına kayışla küçük bir kayık bağlayan bir sürücü görmüştüm. Dönemeçler boyunca durmadan dönerek, pruvasını önüne katmış gidiyordu; bu kez iki eli de klaksondaydı. Bir güvenlik önlemi olarak, demişti.

Şık oteller, çok şık. Aralarından en eskisi olan La Palma, kendi tropik bahçesine sırtını yaslamış, konuklarına, Cartier ve Vuitton'larını ışıltılı gözlerle süzen pahalı alışveriş meraklılarının kalabalığını izleyebilecekleri kuytu, gölgeli masalar sunuyor.

Bu mağazalarda hep pahalı alışverişler yapılagelmiş. On beşinci yüzyılda Mediciler işlemeli akik almak için buraya gelirlermiş. On sekizinci yüzyılda İngilizler buranın antikalarına merak sarmışlar. On dokuzuncu yüzyıldaysa züppeler, dullar ve eşcinseller, Pompei işi hediyelik eşyaların yanına istiflenmiş gümüş sırtlı taraklardan, altın sigara tabakalarından satın alır olmuşlar.

Şimdiyse paket tatil gezintisine çıkmış Sorrentolu günübirlikçiler, tüccardan alıcıya doğru uzanan kesintisiz para ve mal akışını tıkamaktalar. Hiç yaşlanmayan güzel kadınlarla pek tekin olmayan gümüş saçlı kocaları, lüks vitrinlerin önünde kırmızı bacaklar ve kötü kesilmiş saçlarla rekabet etmek zorundalar, çünkü şortlu göçebe nüfus, bir don-

durmadan diğerine geçmeden önce yüksek sesle her şeyin ne kadar ettiğini soruyor.

Gece olup Capri'nin bir bölümü zenginlere geri verilince, paparazziler, bir film yıldızının, bir skandalın ya da en iyisi her ikisinin birden fotoğrafını çekmeyi bekleyerek Quisisana'nın girişinde gezinmeye başlıyorlar.

Gece elbisesi giymiş bir genç kız umutla kapının önünde dikiliyor. İpek bir çantası var; saçlarının rengi deniz kadar koyu. O, hiç kimse değil. Kameralar başka tarafa çevriliyor.

Quisisana. Oscar Wilde'ın, cezaevinden çıktıktan sonra geldiği otel. Kayıt defterini Sebastian Melmoth adıyla imzalayıp akşam yemeğini yemek üzere bitkin bir durumda oturmuş; ne var ki müdür ondan oteli terk etmesini istemiş.

Bu beyaz ceketli garsonlar, koyu renk takım elbiseli müdürler, keten giysilerle elde dikilmiş gömlekler giymiş tüccarlar herkesin ederinin ne olduğunu ve herhangi bir şeyin kimin için ne kadar edeceğini bilirler. Hürmetle hile arasındaki denge, kablolu demiryolunun freni gibi saniyesi saniyesine ayarlanmıştır. Böylesi gerilimler sistemin düzgün işlemesini sağlar. Adanın kendisi bile karayla denizin, yükseklikle derinliğin arasında bir gerilimdir. Yoksullukla zenginlik ezelden beri zeytin ağacının iki yanında yaşamıştır. Delikanlıların yüzlerinde, kızların kahkahalarında masumiyetle bilgiçliğin ikilemi vardır. Capri, başarının sırrını bu gerilimlerin sürdürülmesinde bulmuştur.

Ne çok gevşek ne de çok sıkı; işte Capri.

Meydandaki barlardan birinde oturuyordum. Daha doğrusu bar, tabak büyüklüğünde bambu masaların altına itilmiş bambu sandalyelerden oluşan arazisini o kadar genişletmişti ki, aslında meydanda oturuyordum.

Dizüstü bilgisayarım kucağımdaydı -koyabileceğim başka yer yoktu- seni barın uzandığı alanın hemen ötesinde mey-

dandan geçerken gördüğümde, bir dilim *torta Caprese* ile espresso içiyordum.

Üzerinde kolsuz bir elbiseyle sandalet vardı; senin o hiç yaşlanmayan güzel kadınlardan olduğunu ve yanındaki pek tekin olmayan adamın gümüş grisi saçlarını fark ettim. Ne olduğumu biliyorum -küçük, gözden kaçan, dışlanan biri- bir kez farkıma varsa bile hiç kimse bana ikinci kez bakmaz. Sense sana bakılmasına alışkındın, bunu görebiliyordum.

Ametistten yapılmış ağır mücevherler satan bir dükkânın önünde durakladın. Tezgâhtar, lamba cini gibi dışarı çıktı; çok geçmeden seni de lambanın içine tıkıverdi. Bu bana hesabı ödemek, dizüstü bilgisayarımı toplamak ve kocanı incelemek için gereksindiğim zamanı kazandırdı. Tabii eğer kocansa.

Ellerini ceplerine soktu. Sonra saatine baktı. Sonra güneş gözlüğünü taktı. Sonra iskeleden bakmaya gitti. Sonra geri geldi; dükkânın önünde ağır ağır yürüdü. Sonra gidip teleskoba para attı. Onun, elinde uzaktan kumandayla durmadan kanal değiştirerek yaşamın içinde gezinen bir adam olduğunu tahmin ettim. İlgisini çekecek bir şey bulamayınca düğmeye basıp kapattı; boşluğa bakmaya başladı.

Bir film yıldızı gibi gülümseyerek dükkândan çıktın. Elinde bir paket vardı. Adamın koluna girdin. Sürekli şunu bunu işaret ederek durmadan konuşuyordun; o da kısaca başını sallıyor, bir saniyeliğine bakıyor, keyif alması gerektiğini kendine bilinçli olarak hatırlatıyordu.

Sizi izledim, fazla değil, yalnızca Quisisana'ya kadar; sonra bir grup Amerikalıyla tur rehberinin arkasına saklandım. Asansörü bekliyordunuz; sen birdenbire dönüp resepsiyona doğru ilerledin. Bu benim için bir şanstı - seninle konuşmadan oda numaranı öğrenmek için. Kocanla birlikte asansöre bindim, onunla birlikte üçüncü katta indim ve o 29 numa-

ralı odaya girerken kararlı bir tavırla yürüyerek yanından geçtim.

Tamam.

Artık tüm yapmam gereken beklemekti.

Akşam olmuştu. Hava, bir öpücük gibiydi.

Quisisana'nın karşısındaki alçak bir duvarın üstünde oturuyordum. Paparazziler birbirleriyle şakalaşıyorlardı. Balkonlardan birinde bir adam, Japonlardan oluşan bir topluluğa akordeon çalıyordu. Çerçevesi bir peçenin göz boşluğu kadar dar, Dolce & Gabbana markalı güneş gözlüğümün ardına dikkatle saklanmış, saatlerdir oturuyordum. Modaya uymak gibi bir niyetim yoktu, yalnızca gözlüğümü İtalya'dan almıştım, ki bu da aynı anlama geliyordu aslında.

Bu öyküyü sürdürmeye, sonlardan kaçınmaya, gerçek dünyayla imgesel dünyayı karşı karşıya getirmeye, hangisinin hangisi olduğunu kesin olarak anlamaya uğraşarak dizüstü bilgisayarımda yazı yazıyordum.

Yazdıkça, gerçek olanla icat edilmiş olan arasındaki perdenin, ucuz bir otel odasının duvarları kadar ince olduğunu keşfediyorum. Yan taraftan sesler duyuyorum, akan suyun, tokuşturulan şişelerin, açılıp kapanan bir kapının sesi. Ayağa kalkıp koridora çıktığımdaysa her şey sessiz, kimsecikler yok. Sonra, tam da var olanla olmayanın coğrafyasını bildiğime inanmışken, duvarın ötesindeki odada bir sandalye gıcırdıyor ve bir kadın sesi diyor ki, "Hiç anlamıyorsun, değil mi?"

Bilgisayarımın başına oturduğum zaman, orada bulduğum sanal dünyaların benimkine paralel olduğunu kabul ediyorum. Kimliğini kanıtlayamayacağım insanlarla konuşuyorum. Dünyayı değiştireceğini söylediğimiz bir koordinatlar ağının içinde kayboluyorum. Ne dünyası? Hangi dünya?

Eskiden, gerçek olanla icat edilmiş olan, birbirleriyle asla kesişmeyen paralel doğrulardı. Sonra uzayın kavisli olduğunu keşfettik; kavisli bir uzaydaysa paralel doğrular her zaman kesişirler.

Zihin, kavisli bir uzaydır. Deneyimini edindiklerimizin, icat ettiklerimizin yan yana yollar halinde birlikte akışı, sonra fren kolunun bırakılmasıyla birbirlerine karışmaları. Atom ve rüya.

Gece olmuştu.

Adam, ağır ağır terasa çıktı; bir garson onu masasına götürdü. Evet, onun ne yapacağını biliyordum. Bunu daha önce de görmüştüm.

Çabucak otele girdim, üçüncü kata çıkıp koridoru geçerek 29 numaralı odaya gittim. Üzerinde kısacık siyah bir elbiseyle tam kapıdan çıkıyordu; son kez yüzünü inceledikten sonra gümüş aynasını çarparak kapattı, yeniden çantasına koydu.

Öylece durup işini bitirmesini bekledim.

Birdenbire başını kaldırıp baktı, yüzünde tam anlamıyla şaşkınlık vardı.

"Burada ne yapıyorsun?"

"Beni gördüğüne sevinmedin mi?"

"Evet. Hayır, bak, bu akşam meşgulüm."

"Gördüm."

"Demek beni gözetliyordun."

"Sadece biraz. Kocan mı?"

Başıyla onayladı.

"Öyleyse yarın olur mu - öğle yemeği?"

Başını iki yana salladı.

"O halde zamanı sen seç."

"Ortaçağa ne dersin?"

"Yemekleri iyi değildir."

Koridorda asansöre doğru yürümeye başladı. Elimi uzatmadım ama ona ayak uydurarak ben de yürüdüm. Kaşlarını çatmıştı, devinip duran bu aynalar koridorunda hızla, sessizce ilerlerken hiç konuşmadı. Lobiye çıktığımızda, durdu.

"Bu iyi bir fikir değil."

"Bana burada olacağını söylemiştin."

"Peşimden geleceğini düşünmemiştim."

"Bunu bir rastlantı diye düşün."

"Şimdi gitmem gerek. Benimle birlikte dışarı çık ve hoşçakal de."

"Hoşçakal mı?"

"Açıklama yapmakla uğraşmak istemiyorum."

"Bana mı, yoksa ona mı?"

"İkinize de."

"Öyleyse yalnızca lobide tanıştığın biri olduğumu söylersin."

"Tabii farkına varırsa."

"Hangi kanalda olduğuna bağlı."

"Ne?"

"Boş ver."

"Mizansen yaratma, olmaz mı?"

"Ben oyun yazarı değilim."

"Ali?"

"Evet?"

"Üzgünüm."

Elimi sıkıp masasına yöneldi. Adam, ayağa kalktı. Bir bardak şampanya onu bekliyordu.

"*Deux coupes de champagne*." Paris'te böyle demişti. Şimdiyse "*Du coppeta de champagne*" demiş olmalıydı. Şampan-

ya, İngilizce gibi uluslararası bir dildir. O da bu dili akıcılıkla konuşuyordu.

Onları izlerken duraksadım, sonra resepsiyona not bırakmaya karar verdim. "Pizza Materita - Anacapri - 22.30'a kadar" yazdım.

. . .

Capri'de hiç kalmam. Benim için fazla kalabalık, fazla pahalı ve fazla gürültülü. Anacapri'de, yamacın yüksekliklerinde, denize bakan küçük bir yer kiralarım. Orada okurum, yüzerim, çalışırım ve başıboş kedileri kıymayla beslerim.

Buraya ilk gelişimde kasapların gözlerindeki acıma dolu bakışlardan, beni yalnızca kıyma yiyen o İnglesalardan biri diye gördüklerini anlamıştım. Her gün "iki yüz gram kahve cezvesi" istemenin utancı da buna ekleniyordu, çünkü anlaşılan onlara söylediğim buydu. *Macchinetta*yla *macinato*yu birbirine karıştırıyordum. Biri kıyma anlamına geliyor, ötekiyse şu ocakta ısıttıkları çelik kahve cezvesi.

Anacapri, adanın yüksekliklerinde küçük bir köy. Otobüs durağının olduğu ve turistlerin tabelada imrendirici bir biçimde sunulan "İngiliz Tostu"nu tadacakları Monte Solano'ya çıkmak için telesiyej bulmaya geldiği kalabalık bir meydanı var.

Meydandan biraz uzakta şık dükkânlar ve turist çekmeye çalışan sokak tezgâhlarının her zamanki itiş kakışı var, ama benim pek açıklayamadığım başka bir şey daha var...

Via Orlandini'den inerken hemen yarı yolda, ortada anlaşılabilir hiçbir neden yokken, görünmez bir çit turistleri engelliyor. Geri dönüyorlar. Evet, kesinlikle böyle oluyor, geri dönüyorlar.

Devam ederseniz Anacapri'nin gerçek kalbine gelirsiniz. Orada kilise vardır. Onun önünde bir meydan vardır. Ma-

navlar, bir balıkçı, bir bakkal, dükkânlar, bir kitapçı, bir eczane, isteyebileceğiniz her şey vardır. Ama hiç turist yoktur.

Peki ben neden turist değilim?

Bir turist her yerde olabilir. Yerin önemi yoktur. Orası da yalnızca başka bir televizyon kanalıdır.

Capri'deki otobüs durağına gittim; bir merdivene benzeyen yokuşu tırmanırken tüm silindirlerinden güç alan, kurşun gibi bir otobüsün ince, hırıltılı dizel gürültüsünün içinde orta yaşlı hanımlarla vardiyası sona ermiş garsonların arasında yerimi aldım. Dağın yüzü, düşen kayalara engel olmak için ağla örtülmüş; şurada burada kayalara oyulmuş bir Meryem Ana, mavi ışığının altında aşağılara gülümsüyor.

Belirli bir dönemece ulaştığımızda her zaman haç çıkarırım. Otobüsün geri kalanı da aynısını yapıyor.

Piazza Monumentale'de iniyoruz; kadınlar ipten örülmüş çantalarını alıp ortadan kayboluyorlar; erkeklerse ceketlerini omuzlarına atmış, bir an hep birlikte durarak sigara yakıyorlar. Görünmez çite doğru ilerliyorum; içinden geçerken hafif bir karıncalanma hissediyorum. Sonra geçiş izni veriliyor. Sonrasında karşı taraftayım.

Pizza Materita'daki insanları tanıyorum; her zaman bana teraslarında kiliseyle meydana bakan bir masa bulurlar. Hemen bir şey istemem, yine de birileri bir testi vino rosso ile bir ekmek sepeti getirir.

Pizzaları uzun saplı küreğiyle odun ateşli fırına sürüp çıkaran Baba'yı görüyorum. Yanı başında, gözlüğünü iple boynuna asmış olan Anne, yazar kasanın başında oturuyor. Kızlarıyla damatları müşterilerle ilgileniyorlar. Kız, esmer ve göz kamaştırıcı. Arkada bağladığı saçlarıyla bir korsana benzeyen adamsa genç ve yakışıklı.

Yemekler çok güzel -hepsinin gizli bir tarife göre yapıldığını söylüyorlar- pişirdikleri yemeklerden, birbirlerinden ve yeni bebekten memnunlar. Bu hazzı tadabiliyorsunuz, fesleğen kadar keskin bir tat.

Sonra tam düşündüğüm gibi oldu. Sen geldin.

O küçük siyah elbiseyi çıkarmıştın, üzerinde bol kesimli bir pantalonla kapşonlu bir eşofman üstü vardı. Kapşonlu, kaşmir bir eşofman üstü. Saçlarını atkuyruğu yapmıştın, yüzüklerle mücevherlerse gitmişti.

Beni gördün, gelip oturdun, birkaç saniye başını ellerinin arasına aldın, sonra gülümsedin.

"Seni piç."

"Burada yalnızca İtalyanca konuşulur."

"Çok komik."

"Neden geldin?"

"Sence neden geldim?"

"İkizler burcu olduğun için aynı anda iki yerde birden olmak zorundaydın."

"Uyduruk astroloji için teşekkürler."

"Pekâlâ, işte biraz da uyduruk psikoloji - kavga ettiniz, sen de kaçtın."

"Evet, öyle oldu, ama bu yalnızca buraya nasıl gelebildiğimi açıklıyor, nedenini değil."

"Tamam. Sen söyle."

"İşte bunun için."

Beni öptü.

. . .

Biz konuşurken yemeklerimiz önümüze kondu. İkimiz de saydam parmesan dilimleriyle rokalı bresaola istemiştik. Ardından onun kağıda sarılıp odun ateşinde pişirilmiş balığı geldi. Bense lav gibi gevrek hamuru, şurasında burasında patlamış siyah kabuklu baloncukları, üzerine yayılmış mozzarella peyniri ve dalından yeni kopmuş domatesleriyle pizza yedim.

Meydana baktım. Anneler, büyükanneler oturmuş sohbet ediyor, erkekler gruplar halinde duruyordu. Çocuklarsa kilise kapısını kale niyetine kullanarak saklambaç oyununun karmaşık bir versiyonunu oynuyorlardı.

Şortu, postalları ve ter lekeli gömleğiyle bir Avustralyalı, meydana doğru ilerleyip sırt çantasından bir frizbi çıkardı. Azıcık kiloluydu, kız arkadaşınınsa güneş yanığı teni, uzun bacakları vardı. Dikkatle, sessizce, frizbiyi birbirlerine atmaya başladılar, kız oradan oraya koşuyor, adamsa kıpırdamadan durup, sanki frizbiyi yanına çağırmış gibi her seferinde yakalıyordu.

İtalyan çocuklar birer birer oyuna katıldılar, ardından da ana babalar, sonunda tüm meydan frizbi oynayan yaklaşık yirmi kişiyle çevrelendi. Avustralyalılar İtalyanca bilmiyor, İtalyanlarsa İngilizce konuşma zahmetine katlanmıyorlardı. Kurallar, biçim, teknik, hepsi işaret dili ve beden diliyle iletiliyor, çevirmenliği kahkahalar üstleniyordu.

Meydanı hayal edin.

Uzun kenarlardan birinde Pizza Materita. Kısa kenarda kilise. Diğer uzun kenarda daha küçük bir restoranla birkaç ev. Meydanın dördüncü kenarı ise caddeye açılıyor.

Santa Sophia Kilisesi'nin büyük bir kapısı var, kapının sağında ve solunda, yüksekteki oyuklara simetrik olarak iki heykel yerleştirilmiş. Biri Anacapri'nin koruyucu azizi San Antonio, diğeri Meryem Ana.

Meydanı hayal edin.

Heyecan, kahkaha, vınlayan frizbinin çizdiği kavis, kendine yer açmaya çalışan yeni insanlar, yorulup kenara çekilenler, derken bir oğlan çocuğu frizbiyi birdenbire fazla hızlı, fazla yükseğe atıyor ve mor plastik daire zarif bir şapka gibi Meryem Ana'nın başına konuyor.

Allora! Mamma mia!

Herkes ne yapacağını şaşırıyor.

Birdenbire siyahlar içinde bir hanım geliyor. Avustralyalının elinden tutup onu heykelin altına götürüyor. Haç çıkarıyor, adama da aynısını yapmasını işaret ediyor. Adam beceriksizce haç çıkarıyor.

Sonra kadın iki oğluna sesleniyor - kısa kollu gömlek giymiş, iri, güçlü adamlar. Onlar da Meryem Ana'nın önünde haç çıkararak Avustralyalının iki yanına geçip sabırla bekliyorlar.

Kadın, fasulye gibi incecik, yeniyetme torunlarını getiriyor. Çocuklar haç çıkarıyor, sonra onlara üç adamın omuzlarına çıkmaları işaret ediliyor, adamlar kollarını birbirlerinin beline sarmış, gergin bacaklarını ayırmışlar.

Kadın ıslık çalınca, yaklaşık doksan santim boyunda bir çocuk koşarak gelip insanlardan oluşan iskeleye maymun gibi tırmanıyor. Tabandakiler terliyor. Çocuk ayağa kalkmaya çalışırken öteki çocukların saçlarını, gözlerini, ağız ve kulaklarını tutup çekiştiriyor, diğerleri söyleniyorlar. Çocuk, frizbiyi Meryem Ana'nın başından almak için öne eğiliyor. Yerdekilerden biri lanet okuyor. Çocuk aşağı baktığında kadının kendisine yumruk salladığını görüyor. Mahcup bir ifadeyle başını sallıyor, haç çıkarıyor ve yeniden deniyor.

Bir hamlede frizbiyi kapıyor ve kuzenlerinin omuzlarına sıkı sıkı basarken bir sevinç çığlığı atarak dönüyor. Adamların elleri çocuğun bileklerini kavrıyor. Çocuk bir şey söylüyor, adamlar onu bırakıyorlar ve çocuk, iki eli havada,

frizbiyi paraşüt gibi tutarak boşluğa atlıyor. Sanki havadan yapılmış, ağırlıksız, sınırsız, ısrarcı yerçekiminin rahatsız edemediği bir şey gibi havaya atılıyor.

Uçmakla düşmek arasındaki o bir saniyelik fark sırasında annesi koşarak geliyor. Çocuğu yakalıyor, birlikte sallanarak yere düşüyorlar.

Kadın orada çocuğunu bir yandan azarlayıp bir yandan överken herkes çevrelerine toplanıyor, birileri restorandan şarap ve vaftiz kurnası kadar büyük bir çanak dolusu dondurma getiriyor.

Herkes Meryem Ana'yı selamlıyor. Plastiğin Meryem Anası. Yanlışlığın Meryem Anası. Her şeyi gören, her şeyi bağışlayan Meryem Ana. Şaka kaldıran Meryem Ana.

Belki de bu gece perdeler çekilip sessiz meydan yıldız ışıklarıyla aydınlandığında, Meryem Ana ile San Antonio her zamanki gibi oyunlara gülecek, günün olaylarını konuşacaklar - görünmez yaşamın bekçi ve koruyucuları.

Bir tek yaşamın içine sıkıştırılmış pek çok yaşam vardır. Bildiğimizi sandığımız yaşam, yalnızca ekranda açık olan penceredir. Ayrıntılarla dolu bu büyük pencerede, anlam, olguların arasında sık sık yitip gider. Eğer o pencereyi isteyerek ya da şans eseri kapatabilirsek ardında başka bir görüntü buluruz.

Bu pencere biraz daha boştur. Çapraz göndermeler şifrelidir. Tanıdık birşeyler arayarak sayfanın altlarına indikçe başka bir benliğe geçer gibi oluruz - tanıdığımız ama yerini belirleyemediğimiz bir benlik. Koordinatlar kayıptır ya da koordinatlar varoluşumuzun sınırlarının dışında olduğumuzu saptamaktadır.

Gerçekte bir geçit olan daha küçük bir pencere aracılığıyla daha da geriye gittikçe, kendimizi ölçebileceğimiz şeyler giderek azalır. Karanlık bir bölgeye geliriz. Bir tek sözcük belirebilir. Bir simge. Bu simge özel bir Meryem Ana'dır, bir

rehber, bir kavrayıştır. Onu çoğunlukla rüyalarımızdan anımsarız. "Evet," deriz. "Evet, bu bir dünya. Buraya daha önce de gelmiştim." Çocukluğumuzdan bir koku gibi bize geri dönmüştür.

Bize içten içe baskı yapan bu yaşamların sesini duymak gerekir.

Biz, kendi kendimizin sözlü tarihiyiz. Zamanın canlı bir anısı.

Zaman, bedenlerimize yüklenmiştir. Onu içimizde taşırız. Yalnızca geçmiş zamanla gelecek zamanı değil, sonu olmayan zamanı da. Kendimizi kapalı ve sonlu sanırız, oysa çoğul ve sonsuzuz.

Bu yaşam, bildiğimiz yaşam, güneşte durur. O bizim gündüzümüzdür; onu çevreleyen yıldızlarla gezegenler göze görünmez. Yine bize ait olan diğer yaşamlara ilişkin duyumlarsa gecenin karanlığında ya da rüyalarımızda bize daha açık görünür. Çoğunlukla kendiliğimizden göremediklerimizi bazen gündüz zamanı bize bir güneş tutulması gösterir. Güneşimiz kararadıkça öteki pırıltılar belirir. Bir de, omzumuzun üstünden geriye baktığımızda güneşin saatte üç milyon kilometre hızla bize doğru ilerlediğini görmenin tuhaf yanılsaması vardır.

Nereye gidersem gideyim beni izleyen nedir?

Elime dokunarak dedi ki, "Beni hep izleyecek misin?"

"Yaşam dosdoğru bir çizgi midir?"

"Dosdoğru bir yanıt yok mu hiç?"

"Benim evrenimde yok."

"Hangisi senin evrenin?"

"Seninki tarafından kavislendirilen."

"Uyurken sırtının kavisli duruşunu çok seviyorum," dedi.

"Öyleyse Paris'teki o gece neden kalkıp ortadan kayboldun?"

"Öyle olması gerekiyordu."

"Postunu kurtarmak için mi?"

"Benlik duygumu kurtarmak için. Kim olduğumu şaşırmama neden oluyorsun."

"Kimsin peki?"

"Her iki dünyanın da en iyisini isteyen biri."

"Demek sen de birden fazla gerçekliğe inanıyorsun."

"Hayır. Yalnızca bir tek gerçeklik var. Gerisi birer kaçış yolu."

"Ben de bu muyum? Bir kaçış mıyım?"

"Beni gerçeklerle bağlamayacağını söylemiştin."

"Peki ya evli olduğun gerçeği?"

"Neden durmadan bunu düşünüyorsun?"

"Çünkü sen öyle yapıyorsun."

Anne babasının kuşağındakilerin yaşamı hakkında birşeyler söyledi. Aile kurmanın, yuva geçindirmenin, işinde tutunmanın onlara nasıl yettiğini anlattı. Neden artık yetmiyor? Neden artık herkes piyango kazanmak ya da film yıldızı olmak istiyor?

Ya da gönül macerası yaşamak?

Elini tuttum. Mutluydum. Olmamak elimde değildi. O, buradaydı. Mutluydum.

"Benimle binicilik gösterilerine gelsene."

"Nereye!"

"Concorso Ippico. Bu gece on birde. Şimdi."

"Delisin sen."

"Hayır değilim. Atları severim. Haydi."

Hayvanlardan söz ettiğinizde entelektüellerin yaptığı gibi büyük bir kuşkuyla bana bakarak elimi tuttu; Via Boffe'den aşağı inerek Damacuta'ya doğru yürüdük. Yorumcunun

mikrofonun içinde konservelenen sesini şimdiden duyabiliyor, stadyumun projektörlerini görebiliyorduk.

Havada yoğun bir begonvil kokusu vardı; biz caddenin üstüne karmakarışık tıkıştırılmış evlerin önünden yürüyerek geçerken açık pencerelerden kırık nota çizgileri dökülüyordu. Bir köpek havladı. Birisi televizyonunu açtı. Bir hortum sesi duyuldu; ayaklarımızın altından küçük bir su sızıntısı aktı.

Damacuta'ya doğru döndüğümüzde stadyuma giden yol ışıl ışıl yanıyordu. Pişmiş topraktan yapılmış sığ çanaklara parafin dökmüşlerdi, her çanağın içinde birer fitil vardı; yere konan bu alevler kalabalığın ayaklarını aydınlatıyordu. Ateşten ayakları olan tanrılar gibiydik. Birbirleri için alev alev yanan âşıklar gibiydik.

Ateşten adımlarla taraçaya giden yolu bulduk; en öne geçip, heyecanla bağıra çağıra atlardan söz eden bir sürü çocuğun yanına çömeldik. Hoparlörlerde *Kuğu Gölü* çalıyordu.

Sonra beyaz poturlar giymiş, ceketlerini çıkarmış binicicler, engeller arasındaki uzaklığı adımlamak üzere dışarı çıktılar. Bu, zamana karşı bir yarış olacaktı; en kısa zaman ve en az hata kazanacaktı.

Yarışmak zorunda kalmadan önce hepimiz pistte yürüme şansına sahip olsak ne kadar güzel olurdu, dedin.

Ben de sana her zaman pistte yürüdüğümüzü ama atlama zamanı geldiğinde inatla reddettiğimizi söyledim.

Bana ters ters baktın.

Kuğu Gölü birdenbire kesildi. Hakemler locada toplandılar; yorumcu, ilk binicinin Isviçreli olduğunu söyledi.

Zil çaldı. At ve binicisi geldi; binicinin locayı şapkasıyla selamlamasından sonra tozları saganak halinde uçuşturan hızlı, kavisli bir yürüyüşle yarışa başladılar.

Iki buçuk metre yüksekliğindeki ilk engelin tam yanında oturuyordun; atın engeli aşmasındaki güzellik çabasına ve

çabanın güzelliğine hayret ederek derin bir nefes aldığını duydum.

Çabasız güzellik diye bir şey olmaz - bunu biliyor olmalıydın.

Güzel olmayan bir çaba da yoktur - ağır bir taşı kaldırmak ya da seni sevmek.

Seni sevmek ağır bir taşı kaldırmak gibi. Buna hiç kalkışmamak daha kolay olurdu; bunu neden yaptığımı da pek bilmiyorum. Tüm gücümü, tüm kararlılığımı alıp götürüyor; üstelik bir daha kimseyi böyle sevmeyeceğimi söylemiştim. Ancak şans eseri birlikte uyanabildiğin birini sevmenin mantıklı bir yanı var mı?

Bay Archie adındaki İsviçre atı, biraz yavaş olsa da temiz bir yarış çıkardı. Seninle konuşmak istiyordum ama kendini tümüyle atlayışlara kaptırmıştın.

Riskler ilginç: Hızı hedefleyip, sırıkları düşürme tehlikesinin buna bağlı olarak artmasını mı göze alacaksın yoksa işi sağlama almayı yeğleyip hiç hata yapmamayı mı deneyeceksin?

En iyi biniciler her ikisini de beceriyor ama tüm biniciler aynı kurala uymak zorunda: Eğer bir at atlamayı reddederse yeniden denemesinin sağlanması gerekiyor. Binici, atın gönlünü yapıp onu bir daha denemeye ikna etmeli. Atların ani korkuları vardır.

Benim de var, ama bu yaşamda çitlerden atlamak gerekiyor.

Daha sonra, her köşede gördüğümüz kediler kadar ince ve kara sokaklardan geçerek eve yürürken, bana sarılıp bir daha sordun:

"Beni hep izleyecek misin?"

"Kim kimi izliyor?"

"Ben de bunu merak etmeye başlıyorum."

"Çemberin üzerinde iki iz var. Hangisi önde? Hangisi arkada?"

"Hiçbiri."

"Öyleyse ikimiz de birbirimizin peşindeyiz."

"Kadere inanır mısın?" diye sordu, insanların bunu söylerken hissettiği gerginlikle.

"Ev-et."

"Pek emin değil gibisin."

"Kader, dizginleri bırakmak için bir bahane değildir."

"Tamam, ama ya tümüyle bambaşka bir atı sürmekte olduğunu fark edersen?"

Çok geçmeden, kiraladığım yere geldik; ona gece kalıp kalmayacağını sordum.

"Demek bu kez yalvarmam gerekmiyor."

"Bu gece dilenci bendim."

Beni kollarına aldı. "Keşke açıklayabilsem."

"Neyi açıklayabilsen?"

"Ah, benim hakkımda ne düşündüğünü biliyorum."

"Senin hakkında düşündüklerimle hissettiklerim farklı şeyler."

"Her zaman küçümsediğin insanlarla mı yatarsın?"

"Onu demek istememiştim."

"Benim sevgilim olmanı istiyorum, yargıcım değil."

Haklı. Her şeyi karmaşıklaştıran benim. Nasıl yaşayacağına kendisi karar verir. Hoşuma gitmiyorsa yolundan çekilmem gerekir. Hoşuma gitmiyorsa bunu söyleyip kapıyı kapatmam gerekir.

Kolları ılık ve sımsıkıydı.

"İstediğin nedir?" dedi.

Seni arayabilmek istiyorum. Kapını çalabilmek istiyorum. Bende anahtarının olmasını, benimkini de sana verebilmeyi istiyorum. Seninle toplum içinde görülmek istiyorum. Hiç dedikodu olmasın istiyorum. Seninle yemek yapmak istiyorum. Seninle alışverişe çıkmak istiyorum. Aramıza ikimizden başka kimsenin giremeyeceğini bilmek istiyorum.

Karanlıkta birlikte uzanıyorduk. Mum, yanıp bitmişti. Dışarıda rüzgâr, şezlongların ketenini kamçılıyordu. Savrulup sağa sola yuvarlanan plastik bir bardağın sesini duyuyordum.

Uyuyordun.

Neden hiçbir şey bunun kadar önemli değil?

Beni bana yazmayı nasıl başarıyorsun?

Ben bir iletiyim. Sen anlamı değiştiriyorsun.

Senin yeniden çizdiğin bir haritayım ben.

. .

O haritayı izle. Gömülü hazine gerçekten orada. Gerçekliğin çekirdeğinde, var olan ve var olabilen aynı pencereye yerleştirilmiştir. Yaşamın merkezindeymiş gibi görünen bütün o ayrımlar, bölümlemeler, çıkmaz sokaklar, olanaksızlıklar, yaşamın kıyılarında yer alır. Haritayı izlemeyi sürdürebilirsem, sahte sonları reddedebilirsem (sahte başlangıçlar önemli değil), zamanın durduğu yeri bulabilirim. Ölümün durduğu yer. Aşkın olduğu yer.

Zamanın ötesinde, ölümün ötesindedir aşk. Zaman ve ölüm onu tüketemez.

Seni seviyorum.

Sabah olduğunda tüm adada gök gürlüyordu; dalgaların tepeleri bembeyaz, kuşlar suskundu.

Adaları severim çünkü hava çok değişkendir.

Fırtınalı bir sabahın ardından öğle sonralarının sudaki bir mücevher gibi berrak, ışıltılı olmasını severim. Elini suya daldırıp bir deniz kestanesine ya da deniz kabuğuna uzandığında, arzuladığın şeyin aslında pek de senin belirlediğin hizada olmadığını görürsün. Aynısı aşk için de geçerli. Görünüşte ya da düşünüşte, aşk nerede görünüyorsa oradadır. İçeri uzanıp onu çıkarmaya çalıştığındaysa elini isabet ettiremezsin. Su, senin hesapladığından daha derindir. Daha ileri uzanırsın, tüm bedenin gerilmiştir; onunsa dibe kaymaktan başka yapacağı bir şey yoktur -derine, senin hesapladığından çok daha derine- ve yine elinden kaçıp gider.

*Macchinetta*yı ocağa koydum; kedilere kıyma verdim. En azından öyle yaptığımı umuyorum. Sarmaşığın altında küçük kertenkeleler seğirtiyordu; depolarına incecik bir parmesan şeridi taşıyan karıncaların her zamanki ağırbaşlı kervanı da oradaydı.

Meşe ağacında bir karatavuk, kendisi için koyduğum su kabında sabah banyosunu bitirmişti. Karşılığında şarkı söylüyor. Dünyanın sabahının şarkısını söylüyor; bu, onun için her gün yeniden olan bir şey, hafızanın lekelemediği yeni bir sabah. Ada, yepyeni. Ağaç, onun ayaklarının dibinde büyümüş. İçi boş kemiklerinde mutlulukla söylenmiş bir şarkı dolaşıyor. Bir nota kadar hafif, uçuyor.

.

Cezvenin tıslayıp köpürmesi, bana yapmam gerekeni anımsattı. Küçük beyaz fincanları hafif bir tıkırtıyla mermer tezgâhın üstüne koydum; içlerine kapkara, kaynar kahveyi boşalttım. İki fincanı dikkatle yatak odasına götürdüm. Koku-

su insanın rüyalarına karışıyordu; sen de onu izleyerek uykunun içinden güne doğru süzüldün.

"Saat kaç?" diye mırıldandın.

"Yedi."

"Korkunç."

Başın yastığa geri düştü. Sırtına yastıklardan bir destek yaptım.

"Erkenden uyandırılmak istediğini söylemiştin."

"Gecenin yarısında dememiştim."

"Hava aydınlanalı saatler oldu."

"Benim dünyamda aydınlanmadı."

"Şunu iç."

Fincanın kenarından gürültülü bir yudum aldın.

"Çok sert."

"Sert sevdiğini sanıyordum."

"Sıvı bir şey katı olmamalı."

"Bu seni epey götürür."

"Nereye götürür?"

"Oteline. Söylediğin gibi."

"Belki de burada kalırım."

"Kalamazsın."

"Neden?"

"Kaç tane iyi gerekçe istersin?"

"Oraya gidip giysilerimi getirsene."

"Gidip kocandan giysilerini istememi mi bekliyorsun?"

"Evet."

"Ben Bugs Bunny değilim."

"Ne demek istiyorsun?"

"Kafamı koparttığı zaman kafam pıt diye yerine gelmez demek istiyorum."

"Kafanı falan kopartmaz."

"Peki ona ne diyeceğim?"

"Hasta olduğumu söyle."

"Peki, hastasın, bu yüzden de bütün siyah kısa elbiselerine ihtiyacın var..."
"Elbette ihtiyacım var."
"Baştan dene."
"Illinois'tan gelen kuzinim olduğunu söyle."
"Ben senin Illinois'tan gelen kuzinin değilim."
"Bir yazar olarak gerçeklere fazla bağlısın."
"Gerçek olan şu ki, kocan Quisisana'da."
"Gerçek olan şu ki, sevgilim burada..."
Kahvesini bıraktı.
"Yatakta..."
Uzanıp beni üzerine çekti.
"Benimle."

Yeniden uyandığımızda saat onu geçiyordu, bu da erken başlangıçların anlamsızlığını kanıtlar. Ben bir gündüz insanı değilim, ama bunun yine de bazı faziletleri var. Geç saatlere kadar uyanık kalan insanlar (ben) yoldan çıkmıştır. Erken kalkan insanlarsa temiz yaşamlar sürer. Evet, bu sabah bir kez olsun erken kalktım, bak beni nerelere sürükledi.

İkinci bir kahve cezvesi ocakta kaynıyordu. Vicdanından gelen hafif bir esintiye kapılmış olmalıydın, çünkü birdenbire dedin ki -
"Onu aramam gerek."
"Burada telefon yok."
"Cep telefonun nerede?"
"Londra'da."
"Orada ne işi var?"
"En ufak bir işi yok."
"Ben nerede telefon bulabilirim peki?"
"Bilmiyorum. Belki meydanda vardır."
"Oraya yürüyeceğim."

"Ben de seninle geliyorum."
"Baksana, belki de gitsem iyi olur."
"Üç saat önce böyle söylemiyordun."
"Bana zorbalık etme."
"Zorbalık etmiyorum."
"Telefonunun olmaması benim suçum değil."
"Evli olman da benim suçum değil."
"Yine başlama."
"Ne - yoksa bu seni yoruyor mu, aşkım?"
"Evet, aslında yoruyor."
"Öyleyse defol git."
"Ne?"
"Defol git, dedim."
"Güzel. Çok güzel."

Dışarı çıktı, dik basamakları ikişer ikişer tırmanıyordu; ben ocağın tüpüyle uğraştıktan sonra anahtarları alıp ardına düşene kadar, diklemesine uzanan daracık sokaklarda kaybolmuştu bile.

"Gitmesine izin vermelisin," diyordum kendi kendime; bacaklarım dikkate almıyordu. "Tanrı aşkına, bırak gitsin," yüreğim gümbürdüyordu, kızgındım, kendime mi yoksa ona mı bilmiyorum ama çok kızgındım. Bu yalnızca, düşüncenin çeperlerini zorlayan kandı. Kendime ya da ona kızgın, anahtarları kavrayan yumruğumu sıkmış, iz sürüyordum; kilisenin çanı kulağıma bir yüreğin vuruşları gibi geliyordu.

Piazza Monumentale'ye ulaştığımda, onun, tentesi indirilmiş o beyaz taksilerden birine binip gözden kaybolduğunu gördüm. Sıralanmış duran taksilere doğru koşmaya başladım. Durdum. Dışarı çıkarken yanıma hiç para almamıştım. Ceplerimi kazıya kazıya çıkarabildiğim tüm paraysa beş bin liretlik bir banknottu.

Tamam. Otobüs.

Kuyruğa girdim, güneş çok sıcaktı, tente yoktu, at gibi terliyordum, ağzım kupkuruydu, yüzüm kilise duvarlarındaki kabartma yüzlere benziyordu (güneş gözlüğüm yoktu), kan basıncım hastane düzeyindeydi ve yüreğim bir turistin dondurması gibi eriyordu.

Yarım saat boyunca karşıt yöne doğru art arda otobüsler geçti; kendi kendime söylenip duruyordum, "Bin şuna, Faro'ya git, olduğun gibi yüz, onu bedeninden yıkayıp at." Ama bunun için çok geçti, bu yüzden aptal gibi orada öylece durup bekledim.

. .

Sonunda otobüs geldi; itiş kakış arasında bindim ve turuncu renkli plastik bir koltuğa ok gibi atıldım. Bütün bunlar bir aşk öyküsü için pek uygun bir malzeme sayılmazdı. Eğer bunları yazıyor olsaydım dışarı çıkarken yanıma daha fazla para almış olabilirdim. Güneş gözlüğümü unutmaz, film müziklerini de ısmarlardım. Şimdiyse otobüs kayarak son durağa doğru ilerlerken korna çalıyordu; şişko ellerinden biriyle krom tutamağı, öteki şişko eliyle de soğan dolu bir torbayı kavrayan bir kadın, ayakkabısının topuğunu ısrarla ayağıma saplamaktaydı. Otobüsten indiğimde topallıyordum.

İşte bu durumdayım - at gibi terliyor, köpek gibi görünüyor, tavuk gibi topallıyorum, bir kilise faresi kadar zavallı ve bir pire kadar tedirginim - Quisisana'ya yöneliyorum, doğal olarak kapıcı içeri girmeme izin vermiyor. Ve biliyor musun? Ona rüşvet bile veremiyorum.

Berbat bir İtalyancayla bir süre dil döktükten sonra onu 29 numaralı odayı aramaya ikna etmeyi başardım.

Yanıt var mı?

Niente.

Sessizce oradan ayrıldım, Cartier ve Vuitton'un, bir içki bile alamadığım barın, bana küçümsemeyle bakan garsonların, Cambio mağazasının önünde durmuş, bir saniye bile sürmeyen tek bir bakışıyla bana "Yoksul" diyen altın bileklikli adamın önünden geçtim.

Otobüs durağının yağlı zeminine doğru süründüm; Anacapri'ye dönüş biletimi aldım. Öyle susamıştım ki otobüsün radyatör kapağını tornavidayla söküp içine bir pipet daldırabilirdim - bir pipetim ya da pipet satın alabilecek param olsaydı. Kendimi bir daha asla böyle bir duruma düşürmemeye kesin olarak karar verdim. Kulak parçalayan ikinci vitesten ölüm tehlikesi yaşatan üçüncü vitese geçişte, bana kendimi paramparça etmemi engelleyecek sağduyuyu vermesi için Düşen Kayaların Meryemi'ne dua ettim.

gece ekranı

Gece. Ekran. Tık tık tık. Tık tık. Tık.

Herkesin okuyabileceği o şifreli ileti.

Bu öyküyü anlatıp duruyorum -başka insanlar, başka yerler, başka zamanlar- ama hep sen, hep ben, hep bu öykü; çünkü bir öykü, iki dünya arasında gerilmiş bir iptir.

SİMGE DURUMUNA GETİR

Geçmişte kalanların dışındaki hiçbir şeyde mutluluk bulamamaktan daha büyük bir keder yoktur.

Bu, Francesca da Rimini ile âşığı Paolo'nun öyküsü. Bu öyküyü Boccaccio'da bulabilirsiniz. Dante'de bulabilirsiniz. Burada bulabilirsiniz.

Babamın taştan yapılmış bir şatosu var. Taşlar, karanlık kadar kalın. Bu şatonun dışı için taşlar neyse içi için de karanlık o; içine hiçbir şeyin işleyemeyeceği, ölçülemez, taştan bir karanlık, düşünce kadar ağır.

Karanlık taşların ağırlığı üzerimize biniyor. Düşüncelerimiz bizi aşağı çekiyor. Buz gibi koridorlar boyunca karanlığı önümüze katıp yuvarlıyoruz; karanlık odalarımızda birikiyor, sandalyelerimize oturuyor, bekliyor. Bekliyoruz.

Şato, karanlıkla karanlık arasında bir durak. İnsanın düşünceleriyle eylemlerinin arasındaki boşluğu dolduruyor. Şatonun tasarımını babam yaptı. Hepimiz babamın içinde yaşıyor gibiyiz.

Şatonun içindeki mobilyalar İspanya'dan gelen kara meşe ağaçlarından yapılmış. Şömine yaktığımız tek odada, üzerinde şamdanlar olan, uzun, siyah bir masa var. Paolo'yu ilk kez o masada gördüm.

Paolo il bello...

. .

Babam Guido, uzun zamandır Rimini Lordu Malatesta'yla savaşıyordu. Barış koşulu olarak bir evlilik tasarlanmıştı; Paolo, bir heyetle birlikte, beni almak üzere vahşi Ravenna'ya gelmişti.

Karanlık salonu mumlarla aydınlattık; mumlar, karanlığı birazcık geri çekilmeye zorluyor, çırpılarak karıştırılmış bir şey gibi tuhaf biçimlerde büzülmesine neden oluyordu.

Annemle ben siyahlar giymiştik, çünkü babam her günün bir matem günü olduğunu söylemişti. Hiçbir süs eşyası takmamıştım, ama saçlarım, penceremin altında gürleyen çağlayan gibi başına buyruk ve akıcıydı; tıpkı çağlayanın su değirmeniyle dizginlendiği gibi saçlarım da örgüyle dizginlenmişti, ama ikisi de kaçmayı başarıyordu.

Kendimi olabildiğince sıkı bağladım ve aşağı indim.

Odada tuhaf bir ışık vardı. Ateşin, mumların ya da dışarıdaki fırtınanın etkisi değildi bu. Kaynağını keşfetmek için gözlerimi kaldırmaya cesaret edemiyordum; sesimi çıkarmadan, üzüntüyle masaya doğru yürüdüm; babam beni Paolo'ya takdim etti.

Başımı kaldırmadım. Ona elimi uzattım; elimi öptü ve parmağıma bir yüzük taktı.

Yemek boyunca babam yalnızca elçilerle konuştu; Paolo'yla bana hiçbir şey söylemedi. Paolo'nun annemle ko-

nuştuğunu duyuyordum; sesi, bir flütten ya da kavaldan çıkan müziğe benziyordu. Onu görmeyi istiyordum ama buna gücüm yoktu.

Yemeğin sonunda annem, babam, tüm elçiler ve uşaklar birdenbire odayı terk ettiler. Tabakların bir teki bile kaldırılmamıştı; masaya dökülen şarap öylece duruyordu. Paolo'nun bana baktığını hissediyordum.

Alçak perdeden, uğultulu bir ses duyuldu, sanki bir yapı iskelesini tekerlekleri üzerinde sürüklüyorlardı; yere düşen gölgesinden, cibinlikli kocaman bir yatağın içeri itildiğini anladım.

Gözlerimi kaldırmadım ama tenim balmumu kadar soğuktu.

Paolo'nun ayağa kalktığını duydum; masanın çevresinden dolanıp benim olduğum yana geldi, elimi tuttu, kalkmamı söyledi.

"Francesca," dedi, "göğüslerine bakmama izin ver."

Kıpırdayamıyordum, oysa onun elleri bir şahin kadar kendinden emindi; çok geçmeden beni kendi altında tutsak etti.

Yatağa uzandık; beni öptü -başka hiçbir şey yapmadı- bir eli göğsümde, diğer eliyle hafifçe kendini okşayarak, öpücüklerine karşılık verdiğimi hissedene kadar beni öptü; sonra elimi tutup kendi elinin hareket ettiği yere götürdü ve serbest kalan eliyle bacaklarımı açmaya başladı.

Hazzın kendisi de düşüncesi kadar sarsıcıydı.

Ertesi sabah, ikimiz de beyazlara bürünüp babamın şatosunun duvarları içinden hayaletler gibi kolayca geçtik. Tüm yaşamımda bir kez bile şatonun gölgesinden öteye geçmemiştim. Bayrağın gölgesinin ucu yürüyüşlerimin sınırını belirlerdi; nereye gidersem gideyim kendi gölgem de beni izlerdi.

Bugün öyle değildi.

Bugün güneşti, gökyüzüydü, kuşların şarkılarıydı, apaçık yüzlerdi; babamın savaşına minnettardım, bu sevgiyi o yaratmıştı.

At üzerinde ilerlerken ışık da bizimle geliyordu. Işık, oydu. *Paolo il bello.*

Âşığım, sevdiğim, aşkım.

•

Kıyı şeridi boyunca at üzerinde görkemle ilerlerken günlerimizi nasıl geçirdiğimizi anlatmama gerek yok. İçimde öyle bir hafiflik vardı ki kuşların yanına yükselmemem için eyerin başına iple bağlanmam gerekiyordu. Bir sığırcık kadar pervasızdım. Bana kendi tabağından yedirdin. Gözlerim hep seni izliyordu. Kilisenin penceresindeki meleklerden biri olduğunu düşünüyordum. Birlikte uçuyorduk, güneşte kanatların birer altın varak olmuştu. Zaman da bizimle uçuyordu; çok geçmeden babanın toprakları göründü.

Sende bir değişiklik seziyordum - anlayamadığım bir keyifsizlik ve suskunluk. Benden utandığını sandım, ama sen bir melek kadar güzel başını salladın ve beklememi söyledin.

Bekledim. Daha önce de beklemiştim. Görünüşe bakılırsa tüm yaşamım boyunca beklemiştim. "Yaşam nedir ki," derdi babam, "ölümü bekleyişten başka?"

Sonra trampetlerin, koşan ayakların sesi duyuldu; kalabalık toplandı; flamalar, gümüş koşumlu beyaz atlar geldi; atlar bir arabayı çekiyordu, arabanın içindeyse baştan ayağa deriler giymiş, parmakları yüzükle dolu, tuhaf, esmer, biçimsiz bir adam vardı.

Bana döndün; su, aşındıramadığı bir kayaya çarparak nasıl paramparça olursa sesin de öyle paramparçaydı.

"Bu adam senin kocan olacak," dedin. "Bu adam, ağabeyim."

Ah Paolo, *il bello*, neden bana yalan söyledin?
Bana şimdi yalan söylediğini söyle.

Düğün, o akşamüstü yapıldı.

Kocamın boyu bir buçuk metre bile yoktu; Paolo'nun bedeni nasıl dimdikse onunki de öyle çarpıktı. Bunlar onun suçu değildi ama yüreği kendi eseriydi ve güzellik bedenine nasıl kayıtsız kalmışsa yüreği de şefkatten öyle yoksun biçimlenmişti. Avdan ve kadınlardan başka hiçbir şeye aldırmıyordu; köpekleriyle metreslerini aynı kamçıyla dövüyordu.

Bana farklı bir yol öğretilmemiş olsaydı, onun yanında geçirdiğim gecelerin kâbusuna katlanabilirdim. Çocukluk yaşantımdaki mezarımla evlilik yaşantımdaki mezarım, ben farkına bile varmadan birbirinin içinde ufalanıp gidebilirdi, eğer Paolo beni öpmeseydi, alabildiğine açık o birkaç gün için beni ölülerin arasından alıp diriltmeseydi.

Sonra, aylar sonra, kocamın olmadığı bir zamanda Paolo odama geldi. Zaman geçirmek için birlikte kitap okumayı önerdi; bu öneri, gardiyanlığımı yapması için para verilen hizmetçimin kısa bir baş işaretiyle onaylandı.

Paolo her sabah yanıma geliyordu; birlikte Lancelot du Lac'ın Kraliçe Guinevere'e duyduğu aşkın öyküsünü okuyorduk.

Yüksek sesle okurken sık sık duraklamalar, kırık dökük iç çekmeler, kısacık bakışmalar oluyordu; gizli bir dünya yazmak üzere ağır ağır sayfanın üzerine eğiliyorduk; yanaklarımız birbirini buldu, ardından da dudaklarımız; öpücükleri ağzımın içinde bala dönüşüyordu.

O gün kitap okumaya fazla zaman bulamadık.

Bir yolunu bulup -ah, nasıl olduğunu hiç bilmiyorum- birlikte, kitabımızla baş başa kalıyorduk, ama tek sayfasını bile çevirmiyorduk.

Paolo, bana olan sevgin apaçık, biricik mutluluğumdu; ruhumu kurtarmak için bile olsa ondan vazgeçmezdim.

Bizi yakaladı. Yakaladı işte. Belki de bizi tuzağa düşürdü. Yapmış olabilir.

Yataktaydık, çıplaktık ve alev alev yanıyorduk, Paolo içimdeydi; Gianciotto adamlarıyla birlikte kapıdan içeri daldı. Utkulu, kötülükle dolu yüzünü gördüm, ardından da o korkunç elini kaldırışını. Ucuna sipsivri biçim verilmiş, demirden bir eli vardı. Paolo'nun kusursuz sırtını boylu boyunca yaran, karnımla belkemiğimi delip geçerek şiltenin yünlerine saplanan, bu eldi. Öyle büyük bir güçle saplanmıştı ki, kocamı havaya kaldırıp rüzgârgülü gibi üzerimizde asılı bıraktı.

Paolo'nun kanayan bedenine sarıldım; yalnızca benim duyabileceğim bir sesle dedi ki -

"Ellerle ayakları delip parçalamayan bir aşk yoktur."

Sonra öldü; ben de onun bedeninin altında öldüm; ruhlarımız el ele koridorlardan aşağı uçup ağabeyinin sarayından kolayca çıktı gitti, tıpkı babamın evini terk ederken bedenlerimizin yaptığı gibi.

Elini hiç bırakmadım.

Artık, mutluluğumuz kadar hafifiz; kuşlardan daha hafif. Rüzgâr bizi nereye götürürse götürsün aşkımız güvende.

Artık bizi hiç kimse ayıramaz. Tanrı bile.

hepsi ailemin suçu

Gece. Pencere açık. Binlerce kilometre ötede, gözyaşların klavyenin üzerinde tıpırdıyor. Senin makyajın yıpranmaya karşı dayanıklı olabilir ama benim yüreğim değil.

"Böyle mi bitiyor?" dedin.

"Henüz bitmedi."

"Keşke beni olduğum gibi kabul edebilsen."

"İşte çarkın dönüp durduğu yer de burası."

"Yalnızca kendimizi daha da derine gömüyoruz."

"Bütün mantıklı çözümleri biliyoruz."

"Bir temizlik maddesinden söz eder gibisin."

"Senden nasıl vazgeçebileceğimi bilmiyorum," dedim.

"Öyküyü baştan yazabilirsin."

"Denedim. Fark etmedin mi?"

"Ya şöyle ya da böyleden daha iyi bir son yok mu?"

"Öyle bir şey yazamıyorum."

"Lanet olası, lanet olası mutlakçı."

"Hepsi ailemin suçu."

"Gözlerindeki vahşi bakış onların suçu mu?"

"Bana hazinenin gerçekten var olduğunu söylemek onların suçu."

"Anlamadım."

"Bazı şeyler tüm yaşamın boyunca aramaya değer."

"Sen beni aramıyordun."

"Evet, aşkı da aramıyordum."

"Sonra ne oldu?"

Sonra. Sonra ne? Sonra ne oldu? Ne diyebilirim ki? Kendi başıma kalmayı her şeyden çok seviyorum ama aşktan vazgeçemiyorum. Belki de ihtiyacım olan, özlemle yalnızlık arasındaki o gerilim. Beni yok etmesi en olası olan iki şeyi dengede tutan kablolu trenim.

Dedim ki, "Galiba bilmen gereken bazı şeyler var."

"Senin hakkında mı?"

"Beni ben yapan şey hakkında."

"Her şey için aileni suçlayamazsın."

"Hiçbir şey için onları suçlamıyorum."

"Yani?"

"Yani bu öyküyü dinlemek istiyor musun?"

"Anlat."

ÇÖP SEPETİNİ BOŞALT

Kendilerine ait bir gübrelikleri olan bir adamla bir kadın tarafından evlat edinildim. Çocukları yoktu ve benden onların küçük bok çukuru olmamı istiyorlardı - her şeyi tüketen dünyanın günlük atıklarını burunlarıyla karıştırmak için.

Batıl inançları olan insanlardı. Ne olur ne olmaz diye cebinde tavşan ayağı taşıyan, boynuna haç takan türden insanlar.

Kendi başlarına bokun içinde boktan başka bir şey bulamayacaklarını, hiçbir zaman öğrenmedikleri, şaşı, kan ter içindeki bir bilgiyle biliyorlardı. Bok gibi sağlam, bok gibi eminlerdi. Bokla hiçbir sorunları yoktu.

Yine de...

Yine de bir yetim istiyorlardı. Bebekken perilerin değiştirdiği bir çocuk. Geçmişi ve geleceği olmayan bir çocuk. Zamanın dışında, zamanı kandırabilecek bir çocuk. Bir piyango torbası. Bir tılsım. Ağır anahtarlıktaki en küçük gümüş anahtar. Yasak kapıyı açan anahtar.

Bir yetim alabilmek için yetimhaneyi ziyaret etmeleri gerekiyordu.

En iyi giysilerini giydiler. Ayaklarını zorba ayakkabıların içine sıkıştırdılar. Yetimhaneye giden otobüsü yakaladılar; müdire hanım onları içeri aldı.

"Pembe oda mı, Mavi oda mı?"

(Seçim. Panik. Telaşla birbirlerine birşeyler fısıldadılar.)

Müdire hanım, ayağını muşamba zemine birkaç kez vurdu.

(Kızlar daha ucuz, daha kolay, daha temiz olur.)

"Pembe oda lütfen."

Yuvalarına, Gübre Evi'ne döndüklerinde, Bayan G hazırlayacağı soğan turşulu, salamura etli sandviçler için ekmek somunlarına yağ sürerken, Bay G şömineye bir araba lastiği daha attı. Isınıp karınlarını doyurdular. Bebeklerini sevdiler.

"Onu ne kadar seviyorsun?" diye sordu Bay G.

"Tekerlekleri çıkarılmış bir bebek arabası kadar," dedi Bayan G. "Ya *sen* onu ne kadar seviyorsun?"

"Çamaşır makinesi hortumlarıyla dolu iki koca çantadan daha çok," dedi Bay G.

Bebek mırıldanarak, hamağının üstüne asılı, kullanılmış kurşunlardan yapılmış küçük kolyeyle oynadı.

"Hazinenin başladığı yer bu mu?" dedi Bay G.

"İşaretleri oku," dedi karısı.

Ama adam işaretleri okuyamadı çünkü okuma bilmiyordu.

Adımı Alix koydular çünkü içinde X olan bir ad istiyorlardı, çünkü X belli bir noktaya konan işarettir.

Gömülü hazineyi bulacak olan bendim.

Hazinenin varlığından asla kuşkuları yoktu. Babam, gökkuşağının dibini öyle hevesli kazıyordu ki mutfağın bir bölümü çökmüştü.

Her zaman dışarıdaydılar - dolunayda, hilalde, ellerinde

sihirli firavun faresi dışkısıyla dolu bir kutu ve bir metal detektörüyle.

Metaller benim uzmanlık alanımdı.

Bir buzdolabını parçalara ayırıp, soğutucusunu, termostatını ve fişini sökmeyi öğrendim. Milyonlarca solenoid valften kilometrelerce bakır tel çözdüm. Çinkoyu kurşundan, kurşunu demirden, demiri çelikten, çeliği tenekeden ayırdım.

Babam, çinko kaplı bir su yalağından bana yatak yapmıştı. Annem, yatağın içini eski bir şilteden çıkardığı yünle doldurmuştu.

Bir gece, ayaklarım sıcak su şişesi görevi yapan eski bir araba radyatörünün üstünde, annem beni kuştüyü yorganın altına sokarken, ona yatağımın kenarındaki kırmızı damganın ne anlama geldiğini sordum.

"Bir sözcük," dedi.

"Hangi sözcük?"

"BÜYÜKBAŞLAR."

"Büyükbaşlar ne demek?"

"Birden fazla inek demek."

Annem dışarı çıkınca, parmağımla sözcüğün üzerinden gittim - BÜYÜKBAŞLAR.

Gübre Evi'nde okumak da yazmak da yasaktı. Annem ikisini de yapabiliyordu, babamsa hiçbirini yapamıyordu, bu yüzden bunların hiçbir değeri yoktu.

Değerli olan, marş motorları, karbüratörler, on iki voltluk piller, üç uçlu kablolar, düğmeler, elektrik anahtarları ve ödül uğruna savaşırken hırpalanmış araba koltuklarıydı.

Babam, hurdalıktaki işliğinde markasız ucube arabalar, dev tekerlekler üstüne vidalanmış, benzinle çalışan Frankensteinlar yapıyordu.

Ben, onun oto bakım maymunuydum. Şasinin altındaki

yağ lekeli çukurda iki büklüm olan bendim. Ona çekiçleri, döner mafsalları uzatır, bir dişli çarkın ucundaki çubuğa tüm ağırlığımla asılıp sallanarak, sıkışan metal parçaları kurtarırdım. Çubuğun birdenbire yerinden oynamasıyla düşerdim; kirli çimento zeminde ellerimle dizlerim sıyrılırdı. Sonra, sendeleyerek somun anahtarlarımı toplar, basamakları tırmanıp yeniden başlardım.

Geceydi. Metale benzeyen, durgun yıldızlar çıkmıştı. Annem beni yatağa yatırıyordu.

"Bana bir sözcük yaz," dedim.

"Burada okumaya da yazmaya da yer yoktur."

"Bana BÜYÜKBAŞLARla gidecek bir sözcük yaz. Kimse farkına varmaz."

Elbette farkına varacak kimse yoktu, babam dışında.

Annem sık sık kapıya bakarak, çinko kaplı su yalağından yatağıma dikkatle kırmızı harfler yazdı - VEREM.

"Bu büyükbaşlarla ilgili bir sözcük mü?"

"Evet."

"Bana bir sözcük verebilecek olsaydın hangi sözcüğü verirdin?"

"Verememe. Burada sözcüklere yer yok."

"Ama verebilseydin?"

Cebinden çıkardığı bir parça kartona birşeyler karalayıp gerginlikle, korkuyla elime sıkıştırdı.

"Bunu sakın kimseye gösterme."

ŞEFKAT.

Babamın, kurşun mühürlü çok sayıda kocaman cam kavanozu vardı. Bunların içinde oksijenli su, cıva, prusik asit, nitrat çözeltileri, amonyak saklardı. Tehlikeli sıvılar benim uzmanlık alanım değildi; kilere girmem yasaktı.

Bir gün, babam dışarıda hurda toplarken, bir el feneri alıp, kilere inen on üç merdivenden aşağı süzüldüm. Kendi

kendime bir elma istediğimi söylüyordum. Elmaları kış boyunca gazetelere sarılmış olarak saklardık. İşte oradaydılar, çıtalarla tutturulmuş rafların üzerinde yanyana durmuş, kilerin meyve ve sonbahar kokusunu içlerine çekiyorlardı.

Elmamı alıp kağıdını dikkatle katladım, çünkü hurdaların arasında hiçbir şey çöp değildir. Çöp olan *bizdik.*

Sonra fenerimi kavanozlara çevirdim - kavanozların kopkoyu mavisiyle solgun yeşiline. Bazıları buğuluydu, bir tanesiyse kırmızı. İçlerinden birinin bile ne olduğu konusunda hiçbir fikrim yoktu; her ne kadar gizlice okumayı öğreniyor olsam da, babam etiketleri bir kimyacı gibi yazıyordu - FE, H_2O, H_2N, NH_2, AS_2, O_3.

Parmaklarımın ucunda yükselip simgeleri kendi kendime mırıldanarak onlara yaklaştım.

Rüya renklerine bürünmüş bir kavanoz sırasının sonunda, içi görünmeyen bir kavanoz vardı; üzerine bir kalp çizilmişti, kalbin ortasından bir hançer geçiyordu. Ona dokunmak için uzandığım anda birisi elimi arkadan yakaladı.

Bu, babamdı. Yüzünü yüzüme yaklaştırdı; üzerindeki kükürt kokusunu alabiliyordum.

"O kavanoza sakın dokunma. Sakın. O kapak açılırsa işimiz biter."

"Ne o?"

"Sevgi," dedi babam. "O kavanozun içinde sevgi var."

Sevginin tehlikeli bir sıvı olduğunu böyle keşfettim.

Bir gün anneme sordum.

"Buranın ötesinde bir dünya var mı?"

Başını iki yana salladı; ellerini birleştirerek kollarını uzattı.

"Çöple hurdadan başka hiçbir şey yok. Yerkürenin kendisi bile püskürmüş kayalarla yanan gazlar toplamından başka bir şey değil. Kozmik bir çöp sepetinin içinde yaşıyoruz."

"Kapağı kapalı mı, açık mı?"

"Kapalı. Kimse çöp sepetinin ötesine geçemez."

"Öyleyse gömülü hazine nerede?"

Gözleri, sodyum sokak lambaları gibi parladı. "Onu bulmak *sana* kalıyor."

Geceleri babam bir teneke benzinle ateşi canlandırır, annemse gençliğinden öyküler anlatırdı. Gençliği, bir süre yaşayıp mutlu olduğu uzak bir kent gibiydi. Anlatırken, sürgündeki birinin asla dönemeyeceği bir yere duyduğu tüm özlemi duyardı.

Sürgündeki diğer insanlar gibi onun özlemi de kendine özgü bir anlatıya dönüşmüştü. Tutkusu, kendini anılar halinde dışa vuruyordu. O geçmiş, annem olmadan hiçbirimizin ziyaret edemeyeceği bir yerdi. Annemin egemenliğindeki tek krallık orasıydı.

"Geçimimi nehirden sağlardım," dedi. "Nehir, öyle etli balıklarla o kadar tıka basa doluydu ki karşı kıyıya geçmek isteyen biri taşlara basar gibi balıkların sırtına basarak yürür giderdi.

"O zamanlar kimse balığa çıkmazdı. Balığa çıkmak diye bir şeyden haberleri bile yoktu. Bir ev hanımı akşam yemeği için birkaç alabalık istediğinde tavasını alıp nehrin kıyısına gider, "SEN, SEN VE SEN," diye bağırırdı ve balıklar, evcil pireler gibi tavanın içine zıplarlardı."

"Pireler evcil midir?" dedim.

"O zamanlar öyleydi," dedi ve devam etti...

"O zamanlar herkes cebinde küçük birer çan taşırdı, biriyle konuşmak istediğin zaman kapısının önünde durup kendi çanını çalardın. İçerideki kimse, 'O çalan benim çanım mı?' diye sorardı, sen de 'Hayır, senin değil, benim çanım,' diye yanıtlardın. O zaman içeridekiler, 'Hmm, madem benim çanım değil, yanıt vermeyeceğim,' derdi, sen de is-

tenmediğini anlardın, ama eğer içeridekiler, 'Tamam tamam, madem senin çanın, bari senin yerine ben yanıt vereyim,' derlerse seni buyur edecekler demekti."

"Peki çanın nerede?" dedim.

"Ben öldüğüm zaman alacaksın," dedi ve devam etti...

"O zamanlar, ormanda avlanan herkes gömülü hazineler bulurdu -aslında hazineler gömülü değildi- toprağın üstünde dururdu; öyle çoktu ki.

"Hatırlıyorum da, tanıdığım bir oğlanla el ele yürüyorduk, mevsimlerden yazdı, birdenbire karşımıza bir altın tarlası çıktı. Göz alabildiğine altın. Sonsuza kadar zengin olduğumuzu anladık. Ceplerimizi, saçlarımızı doldurduk. Altınların içinde yuvarlandık. Kahkahalar atarak tarlada koştuk, bacaklarımız, ayaklarımız sapsarı tozla kaplandı, altın heykellere, altın tanrılara benziyorduk. Birlikte olduğum oğlan ayaklarımı öptü, gülümsediğinde ağzında altın bir diş vardı.

"Orası yalnızca bir düğünçiçeği tarlasıydı, ama biz çok gençtik."

"Ben hiç genç olacak mıyım?" diye sordum anneme.

Yatma zamanıydı, babam saati kuruyordu.

"Gençsin zaten," dedi babam. "Dişlerini günde iki kez fırçalasan bile hiçbir zaman bundan daha genç olamayacaksın."

"Yaşlanacaksın," dedi annem. "Olup olacağı bu."

"Sonra ne olacak?"

"Hazineyi bulamayacaksın."

"Aramak için çok mu yaşlı olacağım?"

"Hayır ama yanlış yerde arayacaksın."

"Neden herkes hazineyi bulamıyor?"

"Kimileri öyle bir şeyin olmadığını söylüyor."

"Hiç bulamamışlar da ondan."

"Diğerleriyse nereye bakmak gerektiğini bilmiyor."

Annem de babam da gözlük takardı. Annemin gözlüğünü burnunun üstünden alıp camların gerisinden görmeye çalıştım. Dünya bulanık ve tuhaftı.

"Ben bununla hiçbir şey göremiyorum. Sen görebiliyor musun?"

Annem başını çevirdi, babam saate baktı. Kömür kovasının altında bir böcek vardı. Şöminenin üstündeki rafta abanozdan yapılmış üç tane fil duruyordu, dişleri gerçek fildişiydi. Mum takmak için bir de pirinç koni vardı. Zincirinin ucunda hafif bir açıyla duran ayna, bizimkine göre daha iyi bir evden çıkmıştı; kıvrımlı süslerinde meleklerle flamalar vardı. Ateşin yanında, eski paralar ve yabancı ülkelere ait bozukluklarla dolup taşan bir teneke kova duruyordu - sökülen araba koltuklarının döşemeleri arasından düşen ya da ev temizliği sırasında bahşiş gibi çekmecelerin en arkasından çıkan türden ganimetler. Hiçbiri değerli değildi ama biz yine de onları toplardık; annemle babam uyuklamaya başladığında içlerinden biri elini daldırıp bir avuç bozukluk çıkarır, "Yakılası paralar!" diye bağırarak onları ateşe atardı.

Paraların yanmasını izlerdim. Hükümdar başlarının kanayarak alaşımlarını akıtmalarını, savaş öncesi ucuz Fransız frankların gümüş varaklar gibi kıvrılıp bükülmelerini izlerdim. En iyi bozukluklar, turuncudan maviye doğru renk değiştirerek yanan gerçek bakır paralardı - Alaaddin'in lambasının mavisi ya da ejderha kanatlarının alt yüzü ya da masal cinlerinde gördüğümüz yeşil.

Ateşi seviyordum. Kömürler benim kitaplarımdı. Öykü sıcaklığına kadar ısıtıldıklarında birden alev alırlardı; onlarda kimsenin bana okuyamayacağı öyküleri okurdum.

"Ne görüyorsun?"

Bu, annemin kilometrelerce öteden gürleyen sesiydi. Ateşin başında yaşadığım kopuştan titreyerek sıyrıldım.

"Başka bir dünya."

"Öyle bir şey yok."

Alevlerin arasından kıvrılan yolu işaret ettim. Annem bana kızdı.

"Az sonra ateş sönecek. Küllerin arasında külden başka bir şey yoktur."

Yatmaya gitti. Babam da. Her zamanki gibi beni yarı uyanık halde, ölmekte olan ateşin başında uyumaya bıraktılar. Onlar için yeni bir şey olmaktan çıktığımdan beri beni çinko kaplı yatağıma yatırıp üstümü örtmekten vazgeçmişlerdi; ben de bazen yatağıma gidiyordum, bazen gitmiyordum, içimden nasıl gelirse.

Ateş griye dönmüştü. Yol kaybolmuştu. Genç kalmak zorundaydım. Doğru yere bakmak zorundaydım. Ateşin sönmesine engel olmak zorundaydım. Hazineye inanmak zorundaydım. Üstelik, hazineyi bulmak zorundaydım.

ÖZEL

1999'da dağcılar Everest'te bir ceset buldular.

Bunun tuhaf bir yanı yoktu - Everest pek çok kişiye mezar olmuştur. Tuhaf olan, cesedin 1924'ten beri kayıp olması ve hiç bozulmadan, farkına varılmadan orada yatarak yetmiş beş yıl boyunca anlamsız nöbetini tutmasıydı.

Ceset, George Mallory'nindi.

6 Haziran 1924 sabahı, Mallory ile dostu Andrew Irvine, sardalyadan oluşan kahvaltılarını edip oksijen tüplerini alarak son kez Everest'e tırmanmaya başladılar.

Bu, Mallory'nin üçüncü tırmanışıydı. Adamlar her defasında yeniliyorlardı. Ne kadar yükseğe tırmanırlarsa tırmansınlar, Everest daha yüksekti.

Grubun geri kalanı çoktan tırmanamayacak hale gelmiş, donanlar, kar körü olanlar, yükseklik yüzünden hastalananlar olmuştu. Dondurucu soğuklarla, güneşte kırk yedi dereceyi bulan sıcaklıklar arasındaki fark nedeniyle Irvine'in yüzünün derisi soyuluyordu. Kamp dağılmak üzereydi. Mallory, son bir denemeden yanaydı. Meslektaşları onun

zayıf düştüğünü, akli dengesini yitirdiğini düşünüyorlardı.

İki gün ve gece boyunca dağa tırmandıktan sonra Mallory, Irvine ve şerpalardan oluşan ekip, Kuzey Geçidi'ni kullanarak Dördüncü Kamp'a geçti. Tırmanış yolunda bir dizi kamp kurmak, kendi deyişiyle Mallory'nin parlak fikirlerinden biriydi. Dördüncü Kamp, yalnızca sırtta kurulmuş iki kişilik bir çadırdan oluşuyordu. Dağcılar geldi. Şerpalar yeniden Kuzey Boynu'na doğru yola çıktılar. Ertesi gün her şeydi. Ertesi gün hiçbir şey değildi. Adamlar, oksijen soluyarak kıvrılıp uyudular.

Gün ağardı. Mallory tırmanmaya başladı. Hiç bu kadar iyi tırmanmamıştı. Elleriyle ayakları, sırtın yüzeyiyle çürümüş kireçtaşları arasında yolunu öyle rahat buluyordu ki, bedeni, dağın evrimleşmekte olan bir parçasıymış gibi görünüyordu. Dağ hiç durmadan hareket ediyor, değişiyor, başkalaşıyordu. Mallory de dağın önceden belirlenemeyen akışını, kendi bedenini uydurduğu bir ritim olarak kullanıp onunla birlikte hareket ediyordu. Dağın şarkısını söylüyordu; keskin, yüksek, insanın erişebileceklerinin ötesindeki dağ da bunu duyup şarkı söyleyerek karşılık veriyordu.

Irvine peşinden geliyordu. Genç, deneyimsiz, sadık Irvine, Mallory'i nereye giderse gitsin izleyebilirdi. El ve ayak parmakları, Mallory'nin belirlediği açıklıklara güvenle tutunuyordu. Her nota onları dağın oktavında daha yukarılara taşıyordu. Olanaksız bemollere, keskin diyezlere tırmanıyorlardı. Mallory'nin bedeni, dağa doğal geliyordu.

İki adam son olarak 8 Haziran 1924 günü saat 12.50'de görüldü.

Ekipten Odell adında biri, Dördüncü Kamp'a kadar onların ardından tırmanmıştı; bir iz görebilmek için gözleriyle doruğu taradığında önce karanlık bir siluet gördü, ardından

da ikincisini; son zirveye doğru hızla ilerliyorlardı. Sonra bulutlar onları sakladı.

Kar yağmaya başlamıştı. Mallory pek farkında değildi. Hafif ve tertemizdi; kafasının içinde, Rongbuk'taki manastırda Tibetli rahiplerin çaldığına benzer billur bir müzik çalıyordu. Korkulacak hiçbir şey yoktu. Yalnızca tırmanışın ileriye doğru hareketi ve bir saat gibi zamanı vuran yüreği vardı.

Neden yüreğini işitebiliyordu? Bu düşünce kafasından gelip geçti.

Susamıştı. Ocaklarını kaybettiklerinden buz eritemiyorlardı. Oksijen bitmişti. Çok üşüyordu ama el ve ayak parmakları kayaların boşlukları arasında hatasızca ilerliyordu. Irvine artık çok yorulmuştu ama tasalanacak bir şey yoktu. Mallory onu bir iple yukarı çekecekti. Onu yukarı şimdi çekecekti, çünkü artık gelmişlerdi.

Dünyanın doruğu olan Everest'in doruğu yaklaşık olarak bir bilardo masası büyüklüğündedir. Mallory, oyunu oynamış ve kazanmıştı. Yalnızca, bu ona oyun gibi değil, müzik gibi gelmişti. Dağ, yaşayan, engin bir titreşimdi. Yine kafasındaki o delici sesleri duydu, onun altındaysa yüreğinin vuruşları vardı.

İnce bir iple Irvine'i kendine doğru çekti. Saati bir yere çarptı; camı kırıldı. Mallory kahkahalarla gülmeye başladı; sonra kahkahalarını durduramaz duruma geldi çünkü bu gerçekten çok saçmaydı; zaman çoktan durmuşken, zaman diye bir şey yokken, saatinin tık, tık, tık diye devam etmesi çok saçmaydı. Burada zaman yoktu. Onlar zamanın dışındaydılar, bunu biliyordu.

İki adam suskundu; dağ da suskundu. Konuklara alışkın değildi. Özellikle burada.

Irvine, kendini tutamayarak titriyordu, Mallory ise hareketsizdi. Artık bir parçası olmaya başladığı dağ kadar hareketsizdi, görünüşte.

İnişe geçtiler.

. . .

Görüldüğünü ileri sürenler olduysa da, Irvine'in cesedi hiç bulunamadı.

Mallory yüzüstü yatıyordu, sırtıyla omuzları çıplak, bembeyazdı; Mallory, dağın bir parçası olmuştu. Kimliği, giysilerindeki etiketten belirlendi -

W.F. Paine. Yukarı St. Godalming. G. Mallory.

Everest'e sırtında eski tüvit ceketiyle tırmanmıştı.

Karısından gelen son mektup, ceketinin iç cebinde, yüreğine yaslanıp donmuş olarak bulundu.

Mektubun katlarını aç. Oku. Karısı onu seviyor. Eve gelmesini istiyor. Çocukları onu özlüyor. Bahçe çok güzel olmuş.

Kadının gözleri kapkara. Adamınkiler donuk.

Mallory düştü. Nasıl olduğunu bilmiyoruz. Kırık kemikleri, kapalı gözleriyle, kendi bacaklarına sarılmış durumda bulundu. Kırık saati cebindeydi. Artık zaman diye bir şey yoktu.

kendi kendinin kahramanı

Bu hayatta kendi kendinin kahramanı olmak zorundasın.

Demek istediğim, senin için önemli olan her neyse, onu kendi gücünle, kendi bildiğin yoldan kazanmak zorundasın.

İster hoşuna gitsin ister gitmesin ormanda yalnızsın; tıpkı kahramanların genelde aptal ama bir bakıma yürekli, ya da akıllı ama saman çöpü kadar zayıf olduğu bütün o peri masallarındaki gibi; kahramanımız (cinsiyetini kafana takma) yola çıkar, onu yüreklendirecek kimse olmadan şatoları, ayıları, ihtiyar cadıyı, büyülü pınarı geçer; bir zaman sonra da (öyle umarız ki) hazineyi bulur.

Doğduğum gün, katlanmış bir haritanın görünen köşesi oldum.

Zenginlik içinde dünyaya gelmemiştim. Makineyle uğraşmak için doğmuştum. Anne babam ve onların anne babaları dokumacıydı. Uzun bacalarıyla vadi şeridini bölen kepenkli barakalarda çalışırlardı. Günde on iki saat çalışır, kırklı yaşlarında da sağır olurlardı. Kendi soylarını üretirlerdi, tıpkı koyunlarla domuzlar gibi, ama insanoğlu koyun

ya da domuz değildir. Beni doğurdular, beklenmedik, istenmedik bir çocuk. Beni doğurdular ve çaresizlikten midir yoksa onları belaya karşı uyaran altıncı hislerinden midir bilinmez, beni bıraktılar. Benden öncekilerle benden sonrakilerin hiçbirini bırakmamışlardı, ama beni bıraktılar, hem de oldukça çabuk.

Beni, üzerimde "Iyi Bir Ev Aranıyor" yazan bir kağıt bile olmadan postanenin penceresinde kaderimle baş başa bıraktılar. Ev iyi olmuş, kötü olmuş, hiç olmamış, onlar için hepsi birdi; yolculuk için yanıma bir bohça bile koymamışlardı.

Yaşam, kendi kendime yapmak zorunda olduğum bir yolculuktu.

Kendim. Bana hiçbir şey vermedilerse bile, benden alamayacakları tek şey buydu.

Bazen kendimi düşünüyorum, yürüyemeyen, emekleyemeyen, karyolasında yatıp tramvayların metal raylar üzerinde çıkardığı sesi dinleyen ben. Geceleri tam karşımda, pencerenin dışında, beyaz porselenden yapılmış küre biçiminde kocaman bir avizenin asılı olduğu bir oda vardı. Ay gibi görünüyordu. Başka bir dünya gibi görünüyordu.

Zihnimdeki imgesi uykuya dönüşene kadar onu izlerdim; vagonları birleştiren lastik körüklerinin akordeonundaki havayla yolun virajını işitilir hale getiren son tramvay vınlayarak geçene kadar.

Küre biçimindeki avizeyle tramvay benim dostlarımdı; onların kesinliği, güvenilirliği, ekşi süt kokusunu, karyolanın yüksek demirlerini, boyalı muşamba üzerindeki ayak seslerini -hep uzaklaşan ayak sesleri- çekilir kılıyordu.

Söylediklerine göre annem Manchester'daki iplik imalathanelerinden çıkma, ufak tefek, kızıl saçlı bir şeymiş; on yedi yaşındayken bir kedi gibi kolayca doğurmuş beni.

Annemin sesi yumuşacıktı - kireçli bir çanağa benzeyen yatağında akan nehir gibi. Onun sesini hiç duymadığımı söyleyeceksiniz, ama onun tutsağı olduğum ya da onun benim tutsağım olduğu o dokuz ay boyunca her gün duydum.

Sesini tanıyordum; yüzünü de bir kez olsun görmüş olmam gerek, öyle değil mi?

Sesi ve yüzü, içimde bir yerlerde barınıyor, tıpkı benim onun içinde barınmış olduğum gibi. Orası, zamanın başlamasını beklediğim kısa bir sonsuzluktu. Sonra zaman beni dışarı fırlattı, bağlarımı kesip kopardı ve saati çalıştırdı - KOŞ! KOŞ! O zamanlarla kendi arandaki uzaklığı olabildiğince aç.

Keşfedilmekten kaçınmak için sürekli yoldayım. Kendi adıma birşeyler keşfetmek için sürekli yoldayım.

tenuzayı

Gece. Ekranının başında oturmuş, bu öykünün nasıl gelişeceğini merak ediyorum. Gözlerimin önünde bir zarf uçuyor. Açıyorum. Başka ne yapabilirsin ki?

"Ali. Londra'ya geliyorum."

(Yanıt versem iyi olur. Başka ne yapabilirsin ki?) "İş mi, eğlence mi?"

"Seni görmek istiyorum."

"Birbirimizi görmeyeceğimizi sanıyordum."

"Görmeyeceğiz."

"Gözlerin kapalı mı duracaksın?"

"Seni karanlıkta da tanırım."

"Kes şunu."

"Nerede oturuyorsun?"

"Web sitem sende var."

"Tenuzayından söz ediyorum, siberuzaydan değil."

"Spitalfields'da."

"Nerede?"

"Spitalfields'da oturuyorum."

"Kulağa iğrenç geliyor."

"Kentin tam göbeğinde. Roma Imparatorluğu'nun Londrası, Falstaff'ın Londrası, Dickens'ın Londrası."

"Oturduğun yerin adı ve numarası ne?"

"VERDE. Eski pazar yerini sor."

"Verde mi? İtalyancadaki gibi mi? Yeşil gibi mi?"

"Görürsün. Eski bir ev..."

spitalfields

Kentin bu bölümü, karanlığa gömülmüş dar sokaklara dönüşen caddeleri ve bomboş duvarlara dönüşen dar sokaklarıyla bir Imparator labirentidir. Nehrin gürültüsü yakındadır, ama su hiç görünmez. Sanki su her yerdedir ve hiçbir yerde değildir, belki caddelerin altında, belki eski camlarından ışıklar yansıyan ıslak pencereli evlerin içinde.

Kentin bu bölümü her zaman sığınmacıların yeri olmuştur. Kumaş balyalarıyla Fransız Protestanlardan, boğaz tokluğuna çalışan işçileriyle Bengallilerden, paralarıyla Hong Kong'un sessiz insanlarından bu yana, sürgünler ya da kanun kaçakları, buraya gelmişlerdir ve gelmektedirler.

Tüccarların yaşamı bütün bunlarla hep yan yana olmuştur - zehirli gaz doldurulmuş portakallar, mühimmat gibi istiflenmiş, el bombası büyüklüğünde limonlar satan İngilizler, İspanyollar, Hollandalılar.

Bir zamanlar, Çinlilerin sarı yüzleri afyon gemilerinin yanaştığı nehrin aşağı tarafında görülürdü. Şimdi ise yen, euro ile değiş tokuş ediliyor; onların hemen yanı başındaysa ezelden beri burada da gelişip büyüyen o en eski meslek

var - kilisenin önündeki sosisli sandviç büfesi civarında mini etekliler.

. . .

Kentin böyle eski bir bölümünde, zaman, resmi mahvediyor.

İşte buradayım, tek bir yıl gibi incecik bir ipin üzerinde cambazlık ederek yirmi birinci yüzyıla yürüyorum; kocaman eski evler ise iki yüz yaşında; dört yüz yıl öncesine uzanan caddelerin, ortaçağ keşişlerine hizmet etmiş el arabası yollarının üzerine yerleşmişler. Ya da Shakespeare'in gezindiği yolların üzerine. Ya da Dr. Johnson ile dostu İskoç Boswell'in. Hepsi buralarda dolaşmış. Şimdi içlerinden birini alıp buraya koyun, hâlâ buraları tanırlar.

Şimdi beni alıp buraya koyun, düşmemek için kendimi dengelemekte kullanabileceğim tek şey, geleceğe uzanan o bir tek yılın ipi olur.

Burada bir Hintlinin manavı var. Kişniş demetleri dükkânla kaldırım arasında bir çit oluşturmuş, arkadaysa kırmızı biber tablaları ve üst üste yığılmış uzun ömürlü süt kutuları duruyor.

Dondurulmuş balık kamyonu her hafta geliyor; iki Bengalli, Moby Dick iriliğinde bir şeyi sürükleyerek dışarı çıkarıyor. Çelik bir iş tezgâhı ve bir daire testere taşıyan iki Bengalli daha dükkândan çıkıp sallana sallana kaldırıma yürüyor. Moby Dick, çeliğin üstüne yerleştiriliyor. Testere haykırıyor. Adı bilinmeyen gri renkli balık, özenle kaşağı büyüklüğünde porsiyonlara ayrılıp torbalara konuyor.

Yan tarafta Helal kasabı, bir kuzunun kanını nazikçe plastik bir kaba boşaltıyor.

"Küçük bir çocuk olarak buraya gelişimin ilk sabahında," diyor bana yaşlı bir taksi sürücüsü, "uyanıp pencereden dışarı baktığımda, Petticoat Sokağı'nda pazar kurulmuştu ve herifin biri bir arslan yavrusu satıyordu - arslan, kedi gibi oturmuş patilerini yalıyordu - aynı bildiğimiz kediler gibi.

"Şu tarafta güçlü bir adam kendini zincirlerden kurtarıyordu; o sırada bir Kara Gömlekli ayağa kalktı, şu bildiğimiz Mosley'in Faşistlerindendi, bir konuşma yaptı, sonra kavga çıktı, bir düdük sesi duyuldu ve polisler Brick Sokağı'ndan aşağı koşarak geldiler; yalnız hiç kimse yakalanamadı çünkü yol kenarındaki oluk, et tezgâhından atılan sakatatlarla doluydu, aynasızların yarısı etlere basıp kaydı, öbür yarısı da onların üzerine düştü."

Buralarda kimden bir öykü isterseniz isteyin, anlatır.

Arkeologlar dün burayı kazıyorlardı. Kurşundan yapılmış, süslü bir tabutu koruyan taş bir lahit ortaya çıkardılar.

Bin sekiz yüz yıldır oradaymış.

Tabutun içinde, mikrop öldürücü olarak kullanılan kireçli karışımın sürüldüğü bezlere sarılmış bedeniyle, Londra'nın Romalı valisinin bulunacağı tahmin ediliyor.

Onu, yeni bir bankanın temelini kazarken ortaya çıkardılar - Hırs Tanrısı için yapılan böyle bir tapınağı görse vali de beğenirdi. Belki de o alanı seçmelerinin nedeni buydu. Bunu asla kabul etmeyecek olsalar da, belki onları oraya çeken valiydi. Belki arsa bedeli, müşteri girişleri, ulaştırma bağlantıları ve yatırım olanaklarına ilişkin bütün o konuşmalarda, belki muhasebe şefinin donuk gözlerinin ardında, belki yönetim kurulu başkanının rüyalarında, belki yüzlerce planlama toplantısında içilen binlerce fincan kahvenin yüzeyinde, belki hissedarlara gönderilen parlak döküm listelerinin ve rakamların satır aralarında, belki de arsanın sa-

tın alındığı çeki imzalarken kalem tutan elin içindeki kanın titreşiminde, onuruna yapılacak son saygı gösterisini bekleyen ölü bir adamın vasiyeti vardı.

Çok mu abartılı?

Geçmiş, mıknatıs gibidir. Bizi içine çeker. Buna karşı koyamayız ve tıpkı karşı koyamadığımız başka şeylerde olduğu gibi, bize ait olmayan o güçlü şeyleri uzaklaştırmak için ayrıntılı açıklamalar uydururuz, akıllı mantıklı açıklamalar.

İşte, vali orada, kürekli mavnasıyla ağır ağır Thames Nehri'nin yukarı bölümüne doğru geliyor. Şuradaki o, kısacık saçları ve temiz tırnakları olan.

Geniş nehrin iki yanında bataklıklarla sakin kumlar var, daha içlerdeyse ekinler kadar sık ağaçlarıyla ormanlar. Ama bunlar vahşi orman; burada kendisi evinden ne kadar uzaksa onu izleyen görünmez gözler de uygarlıktan o kadar uzak.

Adamları, teknenin ön tarafında mangal yakmışlar. Isınmak için onu kullanıyorlar. Işığından da yararlanıyorlar. Yakıt olarak kullandıkları zeytin çekirdekleri, yanınca toza dönüşüyor; adamlardan biri tozları karıştırınca, ateşin keskin yeşilinde, içindeki yuva özleminin kokusunu duyuyor.

Tekne böylece kayarak ilerliyor, ormandan izleyen gözler içinse o, nehir yukarı gelen ateşin ta kendisi. Karanlığın, sisin içinde sürekli devinen bir ateş. Su ve ateşin olanaksızlığı. Direnişin tümünü yakıp yok edene kadar ağaçlara, yerleşim yerlerine, hatta Britanyalıların kulübelerine yayılan ateş.

Ama acaba direniş yok oldu mu?

Ormanlar yerle bir edilebilir, dümdüz yollar yapılabilir, ama vahşi şeyler daha derinlere gidip, fark edilişin ötesinde, beklerler.

"*Aç şunu...*"

"Herkes hazır mı?"

"*Tanrı aşkına, aç şunu!*"

Arsa, lahiti çevreleyen yeşil maskeli adamlarla bir ameliyathaneye benziyor. Dışarıda televizyon ekipleriyle gazeteciler, bugüne kadar Roma İmparatorluğu Londra'sında yeraltından çıkarılmış en önemli bulguyu bekliyorlar.

. . .

"Bedenini gördüğümüzde bize her şeyi anlatacak."

"Nasıl bir adam olduğunu, gücünü..."

"Tamam. Herkes hazır mı? Başlıyoruz."

Tabutun yan tarafı sonsuz özenle açılıyor. Birkaç damla kahverengi su dışarı sızıyor.

"*Tanrım. Su buraya nasıl girmiş?*"

"Bu şeyin hava ve su geçirmez olması gerekiyordu."

"Bombalara dayanıklıymış. Bin sekiz yüz yıl dayanmış."

"*Bombalara dayanıklı ama su geçiriyor, öyle mi?*"

"Çeneni kapa da aç şunu."

Altın sırmalı bir kumaş, yapraklar, çamur, bir iskelet. Suyun verdiği büyük zarar... Ve...

"Leğen kemiğine bak."

"Ne olmuş?"

"Bu bir kadın."

YARDIM

Londra'ya gelmiştin.

Birlikte yataktaydık, güneşin pencereden süzülüşünü izliyorduk. Kederli bir mutluluk içindeydim, çünkü bunun asla yürümeyeceğini biliyordum.

Yürümek. Yürümemek. Ne demek istiyorum ben?

Biri Mallory'e, Everest'e tırmanacağını ama bunu denerken öleceğini söyleseydi, o yine de tırmanırdı.

Sonun ne önemi var ki?

Burası ve şimdi; bunlar yeter, yetmez mi?

Bir keresinde bana ölümden korkup korkmadığımı sormuştun.

Yaşamamaktan korktuğumu söylemiştim.

Yaşamımı, kıt bir kaynakmış gibi idareli harcamak istemiyorum. Bencilce yaşanan tek yaşam, ürkek bir yaşamdır. Kendini tutmak, geri çekilmek, en iyiyi yedekte saklamak, hem benliğe fazla değer biçmektir, hem de benliğin gerçek değerini küçümsemek.

İşte yaşamım - onu bir madenci gibi kazmak, işlemek,

değiş tokuş etmek, bir kiracı gibi onun içinde yaşamak zorundayım; sözleşme sona erdiğinde yenilenmeyecek.

Bu benim şansım. Şansımı kullan.

. . .

Sırtını okşamam için yuvarlandın.

Kadınlar arasındaki cinsel ilişki, bir yansımalar coğrafyasıdır. Gizinin karmaşıklığı - tümüyle aynı, tümüyle bambaşka. Sen, aynadan bir dünyasın. Aynanın öbür yanından bana açılan saklı yersin. Pürüzsüz yüzeyine dokunuyorum, parmaklarım gömülerek diğer yana geçiyor. Sen, aynanın yansıttığı ve icat ettiği şeysin. Kendimi görüyorum, seni görüyorum, ikimizi, birimizi, hiçbirimizi. Bilmiyorum. Belki bilmem de gerekmiyor. Öp beni.

Beni öptüğünde ayna buğulanıyor. Düşünmeyi bırakıyorum. Karbon bazlı bir kız için tenuzayının yine de bazı artıları var.

Sevgili aşkım -birinin tekmeleyerek sağa sola saçtığı bir şenlik ateşine benzeyen saçlarınla- kıpkızıl, darmadağınık, uçuşan kıvılcımlar. Seni fethetmek istemiyorum; yalnızca sana tırmanmak istiyorum. Ateşin içinden geçerek tırmanmak, kendim ateş oluncaya kadar.

Aşk karmaşıklaştı, verilen sözlerle eli kolu bağlanarak, tasarılarla berelenerek, kimsenin istemediği bir sonu ardında sürükleyerek -oysa aşk denen şey, hep olageldiği şey- senin bana bakman, beni istemen, benim de sırt çevirmememdi.

Hayır demek istersem, derim, ama yalnızca doğru nedenlerle. Evet demek istersem, derim, ama yalnızca doğru nedenlerle. Sonuçları boşver. Sonu boşver. Büyük lafları boş-

ver. Hissetmenin yalınlığına vergi koyulmamalı. Bütün bunların bedelini, hangimizin ne kadar borçlu olduğunu hesaplayamam. Giriş ücreti hiçbir zaman kapıda yazmaz, ama sen açıksın ve ben girmek istiyorum.

Beni içeri al.

Alıyorsun.

İçinde ve içimde olan bu mekânda, herhangi bir hak ya da toprak istemiyorum. Burada sınırlar, denetimler yok. Alışıldık yolların hiçbiri yok. Burası herkesin yönetmeye çalışıp kimsenin yönetemediği o düzenli anarşik yer. Hükümdarsız bir ülke. Canımın istediği gibi gelip gitmekte özgürüm. Burası, Ütopya. Böyle bir şey yatağın ötesinde asla gerçekleşemez. Bu, bütün dünya için bir yönetim modeli. Kimse buna oy vermez, ama herkesin dönüp dolaşıp geldiği yer burasıdır. Herkesin geldiği tek yer.

Çoğumuz bunu güce dönüştürmeye çalışırız. Başka bir şey yapamayacak kadar korkarız.

Ama bu, güç değil - cinsellik.

Cinsellik. Nasıl başladı?

Evrimimizin tuhaf, karanlık tarihinde, kendi kendine üreyen organizmalardan -bakteriler gibi- hayatta kalmak için birbirleriyle birleşmek zorunda olan organizmalara doğru kaçınılmaz bir değişim oldu.

Görüyorsun ya, bakteriler sonsuz yaşamın sırrını biliyorlar. Bir şey onları öldürmedikçe ölmüyorlar. Değişmiyor, yaşlanmıyorlar, tüm yaptıkları çoğalmak.

Birleşme, karmaşıklığa ve çeşitliliğe izin veriyordu, ama ölüm, pek çok kılığından ilkine bürünerek, bilmediğimiz bir nedenle onunla el ele tutuşup geldi. Yaşam kılığına bürünmüş ölüm.

Bu, bizim tek şansımızdı. Şansımızı kullandık.

Demek şu çarpık düşünceli Ortaçağ insanları, şu alev

alev yanan Romantik ozanlar yanılmıyorlardı. Cinsellik ve ölüm birbirine aittir; DNA'larımızda olduğu gibi imgelemimizde de bitişiktir.

Cinsellik ve ölüm gerçek anne babamızdır. Bazılarımız için, olup olabilecek tek ailedir.

. . .

Cinsellik. Nasıl başladı?

Paris'teki o otel odası. Paul'de akşam yemeği. Köprüde yürüyüş. Öğle sonrasında şampanya. Yağmur. Senin yüzün.

Peki ya ondan önce? Seni görmemden önce?

Bir şey arıyorum, doğru. Hazinenin gerçekten orada olduğuna inanarak seni arıyorum, kendimi arıyorum. Seni gördüğüm andan beri (öyle derler ya) bunun nasıl başlayacağını biliyordum.

Nasıl biteceğini bilmiyorum.

"Sana asla yetmiyor, değil mi?" dedin.

Tuhaftı, çünkü yetiyordu, o zamanlar. Saçlarını boynumda hissederek seni kendime çektim.

Dedim ki, "Eğer yetmiyorsa bu benim suçum, senin değil."

Bana deliymişim gibi baktı. Sevgililerimin çoğu bunu yapar; beni biraz bunun için severler, biraz da bunun için terk ederler. Bunu söylerken aslında tümüyle dürüst olmadım, çünkü bazen terk eden ben oluyorum.

Dedi ki -

"İkimiz de yaşamı istiyoruz. Bunun için buradayım."

"Sen risk istiyorsun."

"Ne var ki bunda?"

"Ve güvenlik istiyorsun."

"Ne var ki bunda?"
"Ekonomi sayfalarını okumuyor musun?"
"Asla. Bir bankacıyla evliyim."
"Aynı yatırımda hem güvenlik hem risk olmaz."
"Sen güvenli değilsin."
"Evet, ama evliliğin güvenli."
"Bak, senin için kocamı terk etsem..."
"Bir yıl içinde ben de seni terk ederim sanıyorsun."
"Evet, gerçekten bilmek istiyorsan öyle."
"Neden böyle söylüyorsun?"
"Sen saplanıp kalan biri değilsin."
"Ben sözünden dönen biri değilim."
"Beni istiyorsun çünkü bana sahip olamıyorsun."
"Öyle mi düşünüyorsun?"

Şiddetli solumalar. Çarşaflar karmakarışık. Su iç. Tavana bak.

. . .

"O gece Paris'te sana sahip olmak zorundaydım."
"Aferin."
"Seni bir daha göreceğimi hiç düşünmemiştim."
"Beni bir daha görmek istiyor muydun?"
"Hayır."
"Ama orada olacağımı bile bile Capri'ye geldin."
"Ne olacağını merak ediyordum."
"Hepsi bir oyun, değil mi?"
"Beni gerçekten sevip sevmeyeceğini merak ediyordum."
"Anlamıyorum."
"Seversen her şeyin farklı olabileceğini, her şeyin değişebileceğini düşünmüştüm."
"Değişti mi peki?"
"Evet."

"Ne yönde?"

"Seni sevmeye başladım. Bunu beklemiyordum. Benim suçum, senin değil."

"Ya şimdi?"

Ellerini üzerimde dolaştırdı; sesinde şaşkınlığa benzer bir şey vardı. Doğruyu söylüyordu; bunu yapmaksa güçtü. Bakışlarını kaçırarak dedi ki, "Galiba kendi ağıma düştüm."

Dönüp ona sarılabildiğim kadar sıkıca sarıldım.

"Senin için bir tuzak ya da bir kapan olmayı hiçbir zaman istemem."

Sonra, ağladığı için, ona Kızıl Tilkinin Öyküsü'nü anlattım.

Bir avcı, bir prensese âşıkmış. Bu kadar basit.

Her sabah ona ormanın hazinelerini getirirmiş. Karacalarla yaban domuzları getirirmiş. Kurt postuyla manda derisi getirirmiş. Çıplak elle bir arslanla boğuşmuş; herkesin korktuğu ihtiyar kara ayıyı yakalamış. Hiçbir şeyi kendine saklamamış. Prensesin onu sevmesinden başka bir şey istemiyormuş, ama prenses onu sevmiyormuş.

Prenses bir gün nedimeleriyle birlikte atla gezerken karşısında kızıl bir tilki görmüş. Hiçbir tilki bu kadar kızıl olamazmış. Prenses, ileri uzattığı bacaklarıyla havanın yüzeyinde dümdüz uzanır gibi görünen tilkinin koşuşunu izlemiş. Tilki bütün gün yanlarında kalmış; prenses huzursuz olmuş.

O gece prenses aynaya baktığında, tilkinin kızılının, kendi teninin aklığında kusursuz duracağını düşünmüş. Tilki kürkünün duygusunu hayal ederek boynunu, boğazını okşamış. Kış yaklaşmaktaymış.

Ertesi sabah avcı geldiğinde prenses demiş ki, "Beni seviyorsan bana o tilkinin postunu getir."

Avcı demiş ki, "Benden ne isterseniz isteyin, ama onu istemeyin."

"Demek beni sevmiyorsun," demiş prenses.

"Yıldızlar arasında avlanır, Büyük Ayı'yı, Boğa burcunun yıldızını vururum, ama benden kızıl tilkiyi istemeyin."

Prenses kızgınlıkla çekip gitmiş.

Günler, geceler sonra, verilmiş sözler kadar hafif kar taneleri düşmeye başladığında, avcı, prensesin yanına gelmiş; ona kızıl tilkiyi getireceğine söz vermiş. Bir tek koşulu varmış.

"Söyle."

"Tilkinin size canlı getirilmesi gerekiyor."

"Koşulu kabul ediyorum."

. . .

Avcı, sarayı terk etmiş; üç hafta boyunca ortada görünmemiş. Hava soğumuş; karlar hüzün kadar ağırlaşmış. Prenses dışarı baktığında beyazlıktan başka bir şey görmüyormuş.

Yoksa görüyor muymuş?

Üçüncü haftanın son sabahında prenses her zamanki gibi kulesinden dışarı bakmış ve karları yakan, ateşten bir çizgi görmüş. Kızıl bir çizgi karlar arasında hızla ilerliyor, iki yanındaki karları bahar gelmiş gibi eritiyormuş. Durmadan, duraklamadan, bir yandan diğer yana ilerlerken hiçbir iz bırakmadan, kızıl tilki karların ıssızlığında saraya kadar koşmuş.

Prenses de koşmaya başlamış, yüksek kulesinin döner merdivenlerinden aşağı inip bembeyaz avluya çıktığında, tilki, hızlı soluklarının kızıl buharı arasında Prensesin ayaklarının dibine uzanmış.

Prenses elini uzatıp eğildiğinde tilki onun elini yalayarak gözleriyle yalvarmış. Prenses ona dokununca apak eli, kalın kürkün kan kadar yumuşak ılıklığına gömülmüş.

Sonra prenses ayağa kalkıp adamlarından birine işaret etmiş. Yüzü kararlı ve soğukmuş. Uşağına bıçağını çıkarıp tilkiyi ensesinden tutmasını söylemiş; sonra bir saniye, yalnızca bir saniye duraklamış; yiğitçe yalvaran gözlere, en ufak direnme göstermeyen güçlü kafaya son kez bakmış.

Uşak tilkinin boğazını kesmiş; kanlar avlunun buzlu taşlarında ılık bir pınar gibi akarken, uşak, elinde tuttuğu şeyin ağırlığıyla sendeleyip düşmüş. Tilki yok olmuş; avluda avcının ölüsü yatıyormuş.

Kollarımda yatıyordun.

"Senden, verebileceğinden fazlasını istemek istemiyorum," dedin.

"Birşeyler isteyen benim."

"İkimiz de istiyoruz."

"Peki yanıt ne?"

"Bu değil."

"Burada birlikte oluşumuz bir yanıt gibi görünüyor."

"Dışarıda bir dünya var."

"Emin misin?"

"Yine başlama."

"Dünya ister olsun ister olmasın, ben seni yanımda istiyorum."

"Her şey fazla yoğun. Altı ayda birbirimizi tüketiriz."

"Ateş kendini yakmaz."

"Yanıp tükenir."

"Bak, evliliğinden benim için vazgeçmeni istemiyorum."

"Demek şimdiden yoruldun?"

"Ondan kendin için vazgeçmeni istiyorum."

Yataktan kalktı. Bu konuşmadan nefret ediyor; ben de öyle. Neden tıpkı işlediğimiz bir suça geri döner gibi buraya dönüp duruyoruz?

Peşinden gidip, üzüntüyle, hafifçe omzuna dokundum. "Öğle yemeğimizi hazırlayayım."

Mutfağa girdim. Yemeği severim. O apaçıklığı, o doğrudan hazzı. Sade, kesinlikle taze ve taze pişmiş yiyecekleri severim. En kötü zamanlarımda, tıpkı şimdi olduğu gibi, hiçbir şeyin bana bir anlam ifade etmediği zamanlarda, karışıklığa zorla düzen getirmenin bir yolu olarak birşeyler pişiririm. En azından bir konuda kendimi toparlamanın bir yolu olarak. Böylece ellerimi yatıştırırım.

SALSA DI POMODIRI

Erik büyüklüğünde bir düzine domates alıp düşmanınızmış gibi uzunlamasına dilimleyin. Kapaklı bir tencereye yerleştirerek on dakika ateşte tutun.

Bir soğan rendeleyin ama ağlamayın.

Bir havucu küp biçiminde doğrayın ama pişmanlık duymayın.

Üzerindeki çizgilerle oluklar geçmişinizin çentikleriymiş gibi, bir kerevizi parçalara ayırın.

Domatesleri de ekleyip, pes etmeleri için gereken süre boyunca hepsini kapaksız olarak pişirin.

Tuz, karabiber ve bir tutam şeker atın.

Hepsini bir elek, robot ya da karıştırıcı yardımıyla ezin. Unutmayın - sebze olan onlar, siz aşçısınız.

Ateşi kısın ve zeytinyağı koyun. Kaygan bir katılık için doğru dengeyi elde edinceye kadar her keresinde bir kaşık yağ ekleyerek ihtiyar bir cadı gibi karıştırmayı sürdürün.

Sıcak spagetti üzerine döküp servis yapın. Üstünü rendelenmiş taze parmesan ve doğranmış fesleğenle kaplayın. Ham duyguları da artık ekleyebilirsiniz.

Servis yapın. Yiyin. Yansıtın.

Dumanı tüten tabağı onun önüne koydum. Bir ağız dolusu aldı, sonra bir kere daha.

"Harika."

"İtalyancada yemeklerin tadı daha güzel oluyor."

Ağız dolusu spagettinin arasından boğuk bir sesle, "Kocam Oxford'da," dedi.

"Ya."

"Bugün oraya gitmem gerekiyor."

"Ben ne olacağım?"

"Ona senden söz ettim. Hakkındaki her şeyi anlatmadım elbette."

"Tam olarak ne anlattın?"

"Paris'te nasıl tanıştığımızı."

"Senin Paris'e gittiğini bilmediğini sanıyordum."

"Nerede olduğumu ona hep söylerim, ama kiminle olduğumu her zaman söylemem."

"Buna dayanabiliyor mu?"

"Aramızda bir anlayış var."

"Keşke bende de olsaydı."

"Bak, bir evlilik kendince hayatta kalmak zorundadır."

"Ya o evliliğin içindeki insanlar?"

"Bizde işe yarıyor."

"Tamam. Peki ya o evliliğin dışındaki insanlar?"

"İstemediği sürece hiç kimse buna karışmak zorunda değil."

"Kâğıt üzerinde basit görünüyor."

"Yazar olan sensin."

"Evet, eğer bunu ben yazıyor olsaydım derdim ki..."

"Ee, ne der*din*?"

Sustum. Üstün bir bilgeliğim yok; ardında bilgisizlikle korkuyu gizleyen o kendini beğenmişlikten kaçınmak istiyorum. O kadar çok yanlış yaptım ki, "Bunun böyle yapılması gerekir" diyebilecek konumda değilim. Her neyse, yaşam bir formül değil; aşk da bir yemek tarifi değil. Aynı malzemeler her keresinde başka türlü pişiyor.

İki kişi alın. Uzunlamasına dilimleyin. Kapağı kapatıp kaynatın. Bir evlilik, bir geçmiş, başka bir kadın ekleyin. Tat vermesi için de biraz şeker. Rastlantısal bir tanışmadan geçirin. Azar azar yağlayın. Bir yatağın üzerinde -yoksa içinde mi?- servis yapın. Sıcak tüketin ve üzerini ham duygularla kaplayın.

. . .

"Derdim ki, aşk uzunlamasına dilimler."

Susuyordu. İkimizin de maskesi düşmüştü. Doğrusu şu ki, yüreğini her türlü ilginç biçimde bölebilirsin - biraz şuraya, biraz buraya; büyük bölümü evde saklanır, birazıysa kanat çırpsın diye bozuk para gibi dolaşıma çıkarılır. Ama aşk, zihnin matematiğini yarıp geçer. Aşkın uzunlamasına darbesi, yüreği ikiye böler - içinde bulunduğun yürek, içinde bulunmayı istediğin yürek. Aşk ikiye bölmüşken yüreğini nasıl iyileştirebilirsin ki?

Dedi ki, "Bilmiyorum. Bunun nasıl biteceğini bilmiyorum."

Pazar günleri insana bir uzay gemisinin birdenbire gelip herkesi Mars'a götürmüş olduğu duygusunu veren kentte yürüdük.

Komisyoncular yoktu, bankacılar yoktu, açık olan bir tek dükkân yoktu. Otobüs durağında kimse yoktu, kimse taksilere el kaldırmıyordu. Arada sırada yanımızdan yavaş, meraklı arabalar geçiyordu; atlarına idman yaptıran iki de kadın polis vardı.

Bir kentin yollarında toynak sesleri duyduğumda, tuhaf bir "Neredeyim ben?" duygusuna kapılırım. Binalar sesi güçlendirir; tırıs giden iki atın sesi kulağa süvari birliği gibi gelir. Dönüp çevreye bakmazsam geçmiş peşimden geliyormuş gibi hissederim; süt arabalarının tıngırtısını, ağır, tahta bira fıçılarının arabalardan indirilişini, üzerinde SUNLIGHT SABUNLARI yazan at arabasının sesini duyar gibi olurum.

Şimdi ardıma baksam, bir tablaya dizilmiş altın kaplama saatler satan yassı kasketli bir adamla, üzerine gazeteler yığılmış bir arabanın içinden bağırarak en son başlıkları duyuran delikanlıyı göreceğim.

Karşımdaysa İngiltere Bankası, Londra Duvarı* ve kocaman kırmızı bir otobüs var. Hafifçe dönüyorum; arkamda az önce sesini duyduklarımı göremesem de binaları görüyorum - Edward, Victoria, Georgia biçeminde binalar. Mağaza vitrinlerinin hemen üstünde Eski Londra başlıyor. Bu çelik kaplamalar, cam levhalar, parlak tabelalar bana ait, ama yalnızca bir kat yukarıya baktığımda geçmişin her zamanki gibi sapasağlam olduğunu görüyorum.

Düşünüyorum da, belki de zaman dikey olarak üst üste yığılıyordur; belki geçmiş, şimdi ve gelecek yoktur, yalnızca eşzamanlı gerçeklik katmanları vardır. Kendi gerçekliğimizi yer seviyesinde yaşıyoruz. Başka bir düzeyde, zaman başka bir yerde olacak. Biz de zamanın içinde başka bir yerde olacağız.

(*) Londra'nın Romalı istilacıların egemenliğinde olduğu 2. yüzyılda kenti korumak amacıyla yapılan duvar - ç.n.

"Zamanı geri döndürebilseydim seninle olurdum."
(Bunu daha önce nerede duymuştum?) "Benimlesin ya."
"Seninle tanışmadan önce bazı seçimler yaptım."
"Yaşamımın bütünü tek bir karardan daha fazlasını içerir."
"Bazı kararlar diğerlerinden daha önemlidir."
"Bu da onlardan biri."
"Ne demek istiyorsun?"
"Bunun bir ya / ya da durumu olduğunu söylüyorum."
"Ya sen ya o mu?"
"Hayır. Ya aynı yaşam ya da farklı birşeyler."
"Yaşamımdan hoşnutum."
"Iyi. Olduğu gibi korumaya bak."
"Ama bu seni de içeriyor."
"Hayır. Hayır içermiyor."

Bunu yapamam. Daha önce de burada bulunmuştum; bu, manzaralı bir oda değil. Elimdeki tek güç, geri çekilmenin eksi gücü. Geri çekilmezsem hiç gücüm kalmaz. Kişilerden birinin hiç gücünün olmadığı ya da eksi gücünün olduğu bir ilişki, ilişki değil, efendiyle köle arasındaki bağdır.

"Tanrı aşkına, bırak biraz nefes alayım!"
"Bunun için benim son nefesimi vermem gerek."

Sonra düşünüp duruyorum, ben neden böyleyim? Neden?

Annemle babamın, çocukluklarında sevgi görmediklerini, birbirlerine sevgi duymadıklarını ve beni de sevmediklerini söylemek bence adil olur. Ortada sahiplenme, korku, aşırı duygusallık, tutku vardı, ama sevgi yoktu. Bu bende belirli yokluklar ve belirli yoğunluklar bıraktı.

Yokluklar, gerçek bir aile, bağlanma, ait olma duygusunun yokluğu. Yoğunlaşansa gerçekte sevgiye duyulan öz-

lem - özgürlük, bolluk, eliaçıklık, tutku biçiminde yoğunlaşan sevgi özlemi. Dante'nin "güneşi ve diğer yıldızları hareket ettiren sevgi" dediği şey.

Bu sevgi var. Belki de var olan tek şey o. Bu sevgi, gömülü hazine. Gömülü hazine gerçekten orada.

Parçalar, ipuçları, izler, harfler beni devam etmeye zorluyor. Bazen yakınına geldiğim oluyor, ama tıpkı Kutsal Kadeh Tapınağı'nın önündeki Lancelot gibi, içeri giremiyorum. Belki de hiç giremeyeceğim.

Yüzünle, bedeninle, yürürken, uzanırken, yemek yerken, okurken, aşkın silueti oluverdin. Sana dokunduğumda, senden daha derin bir şeye dokunuyorum. Bu da benim içimdeki bir şeye dokunuyor, başka türlü ulaşılamayacak kadar dibe gömülmüş bir şeye.

Acı çekiyorum. Kendimi denemek için, ölçmek için, bundan nelerin çıkarılabileceğini görmek için acının önüne atılıyorum - kendimi kapanmaktan korumak için. Yarayı kapatmak istemiyorum.

Aşk, yaralar. Ellerle ayakları delip parçalamayan bir aşk yoktur. Aşkın şiddetli mutluluğu, aynı zamanda aşkın şiddetli acısıdır. Acının peşinden koşmuyorum, ama acıyor. Acı çekmenin peşinden koşmuyorum, ama acı çekiyorum. Ürkmemek, uğraşmamak, aşkın yolundaki bu şeyleri görmezden gelmek en iyisi. Kolay değil, bu aşk kolay değil, ama yalnızca olanaksız olan uğruna çabalamaya değer.

Kutsal Kadeh efsanelerinde, dünyanın en iyi şövalyesi Lancelot, Kutsal Kadeh'i hiç göremez çünkü Guinevere'e duyduğu sevgiyi bir kenara atamaz. Bundan çıkarılacak ders, insansal tutkuların tanrısal aşkın yerini tutamayacağı ve bu tutkuların bizim sevgiyi tam olarak hissetmemize engel olduğudur. Aziz Paul'den bu yana Hıristiyan düşüncesinin temeli bu olmuştur.

Başka türlü bir okuma da yapılabilir. Lancelot'un başarı-

sızlığının nedeni Guinevere'den vazgeçememesi değil, sevginin simgesi ile temsil ettiği şeyi birbirinden ayıramamasıdır. Tüm insansal sevgiler, evrene güç veren vahşi, pervasız, doymak bilmez, yok edilemez sevginin bir tiyatro yapıtı gibi canlandırılmasıdır. Ölüm nasıl her yerde ve kaçınılmazsa, sevgi de öyledir, yalnızca bunu bilmemiz gerekir. Bunu birbirimiz aracılığıyla öğrenebiliriz. Sevgim ne kadar uysalsa, sevgi olmaktan o kadar uzaklaşmış demektir. Öfkede, sıcaklıkta, özlemde, tehlikede, aşkın doğasından birşeyler buluyorum. Sana olan tutkumda, sevginin ateşi içinden yürüyüp geçebilmek için, doğru sıcaklıkta yanıyorum.

İşte bu yüzden bana neden seni daha sakin sevemediğimi sorduğunda, seni sakin sevmenin seni hiç sevmemek olduğunu söylüyorum.

BALONLARI GÖSTER

Gübre Evi'nde yılda bir kez avlumuzun kapılarını açıp dışarı çıkar, üçümüz birlikte Kıra giderdik.

Kır, çok büyük bir yerdi. Gübre Evi dışındaki her yer ve her şeydi.

Gezi, dikkatle tasarlanırdı. Şapkalar da dahil olmak üzere en iyi giysiler giyilirdi; saat tam dokuz ile altı arasında dışarıda olmamıza izin vardı. Babam Kıra her gün giderdi, ama o erkekti ve ticaret yapıyordu.

Günü geldi. Annemle babamın elinden tutarak büyük kapıların iki yana açılmasını izledim. Babam, önceki gece kapıları yağlayıp dikenli telleri sökmüştü. Bir araba aküsüne bağlı olan kapılar, kendi kendilerine açılıp kapanabiliyorlardı. Sessiz, uğursuz çağrılarıyla işaret ettikleri yer ise...

"Vaat Edilmiş Topraklar," dedi annem.

"Ben orayı Kır sanıyordum."

"Vaat Edilmiş Topraklara ulaşmanın tek yolu Kırdan geçiyor."

"Öyleyse neden oraya daha sık gitmiyoruz?"

"Günaha çağrı."

Dışarı çıktık.

Woolworth's'ün önünden geçtik - "Ahlaksızlık yuvası." Marks & Spencer'ın önünden geçtik - "Eşitsizlik." Cenaze levazımcısı ile dönercinin önünden geçtik - "Aynı fırını paylaşıyorlar." Çörek büfesinin ve ay yüzlü büfe sahiplerinin önünden geçtik - "Akraba evliliği." Köpek traş salonunun önünden geçtik - "Hayvanilik." Bankanın önünden geçtik - "Tefecilik." Sivil Yardım Bürosunun önünden geçtik - "Komünistler." Anaokulunun önünden geçtik - "Evlenmemiş anneler." Kuaförün önünden geçtik - "Gösteriş." Bir keresinde annemin altın dişini rehin vermeye çalıştığı kuyumcunun önünden geçtik ve sonunda kızarmış ekmekle fasulye yemek üzere Palatinalı denen bir kafeteryaya girdik.

Hâlâ Vaat Edilmiş Toprakları merak ediyordum.

"Demek Vaat Edilmiş Topraklara ulaşmanın tek yolu Kırdan geçiyor; peki, Vaat Edilmiş Topraklara ulaşınca ne buluyorsun?"

"Gömülü hazineyi."

"Peki onu bulunca ne yapıyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Niye bilmiyorsun?"

"Çünkü onu hiç bulamadım."

"Vaat Edilmiş Toprakları gördün mü?"

"Hayır."

"O halde öyle bir yer olduğunu nereden biliyorsun?"

"Haritada var."

"Hangi harita?"

Yüreğinin olduğu yere vurdu.

Yüreğinin olduğu yere vurdu ve başını çevirdi. Kuşkuculukla safdilliğin tuhaf bir karışımıydı. Yüreğinin söylediklerine inanıyordu ama asla ona uyamıyordu. Yüreği, uzaklara uçup gagasında öykülerle dönen bir kuş gibiydi. Onu duyuyor, ama peşinden gidemiyordu. Yakın yerler bile çok uzak görünüyordu. Annem topaldı. Vaat Edilmiş Topraklarsa her yerden daha uzaktı, ama annem onun var olduğunu biliyordu.

Palatinalı kafeteryasının buğulu camının ardından, caddede bir aşağı bir yukarı yürüyen insanları izledim. Vaat Edilmiş Toprakları bulana kadar kırk yılımı Kırda geçirmek zorunda kalıp kalmayacağımı merak ettim. Ve acaba kırk yılın sonunda, niçin yola çıktığımı hatırlayacak mıydım?

.

O gece ateşin başında oturduk, annem, babam ve ben. Komplocular gibi oturduk, yüzlerimizde ateşin ışığı, yüreklerimizde ateş. Zamanın kıyısındaki melekler gibi oturduk, ışıltılı, duyarlı. Tutkularımızın bıçak sırtındaydık. Oluşturduğumuz çember, boşluğa karşı bir büyü, umudun çevresine çizilmiş bir çizgiydi. Bundan sonra olabileceklerin kapkara uzayına sendeleyerek adım attık.

Hazine hakkında konuşuyorduk.

"Gençliğimde," dedi annem, "yıldırım çarpmış, içi oyuk bir ağaç vardı; ağacın gövdesinden içeri girip orada üç dakika durmaya cesaret eden kişi, yıldırımın gücünden bir parça alırdı. Onların kim olduğunu hemen anlardınız, çünkü çevrelerinde bir pırıltı olurdu. Ondan sonra nereye gitseler, liraya dönüşen bir kuruş ya da bir kapıyı açan bir anahtar bulurlardı."

"Sen hiç orada durmadın mı?" diye sordu babam.

"Durdum; bulduğum para buydu..." Elini yabancı paralar kovasına soktu. "Bulduğum anahtar ise şu." Şömine rafının üstünde bir sitem gibi asılı duran paslı, eski bir anahtarı işaret etti.

"O anahtar hiçbir yere uymuyor," dedi babam.

"Kapısını bekliyor," dedi annem.

Anahtara yakından baktım. Daha önce hiç bakmamıştım. Tüm tanıdık nesneler gibi görünmez olmuştu. Hem bakacak ne vardı ki? Paslı bir çember, paslı bir çubuk ve paslı bir baş. Pasla paslanmış bir evde yalnızca fazladan on beş santimlik bir pas parçası.

sEçıCı

"İşte, artık biliyorsun."
"Neyi biliyorum?"
"Neden azla yetinemediğimi."
"Az, çoktur."
"Hayır, yalnızca azdır."
"Anımsıyor musun - Paris'te..." (Duraksadı.)
"Paris'le ilgili her şeyi anımsıyorum."
"Mermer masadaki yağmuru nasıl sildiğini..."
"Kolumla..."
"Sonra da alnımdaki yağmuru silmiştin..."
"Parmaklarımla..."
"Dudaklarınla silmeni isterdim."
"Ben de."
"Elde edilmen güçtü."
"Yeterince güç değildi. Hayır demeliydim."
"Hayır demiş olmak ister miydin?"
"Hayır."

Suskunduk. Söylenecek hiçbir şey kalmadığı zaman olur ya, öyle suskun.

"Öp beni."

Evet. Her zaman. Seni bir daha hiç görmediğimde bile. Konuşmadan sonra öpücükler. Senin için hissettiklerimin sessiz filmi. Dudaklarımız bir şey söylüyor, bambaşka bir şey yapıyor. İngilizce tartışıyor, Fransızca sevişiyoruz. Seni öptüm, yine tavanarasındaki o odadaydık. Özel dünyamızda. Vaat edilmiş toprağımızda.

İncil'deki öyküde şöyle olur:

Kırk yıl boyunca Kırlarda dolaştıktan sonra seçilmiş halk Vaat Edilmiş Toprağa gelir. Üzümler o kadar ağırdır ki bir tek salkımı taşımak için iki kişi gerekir. Sığırlar, fil büyüklüğündedir. Sütle balın aktığı topraklar oradadır, tam orada, gözlerinin önünde, yamacın öte yanındadır. İsrailoğulları şanslarına inanamazlar. İşte olmuştur.

Sonra...

"Üzümler bu kadar büyükse, şarap, içilemeyecek kadar sert olur."

"Şu sığırlar! Ne kadar çok yiyeceğe gereksinimleri olacağını bir düşünsenize!"

"İneklerin memelerini tutamadım."

"Ve bal! Her yerde bal var!"

"Arılar dev gibidir herhalde."

"Sürüyle dev arı! Oy, oy oy..."

"Dağ arslanları! Dağ arslanları balı çok sever."

"Çekirgeler de balı çok sever."

"Burada yaşayan insanlar zaten var."

"Çok iri olmalılar."

"Bütün o süt ve bal. Nasıl bir beslenme bu."

"Hepimiz öleceğiz."

"Baksanıza, Kır o kadar da kötü bir yer değildi."
"Rüzgârlı, soğuk, çorak, tozlu..."
"Bir sürü kum."
"Ama o kadar da kötü bir yer değil."
"Belki başka bir Vaat Edilmiş Toprak bulabiliriz."
"Daha az balı, daha küçük inekleri olan."
"Çocuk haklı. En azından Kır bizim."

Dedim ki, "Çekip gideceksin değil mi?"
"Bunu yapmak zorundayım," dedi.

. .

Taksi tutup Paddington İstasyonu'na gittik. Oxford'a giden bir tren yeni kaçmıştı, bu yüzden Costa kahve evinde oturup kapuçinoyla *tortina* söyledik; house müziği ve istasyon anonslarını bastırarak konuşmaya çalıştık. Söylenecek fazla bir şey yoktu.
"Bunu Paris'te bitirmeliydik."
"O zaman bir anıdan başka hiçbir şey olmayacaktı."
"Mutlu bir anı," dedi.
"Capri'de bir olasılığa dönüştü."
"Biliyorum."
"Bir kapı açıldı. Boş duvarda bir kapı."
"Aşk, boş duvarda bir kapıdır."
"Beni seviyor musun?"
"Evet."
Bilmem gereken bir şey vardı.
"Capri'de -"
"Evet..."
"Seni bulmaya geldiğimde -"
"Evet."
"Tehlikeye atılmak istediğinden emindim."

"İstiyordum."
"Öyleyse yolunda gitmeyen neydi?"
"İstiyordum."
"Anlamıyorum."
"Yapamadım. Tüm yaşam örgümü çözüp açamam."
"Yine de Londra'ya geldin."
"Seni bir kez daha görmem gerekiyordu."
"Sorun ne? Para mı?"
"Hayır."
"Öyleyse ne?"
"Kendi geçmişimden kopup sürgün olamam."
"Ben senin geçmişini istemiyorum."
"Aynı şey. Bir kez daha sıfır yılından başlayamam."

Demiryolu istasyonu. Varış yeri. Kalkış yeri. Geçiş bölgesi. Tek elinde taşıdığı bavuluyla ne kadar hafif görünüyordu. O bavulun içinde bir evlilik, Amerika, hakkında hiçbir şey bilmediğim bir yaşam vardı. O bavulun içinde, tanımadığım odaların hiç açmadığım kapıları vardı. Bavula mektuplar, bir adres defteri, bir mağazanın alışveriş kartı ve hiç gitmediğim, şimdi de gitmeyeceğim yemekli toplantılar doldurulmuştu. O bavulda arkadaş davetleri ve hiç dinlemediğim istasyonlara sabitlenmiş bir araba radyosunun ayarları vardı. O bavulda kötü rüyalarla gizli umutlar vardı. Kirli iç çamaşırları naylondan yapılmış özel bir bölmedeydi. Çocukluğu da bavuldaydı - büyüdüğü zaman aynanın iltifatlarına hiçbir zaman inanmamış, güzel, sık saçlı bir kadın olan, saç örgüleri dağınık, beceriksiz bir çocuk. Kocası da bavulun içindeydi ya da belki bavulun yanına bağlanmıştı, genelde cankurtaran sandallarının konduğu yere.

Birdenbire ağırlaşan, taşınamayacak kadar ağırlaşan bavula baktım ve onun bu bavulu asla yanında sürükleyemeyeceğini

anladım. Haklıydı - ya bu bavulun gitmesine izin vermek gerekecekti ya da onu eve götürüp yeniden boşaltmak.

"En iyisi çekip gitmek," dedim.

"Beni dinlemiyor muydun?"

"Evet. İkimiz demek istiyorum. Birlikte. Sen kendi yaşamından. Ben kendiminkinden."

"Neler söylüyorsun?"

"Ben de her şeyi geride bırakırım."

"Sen delisin."

"Herhangi bir yerde çalışabilirim. Evimi satabilirim."

"Öyle olsa nereye giderdik ki?"

"İtalya? İrlanda? Nereye gitmek istiyorsun? Paris?"

"Bunu yapamazsın."

"Yaparım. Yapacağım. Sen de yaparsan."

Beni ne durduracaktı ki? İnsanın şu yaşamda bir çatıdan, yiyecekten, iş ve aşktan başka ne gereksinimi vardır ki? İşte sevdiğim insan buradaydı. Çalışabiliyorum. Çatının nerede olduğuyla yiyeceğin nerede olduğununsa bir önemi yok.

"Sen geçmişinden vazgeçersen ben de kendiminkinden vazgeçeceğim," dedim.

(Bavuluna baktı.)

"Giysilerimi, kitaplarımı ve kediyi getiririm. Hepsi bu."

(Bavulu büyüyordu.)

"Mobilyalar alır, yeni bir başlangıç yaparız. Yeni dostlar ediniriz."

(Bavul kahve evini dolduruyordu.)

"Nehre bakan bir daire kiralarız."

(Bavul duvarlara baskı yapıyordu.)

"Bir yatak, bir sandalye ve sabah güneşi."

(Bavul göğsüme baskı yapıyordu.)

"Pencereleri açınca kuşlar gibi oluruz."
(Bavul göğüs kafesimin içindeydi.)
"Mutluluğumuz, kuşların uçuşu gibi olur."

. .

Bir anons yapıldı. Oxford'a giden 4.15 treni 9. Peronda duruyordu. Ayağa kalktın. Bavulunu aldın.

Tıslayan kirli trene doğru yürüdük; walkman takmış biriyle *Hello!* dergisi okuyan bir kadının karşısında sana bir yer bulduk. Milletin duygusal ve kültürel yaşamı bu. Büyük jestlerin yavan kaçmasına şaşmamak gerek. Çevrendeki her şey hayır derken nasıl evet diyebilirsin ki?

Evet deseydin çok korkardım; bu bir hata da olabilirdi ama üzerime düşeni yapmış olurdum. Nasıl geri dönebiliyorsun? Ben nasıl geri dönerim? Şimdi büyük olasılıkla yine evimi satacağım. Yaşamımın bir anlamı yok. Olabildiği kadar temiz bir biçimde yeniden başlamak, yaşamıma anlam katmamın tek yolu. Tren, istasyon, gürültü anlamsız. Gidişin saçma. Buna dayanamıyorum. Oturuyorum ve elini tutuyorum.

"Gel benimle. Şimdi gel benimle."

Burada iki son var. Sen seç.

. . .

Kalkışa iki dakika. Elini tutuyorum. *Hello!* dergisi okuyan kadın, gerçek duygulara tanıklık etmekten açıkça tiksiniyor ve başka bir yere oturmak üzere ayağa kalkıyor. Walkmanli delikanlı ayaklarını onun koltuğuna yaslıyor.

Tren kalkıyor, şimdi kalkıyor; bakışlarıma karşılık vermi-

yorsun. Seninle gelemiyorum. Benimle gelmiyorsun. Düdük ötüyor. Kapanan kapıları açılmaya zorlarken sıçramam gerekiyor. Sonra yine dışarıda kalıyorum, peronda yürüyorum, imdat kolunu çekmeni işaret ederek daha hızlı, daha hızlı yürüyorum. Çek şunu. Tren durur. İnersin, çantanı bırakır ve benimle gelirsin. Artık koşuyorum. Hâlâ zaman var, zaman var. Sonra bir an geliyor ve zaman o kadar durgunlaşıyor ki artık duruyor; trense sonsuza dek ilerliyor.

Kalkışa iki dakika. Elini tutuyorum. *Hello!* dergisi okuyan kadın bana gülümsüyor. Benim için üzülüyor.

Bana bakıyorsun, hâlâ bir şans var. Aşkım, her şeyi tehlikeye at, başka yolu yok.

Düdük ötüyor. Elini tutmayı sürdürerek ayağa kalkıyorum; birden sen de ayaktasın; kapı geçmişinin üzerine, bavulunun üzerine kapanır ve kadın, çantanı bıraktığını umutsuzca işaret ederken ikimiz de kapanan kapının dışında kalıyoruz.

Tren artık hızlanıyor, zamanı da yanında götürüyor ve biz, zamanın olmadığı bir saniye buluyoruz. Senin yaşamınla benimki arasında çarpan bir saniye.

Sonra saat yeniden tıkırdamaya başlıyor ama biz birlikteyiz. Tren bizsiz ilerliyor.

tuhaf

Gece.

Ekranımın başında oturmuş, bu öyküyü okuyorum. Karşılığında öykü de beni okuyor.

Bu öyküyü ben mi yazdım, yoksa tıpkı bir cam parçasının ardından bir ateşin ilk kıvılcımını çakan güneş gibi içimden geçerek öyküyü yazan sen miydin?

Camın ötesi karanlık. Kımıldayan suretler öte yanda mı, yoksa arkamda, yanımda, odanın içindeki yansımalarda mı anlayamıyorum.

Konumumu tam olarak bildiremiyorum. Koordinatlar değişiyor. "Nerede" olduğumu söyleyemem, yalnızca "Burası" diyerek sana anlatabilmeyi umut edebilirim, atom ve rüya.

Neden öyle başladım, Ali ve laleyle?

Zamanın içinde bir yarık açmak istedim. Zamanı tümüyle kullanabilmek için onu dikey olarak kullanıyorum. Bir tek yaşam yetmiyor. Geçmişi, avıma yaklaşmak için sinsice sürdüğüm bir at gibi kullanıyorum.

Avım, zamanın içinde kapana kısılmış, olabildiğince hızla koşan sensin ve benim.

. . .

Keşfedilmekten kaçınmak için sürekli yoldayım. Kendi adıma birşeyler keşfetmek için sürekli yoldayım.

İşte yaşamım, çelikten bir bağla bir ucundan annemin karnına bağlanmış, sonra da Hintlilerin yaptığı ip numaraları gibi hiçlığin içine fırlatılmış. Sürekli olarak ipi kesip yeniden bağlıyorum. Kendimi yukarı çekiyorum, sonra aşağı kayıyorum. Gerilimin sürekliliğini sağlayan, gerilimin ta kendisi - olduğum şeyle olabileceğim şey arasındaki çekiş gücü. Kalıt aldığım dünyayla icat ettiğim dünya arasındaki savaşın çekişmesi.

İpe asılıp duruyorum. Yaşama olabildiğince şiddetle asılıp duruyorum. İp yer yer yıpranmaya başlarsa bile önemli değil. Tıpkı bir eğreltiotu ya da bir deniz hayvanının kabuğu gibi öyle sıkı bir biçimde sarılmışım ki, ben söküldükçe gerçekle hayal birbirinden çözülüveriyor, tıpkı uçlarından birbirlerine eklendikleri gibi - zamanın içine örülen yaşamın lifleri.

İp aynanın içinden, ekranın içinden geçerek bir ileri bir geri hafif hafif sallanıyor. Nedir benim yaşamım? Yalnızca uzayda sallandırılmış bir ip.

OTURUMU SONLANDIR

Zavallı Ali. Ona ne oldu? Soğanlarını hiçbir zaman Leiden'daki Botanik Bahçesi'ne götürmedi. Nehrin kıyısında bir tarla satın alarak Hollandalı hanımefendiler için bir sefa bahçesi kurdu.

Lale çılgınlığı iyi belgelendirilmiştir. Herhangi bir ekonomi kitabı ya da bahçıvanlık tarihi size bunu söyleyecektir. Lalenin daha sonra İngiltere'de, "bu soylu çiçeğin hazzına ortak olan pek çoklarının bulunduğu yerde" kazandığı başarıyı da anlatacaktır.

Ali'nin öyküsüyse iyi belgelendirilmemiştir; Hollandalı hanımefendilerin bu ateşli çiçek için buldukları kullanımlar çok gizli bir sır olarak saklanmıştır.

Bayan van der Pluijm adında Hollandalı bir hanımefendi, Hackney Kontu'nun kızına soğanlarla sapların en iyi biçimde nasıl düzenleneceğini öğretti; uygulama kısa zamanda yayıldı. Pek az erkek, eşinin ve kızlarının Doğu'dan gelen bu Egzotiğe duydukları gerçek tutkunun farkındaydı; erkekler uğraşıp didinip kadınları hoşnut kılma eğiliminde olduklarından ve kumar oynamayı sevdiklerin-

den, çılgınlığın içine şiddetli bir arzu karıştırmak gayet kolaydı.

Ali, soğanlarını çözüp sevecen toprağa ekerken, kutsal kitaplardaki git ve çoğal buyruğuna uymaktaydı. Gerçekten de çoğaldı -soğanlar, testisler, servet ve dostlar- çünkü modaya uyan her hanımefendi, nazikçe boyun büken bahçede yürümek, insanlarla lalelerin paylaştığı o enfes çeşitlilik özelliğini yaşayabileceği bir ağacın altında uzanabilmek için can atıyordu.

En azından bir erkeğin, olan biteni bildiğine işaret eden resimli bir kanıt vardır.

Rembrandt'ın, karısı Saskia'yı bereket ve doğurganlık tanrıçası Flora olarak betimlediği 1633 tarihli resminde Saskia / Flora bir gelin buketini manidar bir biçimde haz bölgelerinin yakınında tutar. Buketin merkezinde, başını kaldırmış açmakta olan bir lale vardır.

Rembrandt. Yaşamı boyunca kendi resmini en az elli kere yaptı, sayısız çizimler karaladı, yirmi tane kalıp bıraktı. Bunu daha önce hiçbir ressam yapmamıştı. Hiçbir ressam, bu kadar çarpıcı bir biçimde kendini yapıtının hem öznesi hem de nesnesi haline getirmemişti.

Resim her keresinde değişir. Ressam özenle giyinir, zırh kuşanır, üstüne bir şapka ya da bir pelerin geçiriverir. Yüzü yaşlanır, kırışır, yeniden kırışıksız hale gelir. Bunlar fotoğraf değildir, bu tiyatrodur.

Rembrandt neden kendini kendisinin dekoru olarak kullandı?

Hmm, çünkü oradaydı ve en az bunun kadar önemlisi, çünkü orada değildi. Kendi sınırlarının yerini değiştiriyordu. Ağır ağır başka benliklere doğru hareket ediyordu. Kendini resmettiği bu portreler, bir tek yaşamın değil pek çok yaşamın kayıtlarıdır - birbiri üstüne yığılmış, kimi za-

man ressamın içinden yüzeye çıkarak boyaya karışan yaşamlar.

Durağan nokta, hakkında yaşamöyküsünü yazabilecek kadar bilgi sahibi olduğumuz ressamın kendisi. Ancak durağan nokta yalnızca ana üs - ilginç olansa buradan çıkarak yapılan yolculuklar. Rembrandt'ın resimleri, dışarıya yapılan yolculuklardır; katedilen ruhsal uzaklıksa ışık hızıyla ölçülebilir.

Işık, Ali uyurken yüzünü karanlık ve gölgelerden oluşan bir palete çevirmişti. Yine Türkiye'de, annesinin patlıcanlarıyla domateslerine mi gözkulak oluyordu? Erkek çocuğu giysileri içinde ürkekçe orada durmuş, kendisi ne kadar kısaysa o kadar uzun boylu öyküler anlatıyor olabilirdi.

Anlattığı öyküler onu artık canlı olamayacağı kadar ihtiyarlatmıştı. Bazılarıysa onu henüz doğmamış bir bebek haline getiriyordu. Bir madeni para döşeme tahtalarının arasında nasıl kolayca yuvarlanırsa öyle kolaylıkla tarihteki boşlukların arasından kayıveriyordu. Ona ne sorarsanız sorun, göstereceği şey kendisiydi, tozlu ama utkulu - doğru yerde doğru zamanda ortaya çıkan iyi şans, gizli gözlemci.

Ali yaşamını öykü anlatarak kazanıyor. Birilerinin bunu yapması gerek. Öyküler onun tereyağı, ekmeği; hem kendi yemek hem de başkalarına sunmak üzere cebinde hep bir dilim taşıyor. Elindekinin tümünü paylaşıyor, sonra daha fazlasını üretmek üzere evine gidiyor.

Belki de Ali öykü anlatmıyor, belki de öyküler onu anlatıyor; bu kanıtlanmamıştır ama böyle olabilir. Kendini, hiç gerçekleşmemiş bir tarihle gerçekleşmesi olası olmayan bir geleceğin içine düğüm düğüm örerken, bağdaş kurmuş, zarif bir kilim dokuyan ve yaptığı motifte kendini bulan bir Türk'e benziyor.

Ali kendini zamanın içine dokurken Aziz Augustine'in haklı olup olamayacağını merak ediyordu. Ali'ye okuma öğreten bir Katolik, Aziz Augustine'in, evrenin zaman *içinde* değil zamanla *birlikte* yaratıldığını söylediğinden söz etmişti.

Bu, öyküler için de geçerli. Öykülerin tarihi yoktur. Ne zaman yazıldıklarını ya da anlatıldıklarını söyleyebiliriz, ama tarihleri yoktur. Öyküler, zamanla eşzamanlıdır.

Öykü anlatıcısı Ali, artık hiçbir şeyin ne zaman olduğundan emin değil. Oluş ve anlatı, tıpkı Ali'nin köyüne gelerek kırmızılı mavili bacaklarını tekerleklerdeki parmaklıklar gibi hiç durmamacasına, gitgide daha hızlı döndüren cambazlar gibi birbirlerinin üzerine yuvarlanıp duruyorlar sanki.

Ali hiç de aptal değil. Günlerden hangisi olduğunu, bir gün öleceğini biliyor. Ne kadar parası olduğunu, onu kendisinden almak isteyen kimselerden nasıl kaçınacağını biliyor. Nerede yaşadığını, küçük köpeğinin adını biliyor.

Bilmediği, gerçekten hiç bilmediğiyse, kendisinin nerede başlayıp öykülerin nerede bittiği. Nasıl bilebilir ki? Bildiklerini sanan insanlar gerçekliği apaçık olana göre tanımlıyor, Ali'ye de aynısını yapmasını öneriyorlar. Bunu yapar, memnuniyetle, ama onlara göre apaçık olan Ali için de apaçık olduğu halde Ali'ye göre apaçık olan onlar için apaçık değil.

Ali öykü anlatıyor. Kendini öykülerin içine koyuyor. Bir kez oraya girdikten sonra dışarı çıkması pek kolay olmuyor; anlattığı öyküler, yediği yemeğin içinde pişiyor, yatağındaki çarşaflara dolanıyor. Olduğu, icat ettiği her şey aynı öykünün, doğumla ölümün bile yalnızca birer işaret, duraklama, tempo değişikliği olduğu, süregiden tek bir öykünün parçası haline geliyor. Doğumla ölüm, yeni birer dil oluyor, hepsi bu.

Apaçık insanlar başlarını iki yana sallayarak, Ali mezara girdiğinde öykülerinin de kendisinin de sonlanacağını söylüyorlar.

Öyle mi olacak? Yoksa bu, Ali ağzında masalıyla yuvarlanırken diğer ağızlara, diğer masallara bir geçiş mi olacak?

OTURUMU SONLANDIRMAK İSTEDİĞİNİZDEN EMİN MİSİNİZ?

Harita. Hazine.

1460 yılında Papa II. Pius'un vaftiz oğlu Giovanni da Castro, Yakındoğu'dan İtalya'ya dönmüştü.

Pius, kaleme aldığı anılarında, olanları anlatıyordu.

Giovanni, ormanlarla kaplı dağlar arasında yürürken tuhaf bir bitkiyle karşılaştı. Şaşırmıştı; Türk hazinesini zenginleştiren şapın bulunduğu Asya dağlarında da benzer bitkilerin yetiştiğini anımsadı. İçlerinde mineral var gibi görünen beyaz taşları da fark etmişti. Aralarından birini ısırdı; tuz olduğunu anladı. Taşları eritti, deney yaptı ve şap elde etti.

Sonra Papa'ya gidip dedi ki, "Bugün size Türkler karşısında bir zafer getirdim. Yünü çeşitli renklere boyamakta kullandığımız şap sayesinde Türkler her yıl Hıristiyanlardan üç yüz bin düka altınını aşan paralar kopartıyorlar. Çünkü Puteoli yakınlarındaki Ischia adasında bulunan küçük miktarın dışında İtalya'da şap bulunmuyor; bu kaynaksa eski zamanlarda Romalılar tarafından kullanıldığından neredeyse tükenmiş durumda.

"Ama ben bu madde bakımından öylesine zengin yedi dağ buldum ki yedi dünyanın gereksinimini karşılar..."

Öyküyü Giovanni devralıyor.

Bütün bir gün odamda, sevgilimin kaybettiği inci küpeyi aramıştım. Akşam olduğunda huzursuz, umutsuzdum; hiçbir şey düşünemiyordum. Bana doğumdan ölüme kadar sürekli bir kaybediş gibi gelen yaşamlarımız hakkında düşünmek üzere yürüyüşe çıktım; kayıp, birdenbire beliren kazanç ve mutluluklarla maskeleniyor, bu da bizi talihimizin iyi olduğuna inandırıyordu, oysa bütün bu zaman boyunca bardak boşalıyordu.

"Ekmek yerine taş ye," dedim kendi kendime; bir kaya parçası alıp kemirmeye başladım. Tuzluydu. Dağdaki araştırmalarıma o zaman başladım.

En çok gereksinim duyduğumuz, en çok eksikliğini çektiğimiz şeyi bolca sağlayan bir değil yedi dağ bulduğum zamanki şaşkınlığımı düşünün. Çocukluğumdan beri bu dağlarda geziyordum. Çocukluğumdan beri, hayalini kurduğum zenginlik ve umutların üzerinde bir ileri bir geri yürüyüp durmuştum.

Aradığım her şey, ta başından beri ayaklarımın altındaydı.

Dünya zihindeki bolluğun aynasıdır.

YENİDEN BAŞLAT

Harita. Hazine.

Yaşamın içinde yolumu bulmama yardımcı olacak bir Netscape Navigator yok. Bunu kendim yapmak zorundayım; yardımcılarımsa hep beklenmedik ve tuhaf oluyor. Elbette belirlenmiş bir rotayı da izleyebilirim, anayolda satın aldığınız, hangi yoldan gitmeniz gerektiğini söyleyen şu şeyler gibi. Düzenlenen pek çok tur, hazırlanmış pek çok gezi var. Tek bir eski anıtı, tek bir yeryüzü kalıtı alanını bile kaçırmama gerek kalmaz. Yolun dışına bile çıkabilirim, ama okları izlemek koşuluyla. Eğer safariye çıkmak istersem, bir jipin güvenliğine sığınarak bunu da yapabilirim, ama kesinlikle, kesinlikle dışarı çıkıp arslanlara bakmamam gerek.

Neden?

Beni yerler.

Gerçekten de yakın zamanda bir arslan bir turisti yedi. Arslan daha sonra tuzağa düşürülerek vuruldu; avcılar karnını yardıkları zaman midesinde bütün bir bacak, ayak ve koşu ayakkabısı buldular. Turistleri arslan tehlikesine karşı uyaran bir de broşür.

Arslanlar tehlikelidir. Doğru.

Arslanlar Kırda yaşar. Doğru.

Vaat Edilmiş Toprakları başka nasıl bulabilirim ki, arslanlar aracılığıyla değilse nasıl?

Aradığımı bulabileceğimin bir garantisi yok. Bu beni vazgeçirmeli mi? Bu günlerde hepimiz garanti istiyoruz - artan rutubet, banka ödemeleri, çamaşır makineleri, bilgisayar parçalarının uyumu, soyağacı durumu, evlilik ve el feneri pilleri için garanti. Bunun nedeni yaşamda hiçbir garantinin olmayışı mı?

Hiçbir garanti yok. Tüm yapabileceğim, tehlikeyi göze almak.

Yıllar yıllar önce bir gün Gübre Evi'nden kaçmaya çalışmıştım. Bir merdiven alıp, bizi içeride, dünyayıysa dışarıda tutan yüksek duvara dayadım. Tepeye üç basamak kalmıştı ki merdivenin aşağıdan sallandığını hissettim. Beni ağaçtan elma düşürmeye çalışır gibi sallayanın annem olduğunu bilmek için aşağı bakmama gerek yoktu.

"Çabuk aşağı in!"

İndim; yere değdiğim anda annem de yüzüme iki tokat indirdi.

"Neyle oynadığını sanıyorsun sen?"

"Kırı görmek istemiştim."

"Orada hiçbir şey yok. Bunu biliyorsun."

"Orada hiçbir şey yoksa bana zarar da veremez."

"Hiçlik en tehlikeli şeydir."

"Neden?"

"Hiçbir şeyin olmadığı yerde birşeyler icat edersin. Boşluğa katlanamazsın. Orası yine bomboştur ama sen kendi kendine öyle olmadığını söylersin."

"Kendi kendime söylediğim şeyler doğrudur."

"Kendi kendine söylediğin şeyler yalnızca bir öykü."

"Bu da bir öykü - sen, ben, Gübre Evi, hazine."
"Bu, gerçek yaşam."
"Nereden biliyorsun?"
"Kimse bunu izlemek için para vermez."

Harap eve girmek üzere arkasını döndü. Sonra yeniden bana döndü.
"Bense bunu yaşamamak için her şeyimi verebilirim."
"Yaşama öyleyse. Değiştir."
"Hiç anlamıyorsun, değil mi?"
"Neyi anlamıyorum?"
"Bu, gerçek yaşam."

Yıllar yıllar sonra bizi düşündüm, sen ve ben, Paris'te; her seçeneğe, her şansa sahip olduğumuzu söylüyordun sanki. Özgürmüşsün gibi davranıyordun, oysa sen bir fidye mektubuydun. Seni izlemek için bir bedel ödedim. Parmaklarını, kırmızı ağzını izledim. Soyunmanı izledim. Gidişini görememiştim.

Sonrasında yine ödemeye devam ettim; bedeli hiçbir zaman hesaplamadım. Buna değerdin. Tekrar tekrar buna değerdin. Yüreğimin sınırsız sermayesi var. Çek hepsini. Çek hepsini aşağı. Beni de tut, üzerine çek. Ne kadar vermem gerek? Her şeyimi mi? Tamam.

Işıltılı nehirle yumuşacık gece, verilmiş birer sözdü. Dünya yeni başlamıştı. Henüz yalnızca bir günlüktü. O gün, tanıştığımız gündü. Verilen söz ise, dünyanın her zaman yeniden başlayacağı. Geçmişin hiçbir birikimi onu durduramaz. Başka bir gün. Başka bir şans.

Buna hiç kimse inanmıyor mu? Sen inanmıyordun. Sana sunduğum hiçbir şey seni özgürleştiremezdi çünkü sen kendini özgürleştiremiyordun. Dikbaşlıydın, ama yine de yoldan gitmek istiyordun.

Bizi düşündüm, Paris'te yağmurdan kaçtığımız o akşamüstünü. Güneş çıkmıştı; kaldırım taşları parlıyordu. Caddeler gümüş kaplanıp bir aynaya dönüşmüştü sanki; Louvre'un camdan piramidinde, yağmurun düz, pürüzsüz aynasında çoğalan binaları, heykelleri ve kendi yüzlerimizi görebiliyorduk.

Tufandan sonraydı. Geçmiş boğulmuştu, ama biz kurtulmuştuk. Aynanın katmerli olasılıkları arasında, istediğimiz herhangi bir yönü seçebilirdik.

Ceketlerimizin kenarlarından ve yüzüne dökülen saçlarından yağmur damlaları süzülüyordu. Her biri eksiksiz birer dünya, geleceğimizi saklayan birer billur küreydi. Bırak düşsünler. O kadar çok şans, o kadar, o kadar çok gelecek vardı ki. Alnındaki yağmur damlalarını sildiğimde, sonsuzluklar, kendisinden yapıldıkları sulara ayrışıyordu. Üzerinden dünyalar damlayan birer evrendik biz. Tek yapmamız gereken, seçmekti.

"Nuh da böyle hissetmiştir herhalde."

"Sırılsıklam mı?"

"Özgür."

Hayal et.

Sel suları çekiliyor; gemi, Ağrı Dağı'nın tepesine gelip yerleşiyor. Kumru, ağzında bir zeytin dalıyla dönüyor.

Hayal et. Yıllar, yıllar sonrası, toprak çoktandır kuru, verimli; gemi hâlâ orada, bir andaç noktası gibi dağın tepesine demir atmış.

Hayretle dönüp tekrar bakıyorum. Orada olduğuna inanamıyorum - hiçbir zaman olmamış bir şeye saçma, olanaksız bir tanıklık.

Ama oldu. Bize oldu.

Aşkı ne sular söndürebilir ne de tufanlar boğabilir.

Sen ve ben, caddeler boyunca, el ele, tıpkı takımyıldızların arasından fırlamış ikizler gibi.

Önümüzde koca bir dünya vardı. Gün, geçmişle gelecekten arınmış, masumdu. Kararlar, yapılacak işleri anımsatan notlar yoktu, yalnızca gün vardı, içinde de biz.

Safran renkli cübbeler giymiş iki Budist, taşınabilir bir tapınağın önünde şarkı söyleyip dans ediyordu.

"Şimdi, burada ol," dedin.

"Ne?"

"Budistlerin Yolu."

.

Güldüm. Haklı olduğunu biliyordum. Bütün günü, beni haklı olduğuna inandırarak geçirdin; seninle sevişiğimiz zaman her şey o şimdilikte, o haklılıkta saklıydı.

Caddeler boyunca sen ve ben; ayak izlerimiz suda yanıyordu sanki. Yürüdükçe, yerden yükselen buğu bizi sarıyordu, sanki ayaklarımıza nal çakılmıştı.

Nal mı çakılmıştı, yoksa kızgın demirle dağlanmış mıydık? O gün beni damgaladın ve o yarayı hiçbir şey serinletemiyor.

KAYDET

Gece.

Spitalfields'da, evimdeyim. Dükkânın üst katında oturuyorum. Dükkânın üstündeki tabelada VERDE yazıyor; içeriyi kimse göremez. Eski ahşap çerçevelere sığdırılmış kocaman pencerelerde, en alttaki camlara kadar indirilmiş güneşlikler var. Saat tıkırdıyor, ama ancak sırası gelince. Tavanda gölgeler var - bir ayı kafası, bir bıçak.

Bir dakika sonra aşağıya, dükkâna inip yarın için birilerinin istediği bir öykünün parçalarını birbirine iğnelemeye başlayacağım. Umarım üzerine uyar.

Bu sırada kentin delikanlıları paydos yüzlerini takınmış, kravatlarını gevşetiyor, internetteki hisse senedi fiyatlarını unutarak içki içebilecekleri bir yer arıyorlar. Yandaki sandviççide biri hâlâ Parma jambonu dilimlemekte. Merdivenlerden inerken elektrikli bıçağın vızıltısını duyuyorum.

Dışarıya şöyle bir göz atınca Hawksmoor kilisesini, ABN Bankasını görüyorum; kahve arabasının başındaki ufak tefek adam evine gitmek üzere toparlanıyor. Terk edilmiş pa-

zar yerindeki dev boşluklarda, izne çıkmış tüccarlar beyzbol oynuyorlar.

Kapıyı tam zamanında kapatarak Karındeşen Jack Turu'ndan kurtuluyorum. Evim, turun yolu üzerinde; öğrenciler, emekliler, yürüyüş ayakkabısı giymiş ağırbaşlı Amerikalılar, dükkânın önünde toplanmış, kepenklerdeki eski duyuruları dikkatle inceliyor; Karındeşen'in ebe, hemşire veya istiridye satıcısı kılığına ya da içerideki bütün o kılıklardan hangisini beğenirse ona bürünüp dışarı çıkıvereceğine neredeyse inanarak, büyülenmiş gibi ön kapıya bakıyorlar.

Yolun karşısındaysa Drakula Turu yavaş yavaş toplanıyor. Nedendir, bilemiyorum. Spitalfields ne Transilvanya'ya ne de Whitby'e yakın; üstelik Roma İmparatorluğu zamanında bile denize hiç kıyısı olmamış.

Ama bu eski bir ev.

Burada uyuduğum ilk gece bodrumda yatmıştım. Gecenin belirsiz bir saatinde, merdivenlerden inen ayak seslerinin tıkırtısını duydum. Doğrulup seslendim - "Kim var orada?"

Yanıt yok. Yeniden uzandım, yalnız olmadığımdan emindim; sonra bir el, bileğimin hemen üstünden, nabzımın olduğu yerden, nazikçe elimi tuttu. Hangimizin canlı olduğunu anlamaya çalışır gibi bir an durakladıktan sonra beni bıraktı; o her ne ise yatağımın yanında durmuş, soluyordu.

. . .

Bu eski bir ev.

Eğer bir gün zamanı unutup buraya gelir, öğle sonrasının bitiminde çanı çalarsan, dükkânı hep olageldiği durumda bulursun - sırlarını saklar, paranın satın alamayacağı bir şeyi sunar - yalnızca bir gecelik özgürlük.

Dükkânda yapayalnız durup zırhlara, av çizmelerine, ra-

hibe örtülerine ve koparılmış kafalar gibi görünen, çivilere asılı peruklara bakarsın. Sonra ben gelirim; sana gülümseyerek beklerim. O anın başlamasını beklerim.

Dönüştürülmek istediğini söylersin.

Alt katta, ekranımı açıp o tanıdık boş uzayın doldurulmak üzere bana doğru süzülüşünü izledim. Boş uzaylar benim uzmanlık alanım.

İşte öykü...

Yağmur, cam gibi yoğundu. Günlerdir camdan bir kutunun içinde yemiş, içmiş, uyumuş, yürümüştüm. Kendimi bir azizin kutsal emaneti gibi hissediyordum. Doğu işi nadide bir parça gibi. Hapishanemin akan duvarlarından dışarı bakıyordum; hareket edebilirdim, ama kaçamazdım.

Ormanda tüm katı şeyler, sulu eşdeğerlerine dönüşüyorlardı. Neyi tutup kavramaya çalışsam -kök, dal, kaya- elimden kayıyordu. Parmaklarım hiçliğin üzerine kapanıyordu. Ormanın derin yaprak katmanlarından oluşan zemini, kahverengi suda ilerleyen bir saldı. Ağaçlar, sudan sütunlardı. Sıvı ormanın içinde katı olan tek şey bendim; hatlarım, ben olmayan başka hatlara karışmaya başlamıştı bile. Hiç durmadan kendi adımı yineliyordum - "ORLANDO! ORLANDO!"

Adımın, beni kendi sınırlarım içinde tutacağını umuyordum ama sesi bile dilimden kayıp tek tek harflere ayrılarak ayaklarımın dibindeki havuza damlar gibiydi. Yeniden denedim, ama elimi havuza daldırdığımda adım yitip gitmişti.

"Burada ne yapıyorum ben?"

Sevdiğim kadın, atlılar tarafından kaçırılarak bu tarafa getirildi. Onu bulmazsam kendimi asla bulamayacağım. Onu bulmazsam su olup suya karışarak bu ormanda öleceğim.

Ağaçların arasından görünen o karşıdaki şey de ne?

Bir saraya geldim. Ne köpekler vardı ne de nöbetçiler; yol açıktı. Elimin tersiyle gözlerimi ovuşturarak, artık hafiflemiş, dayanılır hale gelmiş olan yağmuru sildim. Büyük demir kapıların önünde durakladığımda onun beni çağırdığını duydum - "ORLANDO! ORLANDO!" Daha fazla duraksamadım; kılıcımı çekip hızla sarayın içine daldım, ölmeye hazırdım, yaşamaya hazırdım, kendimi yeniden duyumsamaya başlamıştım, adımı biliyordum.

Saray terk edilmişti. Merdivenleri tırmandım, kapıları tekmeleyip açıyor, haykırıyor, dönüyor, durup dinliyordum. Onu kaçıranlar, burada bırakıp gitmiş olmalıydılar. Tehlike yoktu. Tek yapmam gereken onu bulmaktı.

Odadan odaya. Ahır, avlu, sundurma, zindan, kule, mutfak, bulaşık odası, zırh deposu, kütüphane, kilerler, üzüm cendereleri, mahzenler, kilise, silah deposu, dikiş odası, havuzlar, ambarlar, kışlık dolaplar, çardak, hizmetkârların barınakları, hücre.

Odalar nerede bitiyordu, nerede ben başlıyordum, artık bilmiyordum. Sanki kendi kendimin altını üstüne getiriyordum. Açtığım her oda, boşlukla bir yüzleşmeydi. Bazı odalarda mobilyalar vardı. Bazılarında yoktu. Hepsi boştu.

Yoksa değil miydi?

Başkalarının varlığını uzun zaman sonra fark ettim; kılıçlarını çekmişlerdi, şatoyu aramakta benim kadar azimliydiler.

Duvar halılarını kaldıran bir adam vardı -her duvar halısını her gün- bazılarını sürünerek ilerleyip baş ve işaret parmaklarıyla köşesinden tutarak, bazılarınıysa sökük lerinden yakalayarak, haykırarak ya da bıçağıyla kaldırıyordu. Her üç günde bir, öğle zamanı, üçüncü merdivende onun ya-

nından geçiyordum. Bana hiç bakmadı.

Çok geçmeden her birimizin, düzensiz yeme ve dinlenme devrelerinden oluşan kendine özgü sistemler tasarlamış olduğunu anladım. Her birimiz tek başımıza, azimle, sarayı kişisel bir labirente dönüştürmüştük. Onu bir sevgilinin bedeninden daha iyi tanıyorduk. Kendimizden daha iyi tanıyorduk. O, kendimizdi. Sarayın, her birimiz için, diğerlerince bilinmeyen gizli bir anlamı vardı.

Sana tuhaf bir şey söyleyeyim: Ne zaman aramızdan biri, yorgun ve umutsuz, dönüp gitmek istese, ki kapılar hep açıktı, hiç kimse burada tutsak değildi - bir an için, aradığı şeyin hayalini görürdü - sevgilisi, şahini, atı, evini yakan haydut çetesi. Ona yalvaran, yakaran, hakaret eden bir ses duyar, tam labirentini terk edecekken heyecanla, inançla her yeri aramak üzere geri dönerdi; havuzu, sundurmayı, bulaşık odasını, dolabı...

Şunu söyleyeyim; saray bomboştu. Yani aranan şey bakımından bomboştu; yalnızca arayanlarla doluydu.

Bir gün saraya başka türlü bir adam geldi. Hepimiz gibi o da tutkusunun hayaline kapılarak buraya doğru çekilmişti. Atını çalan köylü çocuğun peşindeydi. Astolfo, soluk soluğa saraya gelir gelmez buranın büyülü olduğunu anladı. Baktığı her yerde bir adam görüyordu, sonra geri kalanların tümünü yok sayan başka bir adam; hepsi aptal gibi, anlamsızca koridorlarda koşup duruyordu.

Astolfo giriş kapısının mermer eşiğini söküp kaldırdı; saray tümüyle ortadan kayboldu. Tümüyle kayboldu.

Onun böylelikle bir kahraman haline geldiğini sanabilirsin, ama büyüler o kadar kolay çözülmez. Çevremizdeki boş tarlalara hayretle bakarken, birden her birimiz çok uzun zamandır boş yere arayıp durduğumuz şeyin Astolfo'da olduğunu keşfettik. Bazılarımız ona kur yapmaya ça-

lıştı, bazılarımızsa onu öldürmeye. Zavallı adam bir düdük çıkarıp tiz bir sesle öttürmeyi başardığında ilgimiz yüzünden yarı ölü durumdaydı.

Bu, her şeyin sonu oldu. Çıkan nota, son aldanışlarımızı da parçalayıp geçti; her şeyin nasıl olduğunu gördük. Pek fazla konuşmadık. Kendi yollarımıza giderken birbirimize bakmadık bile; kimimiz doğuya, kimimiz batıya, kimimiz dağlara, kimileriyse yeniden kendi kentlerine.

Oradan en son ben ayrıldım.

Elimi uzatınca, kaybolan duvarları hissettim. Saray gitmişti, daha doğrusu saray artık dışımda değildi. Merdivenler, koridorlar, salonlar, odalar, şamdanlar, hatta yemekhane penceresinden fırlatıp attığım hardal çanağı bile, hepsi yeniden katlanıp zihnin gizlenme yerlerine çekilmişti.

Yalnızdım. Atom ve rüya.

. . .

Ekran kararmıştı. Oda gölgelere gömülmüştü; dışarıda sesler vardı ama farkına varmıyordum. Dünya katlanmıştı; yine nehrin üstünde olduğumuzu, cuma gecesi otomobillerinin ışık huzmelerini izlediğimizi sanıyordum. Nehrin kahverengi köpüklerini, iskelenin altından nehrin derinliklerine uzanan ağır gri taşı görebiliyordum. Nehir her zaman insanın düşündüğünden daha derindir. Kimse dibe ulaşamaz; bazen, sular çekildiği zaman orada bir çakmaklı tüfek, bir kılıç, bir küpe, Romalılardan kalan bir mozaik parçası ya da bir öykü olur.

Evet, nehrin eleğinden geçip kıyıya vuran bir öykü her zaman vardır.

Birkaç yıl önce, yüzyılın en alçak gelgitinde Thames Nehri'ne gitmiştim. 19 Ocak 1998. O geniş nehir büzülmüş, in-

cecik bir metal şeride dönüşmüştü. Yürüyerek, suyun olması gereken yere indim; görünmez nehir üzerime kapanmış gibi oldu. Nehrin içinde yürüdüğümü hayal ettim.

Attığım her adımda ayaklarımın altında sert bir çatırtı hissediyordum. Çekinerek parmaklarımı balçığın içine daldırdım; gözün ağ tabakasına benzer bir zarla kaplanmış bir avuç dolusu yuvarlak top çıkardım. Bunlar şişe tıkaçlarıydı, on dokuzuncu yüzyılda şişe tıkacı olarak kullanılan bilyeler. Geçmişin bu küçük kapsüllerini cebime koyup yoluma devam ettim.

Belki de böyledir - yaşam, belleğin ve tarihin üzerinden dümdüz akar, geçmişse gelgite bağlı olarak ya geri döner ya da dönmez. Tarih, zamanın derinliklerinden kıyıya vuran bulunmuş nesnelerin oluşturduğu bir yığındır. Eşya, düşünceler, kişilikler yüzeye çıkıp bize doğru ilerler, sonra batıp giderler. Bir bölümünü kancalarla yakalayıp çıkarır, diğerlerini görmezden geliriz; motif değiştikçe anlam da değişir. Olgulara güvenemeyiz. Her şeyi geri getiren zaman, her şeyi değiştirir.

Bunun gibi tuhaf bir gelgit, bizim pazarlık ettiğimizden daha fazlasını açığa çıkarıyor. Açıklamalar kuruyup gidiyor. Yaşam, gerçekte neyse o - bir karmaşa, bir şans, bir delinin altı üstüne gelmiş odası. İleride kapısı olmayan bir buzdolabını, bir kangal dikenli teli, birilerinin köprüden aşağı attığı bir alışveriş arabasını görebiliyorum. Pasla kaplı, midyelerle süslü ağır çapaları görebiliyorum. Eski Londra'nın çürümüş ahşap direkleri de burada - teknelerin bağlandığı çakılı kazıklar. Kahverengi, ufalanmış, nemli görünüşleriyle direkler, sıkıştırılmış tütüne benziyorlar.

Dipte bir yerlerde kesinlikle bir tabancanın kırık namlusu, bir istiridye kabuğu hazinesi vardır. Kilden yapılmış bir pipo, bir bilardo topu, bir yığın terk edilmiş giysi olacaktır. Bir kimliğin sonu, bir diğerinin başlangıcı.

Açıklamalar kuruyup gidiyor. Tarih, bir deli müzesidir. Bildiğimi sanırım. Anladığımı sanırım, ama her şey gelgite bağlıdır.

Gece. Ekran uyuyor; ben uyuyamıyorum. Ceketimi alıp kapıdan çıkıyorum; Thames'e doğru yürüyorum.

Sular çekilecek.

Nehrin ortasında bir ışık var. Kauçuk tekerlekleri kaybolmuş hastane yatağını, asma kilidi hâlâ üzerinde duran deniz sandığını geçince ona ulaşabileceğimi sanıyorum. Bebek karyolasıyla kucak dolusu bira bardağını geçince. İşte gidiyorum, kızarmış patates kutularını, sırıtan kırık bardağı aşıp gidiyorum. İşte gidiyorum, artık suyun içinde yürümekteyim, kıyıdan çok uzakta.

Işık orada, ama aşağıya doğru değil yukarıya doğru ışıyor. Balçığın içinde, nehrin kızılının içinde, dikey bir ışın halinde dipten yüzeye uzanıyor.

Bu kirli bir nehir. İçine yüzyıllar pompalanmış. Bu, zamanın içine pompalanarak denize taşınan geçmiş. Mamutlar buranın sığ kumlarından su içerlerdi. Bu bir Roma İmparatorluğu nehri, bir Elizabeth dönemi nehri. Milenyum Kubbesine giden yol.

Ellerimi suya daldırdım. Sıvılaşmış zaman.

Sonra düşündüm, "Eve git ve öyküyü yeniden yaz. Yazmaya devam et çünkü bir gün o bunu okuyacak."

Öyküyü değiştirebilirsin. Öykü, sensin.

Gün değişim çizgisi yok, meridyenler yok, gazlarla yanan yıldızlar, gezegenlerin geçişi yok, dünyanın yörüngesi ve güneşin kırmızı galaksisi de yok, burada zamanı söyle. Aşk, saatlerin koruyucusudur.

Saatimi çıkardım ve suya attım.
Zaman onu alsın.
Yüzün, ellerin, bedeninin hareketleri...
Bedenin, benim dua kitabım.
Aç. Oku onu.
Bu, dünyanın gerçek tarihi.

"Aşk yaralar. Ellerle ayakları delip parçalamayan aşk yoktur. Aşkın şiddetli mutluluğu, aynı zamanda aşkın şiddetli acısıdır. Acının peşinden koşmuyorum, ama acıtıyor. Acı çekmenin peşinden koşmuyorum ama acı çekiyorum. Ürkmemek, uğraşmamak, aşkın yolundaki bu şeyleri görmezden gelmek en iyisi. Bu aşk kolay değil, ama yalnızca olanaksız olan uğruna çabalamaya değer."

Whitbread ve E.M. Forster ödüllerinin sahibi Jeanette Winterson, bu kez bilgisayar ve internet dünyasının anonimliğine insani bir açılım getiriyor. Ali takma adıyla elektronik mektuplar yazan bir internet kullanıcısı, kurgusunu sizin yapacağınız bir öykü yazmayı teklif etmektedir. Tek koşulla; öyküye siz de gireceksiniz ve öykünün sonunda başka biri olmayı göze alacaksınız. "İçinde ve içimde olan bu mekânda, herhangi bir hak ya da toprak parçası istemiyorum. Burada sınırlar, denetimler yok. Alışıldık yolların hiçbiri yok. Burası herkesin yönetmeye çalışıp kimsenin yönetemediği o düzenli, anarşik yer. Hükümdarsız bir ülke. Canımın istediği gibi gidip gelmekte özgürüm. Burası, Ütopya... Bu, bütün dünya için bir yönetim modeli. Kimse buna oy vermez, ama herkesin dönüp dolaşıp geldiği yer burasıdır. Herkesin geldiği tek yer."

İLETİŞİM 811
ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI 171

ISBN 975-05-0051-2
9 789750 500510